

เลขที่สัญญา RDG5850050

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุตสันต์ สุทธิพิศาล	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ดร.ปรเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร.เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
4. น.ส. ธาติณี พงษ์รูป	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ชุดโครงการ การพัฒนากิจกรรมดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

การท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทยนั้นนับได้ว่าไม่ใช่สิ่งใหม่ในด้านการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่อาศัยทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเป็นต้นทุนที่สำคัญ อันได้แก่ ปะการัง สัตว์น้ำชนิดต่าง และพันธุ์ปลา เป็นสิ่งดึงดูดใจให้เกิดการท่องเที่ยวดำน้ำลึก ส่วนที่สำคัญของกิจกรรมการดำน้ำลึกในด้านนันทนาการนั้นมีองค์ประกอบสองส่วนที่สำคัญได้แก่ การดำน้ำที่เป็นการเรียนรู้การสอนเพื่อให้ออกบัตรอนุญาตให้ผู้เรียนสามารถไปดำน้ำลึกเพื่อการนันทนาการในพื้นที่ดำน้ำอื่นๆ ได้ทั่วโลกเนื่องจากการเรียนการสอนนั้นใช้หลักสูตรและการอนุญาตที่เป็นสากลมีเกณฑ์มาตรฐานในการเรียนการสอนจากต่างประเทศ และส่วนที่สองได้แก่การดำน้ำเพื่อการนันทนาการและการท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมความสมบูรณ์ของธรรมชาติใต้ทะเล นอกจากนี้ยังรวมถึงกิจกรรมจิตอาสาที่ให้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกเข้าร่วมกิจกรรม อาทิเช่น การตัดอวนที่พันปะการังหรือสัตว์น้ำต่างๆ การปลูกปะการังหรือการทำปะการังเทียม เป็นต้น

ทั้งนี้กิจกรรมการดำน้ำลึกนั้นมีส่วนประกอบที่นอกเหนือจากผู้ประกอบการกิจการดำน้ำและทรัพยากรธรรมชาติใต้ทะเลแล้วในห่วงโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยวยังมีภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวดำน้ำลึก ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและเป็นการที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้กลับมาใช้บริการอีกอย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มโอกาสในการเพิ่มปริมาณการท่องเที่ยวดังกล่าว เป็นการส่งเสริมทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการที่ไม่กระทบต่อต้นทุนอันได้แก่ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สามารถส่งต่อให้ลูกหลาน คนรุ่นต่อไปได้มีโอกาสนในการได้รับรู้จากประสบการณ์ในการดำน้ำลึกโดยตรงเช่นในในรุ่นก่อนๆ ได้มีโอกาสสัมผัสธรรมชาติใต้น้ำที่สมบูรณ์

กรอบการดำเนินการจึงมุ่งเน้นในการพัฒนาที่ต้องไม่สร้างปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อมและสภาพธรรมชาติที่จะส่งผลต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ข้อเสนอแนะต่อภาคส่วนต่างๆ จึงเป็นข้อเสนอแนะต่อภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเพื่อให้แผนงานสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการท่องเที่ยวดำน้ำลึกได้

คณะผู้วิจัยโครงการย่อย 3

12 มิถุนายน 2559

บทสรุปผู้บริหาร

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การดำน้ำสามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ (กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว, ม.ป.ป.) คือ 1) การดำน้ำตื้น (Snorkeling หรือ Skin Diving) เป็นการดำน้ำตื้นที่มีความลึกไม่มากนักสามารถไม่มีถังอากาศช่วยในการหายใจ การดำน้ำชมแหล่งที่อยู่ของปะการังหลายชนิด มีทั้งพืชและสัตว์น้ำหลายประเภท มีเพียงแค่หน้ากากดำน้ำ ท่อหายใจ ชูชีพและตีนกบ 2) การดำน้ำลึกแบบใช้ถังอากาศ (Self-contained Underwater Breathing Apparatus Diving: SCUBA Diving) เป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติที่มีความสวยงามใต้ทะเล แต่กิจกรรมดำน้ำลึกนี้ต้องใช้อุปกรณ์ถังอากาศเพื่อช่วยหายใจ ผู้ที่สามารถดำน้ำลึกได้ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรเริ่มต้น ได้แก่ หลักสูตรนักดำน้ำขั้นต้น (Open Water Diver Course) ผู้ดำน้ำลึกสามารถเรียนหลักสูตรนักดำน้ำขั้นสูง (Advanced Open Water Diver Course) ต่อไปจนถึงหลักสูตรนักดำน้ำกู้ภัย (Rescue Diver) เมื่อสำเร็จผ่านหลักสูตรนักดำน้ำกู้ภัยแล้ว นักดำน้ำยังสามารถเลือกเรียนต่อได้สองแนวทาง ได้แก่ การเรียนการดำน้ำแบบพิเศษ ซึ่งมีให้เลือกมากมายหลายอย่าง เช่น นักดำน้ำลึก นักดำน้ำในเรือจม ดำน้ำกลางคืน ดำน้ำในกระแสน้ำ ฯลฯ อีก 5 สาขา จะทำให้นักดำน้ำจบเป็น Master Scuba Diver ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการเป็น นักดำน้ำแบบนันทนาการ หรือ เรียนหลักสูตรการเป็นผู้ควบคุมการดำน้ำ (Divemaster) ซึ่งจะทำให้สามารถไปเรียนต่อเป็นผู้ฝึกสอนการดำน้ำได้ 3) การดำน้ำลึกแบบไม่ติดถังอากาศ (Self Non-contained Underwater Breathing Apparatus Diving: SNUBA Diving) เป็นการดำน้ำแบบใหม่ที่ใช้อากาศ จากบนผิวน้ำแทนการพกถังอากาศลงไปได้ น้ำ โดยใช้อุปกรณ์ดำน้ำพื้นฐานได้แก่ หน้ากาก ตีนกบ เข็มขัดถ่วงน้ำหนัก และท่ออากาศ ยาวไม่เกิน 6 เมตร ต่อเข้ากับเครื่องส่งหรือถังอากาศที่ลอยอยู่เหนือผิวน้ำด้วยทุ่นลอย ซึ่งสามารถเคลื่อนที่ตามแรงดึงดูดของคนที่ยกลงไปดำน้ำ การดำน้ำแบบ SNUBA เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตของสถาบันดำน้ำ

ซึ่งการท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึก (SCUBA Diving) นับเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activity) อย่างหนึ่งที่นำมาซึ่งรายได้ให้กับพื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศไทย หลายพื้นที่ในประเทศไทยเช่น ทะเลบริเวณ เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเกาะราชา จังหวัดภูเก็ต จัดเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในแง่ของการเรียนการสอนดำน้ำ และแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำลึกในปริมาณสูง (สุชาย วรชนะนันท์ และคณะ, 2555) การท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกถือได้ว่าเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในอัตราที่สูง ประเทศไทยไทยเอกเป็นแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำลึกที่มีชื่อเสียงและในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่รู้จักในระดับโลก ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวต่างชาติผ่านการอบรมดำน้ำในประเทศไทยเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ดังนั้นการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวดำน้ำลึกนั้นภาคส่วนต่างๆ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกนอกจากผู้ประกอบการดำน้ำลึกที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกหรือจัดการอบรมการดำน้ำลึกแล้ว ควรเป็นส่วนหนึ่งในการการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีเมื่อมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำในอนาคต สร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการบริการการท่องเที่ยว และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในขณะที่สามารถบริหารจัดการในเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่สามารถสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวไปสู่ท้องถิ่นและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดแนวทาง Sustainable Consumption and Production Pattern ตามกรอบแนวคิดสากลของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่อ้างไว้ในวิสัยทัศน์ “The Future We Want” (United Nations, 2012)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำเนินาเพื่อการท่องเที่ยว
- 1.2.2 เพื่อศึกษาขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเครือข่ายธุรกิจดำเนินา
- 1.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำเนินา
- 1.2.4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำเนินาเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

- 1.3.1 ขอบเขตด้านตัวแปร/เนื้อหา
 - ศึกษาสภาพปัจจุบันและศักยภาพของเครือข่ายกับธุรกิจดำเนินา
- 1.3.2 ขอบเขตของประชากรที่ศึกษา
 - นักท่องเที่ยวดำเนินาลึกที่มาใช้บริการในพื้นที่ศึกษาและผู้ประกอบการเครือข่ายธุรกิจดำเนินาในพื้นที่เกาะเต่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี พัทยาจังหวัดชลบุรี และ เกาะราชาใหญ่ จังหวัดภูเก็ต
- 1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา
 - ใช้เวลา 1 ปี

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยมีแนวทางการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการสามารถแบ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและการศึกษาเชิงปริมาณได้ดังนี้

การศึกษาเชิงคุณภาพในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำเนินาลึกเพื่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยคณะนักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ การวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถิติข้อมูลที่เป็น จากนั้นคณะได้มีการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลพร้อมทั้งการแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้าและสังเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อยืนยันสภาพปัจจุบันที่พบกับเอกสารที่ได้ค้นคว้าเพื่อให้ได้บริบทของเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินาลึก

การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์การศึกษาคความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำเนินาลึก และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำเนินาลึก

1.4.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีการกำหนดทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ได้แก่ นักท่องเที่ยวแบบดำนํ้าลึกที่มาใช้บริการจากผู้ประกอบการในพื้นที่หรือหรือนักท่องเที่ยวที่ซื้อรายการท่องเที่ยวจากที่อื่นแต่มาใช้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำนํ้าในพื้นที่เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และเกาะราชา จังหวัดภูเก็ต

ในปัจจุบันยังไม่มีเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกที่มาใช้บริการธุรกิจดำนํ้าลึกในพื้นที่ จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวได้รายงานจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่ศึกษาในปี 2558 ว่ามีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี 529,501 คน นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี 9,849,940 คน และนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจังหวัดภูเก็ตจำนวน 13,203,284 คน โดยปรารภและคณะ (2556) รายงานว่านักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่เกาะเต่าร้อยละ 90 มีวัตถุประสงค์เพื่อการดำนํ้าลึกดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวดำนํ้าที่เกาะเต่าในปี 2558 มีจำนวน 476,550 คน ขนาดของกลุ่มประชากรนักท่องเที่ยวดำนํ้าในการศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดไว้ที่ 400 คนตามแนวทางของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 384 ชุด (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2549, 74)

1.4.2 การสร้างเครื่องมือและแนวทางการพัฒนาเครื่องมือ

แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1) จากการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกันของทั้ง 3 โครงการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น จึงทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการของทั้ง 3 โครงการ และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ประเมินแบบสอบถามและให้ข้อสังเกตเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยให้มีความเที่ยงตรงสูงสุด

2) นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวจำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) จากการนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

3) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

ทั้งนี้ได้มีการสัมภาษณ์เครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้าอย่างไม่มีโครงสร้างเพื่อสอบถามในการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลจากข้อมูลเชิงปริมาณ

2. สรุปผลการดำเนินงาน

ประเภทรูทิจมีความร่วมมือกันโดยเฉพาะผู้ประกอบการรูทิจดำน้ำหรือเป็นของรูทิจดำน้ำกับรูทิจที่พัทซึ่งเป็นผลจากลักษณะเฉพาะของการดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการดำน้ำลึก (SCUBA Diving) ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำทั้งชาวต่างชาติรวมถึงชาวไทย ผู้ประกอบการรูทิจดำน้ำมีความเข้าใจถึงความต้องการและข้อจำกัดเป็นอย่างดี จึงเกิดเครือข่ายรูทิจดำน้ำด้านอุปทานขึ้น ทั้งนี้รูทิจที่พัทยอมดำเนินการอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ผู้ประกอบการดำน้ำยังเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการเรือข้ามฝากและเรือให้บริการดำน้ำ ตลอดจน ผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่มภายในพื้นที่และโดยรอบของการดำเนินรูทิจดำน้ำ ทั้งนี้ผู้ประกอบการแบบครบวงจรบ้างเพียงเล็กน้อย

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวดำน้ำลึกจำแนกเป็นประเภทได้ตามที่ได้ดำเนินการศึกษาประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ได้แก่

- 1) การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวดำน้ำลึก ในด้านมาตรฐาน ราคา กฎหมาย ความเท่าเทียม ระบบสารสนเทศ
- 2) ทำเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว การขยายท่าเทียบเรือ การปรับปรุงให้ได้มาตรฐานสากล
- 3) เรือที่ให้บริการดำน้ำลึก การบังคับใช้กฎหมาย การรักษาสีงแวดล้อม การอบรมบุคลากร การแจ้งข้อกำหนดให้แก่ผู้ใช้บริการ การสร้างเครือข่ายและ การจัดตั้งกองทุน
- 4) ที่พัทที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกเลือกใช้บริการ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การรักษา สีงแวดล้อม การอบรมบุคลากร และ การพัฒนาด้านเครือข่าย
- 5) การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดำน้ำลึก การรักษาสีงแวดล้อม การอบรมบุคลากร และการพัฒนาเครือข่าย
- 6) การบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึก การร่วมกันมีข้อตกลงเฉพาะของพื้นที่เพื่อการดูแลทรัพยากร.

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกได้แสดงความคิดเห็นต่อความคาดหวังและประสบการณ์ต่อรูทิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวดำน้ำลึกทั้ง ความคาดหวังต่อการเดินทางโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกมีค่าเฉลี่ยที่ 3.28 ระดับดีมากสูงกว่าประสบการณ์ที่ค่าเฉลี่ยที่ 2.99 อยู่ในระดับดีปานกลาง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .415 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทางมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

ความคาดหวังต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกมีค่าเฉลี่ยที่ 3.28 อยู่ในระดับดีมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์พบว่ายังสูงกว่าประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่มีค่าเฉลี่ยที่ 3.04 อยู่ในระดับดีมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .426 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการการท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ความคาดหวังต่อเรือที่ให้บริการดำน้ำลึกโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.33 อยู่ในระดับดีมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์พบว่ายังสูงกว่าประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.11 อยู่ในระดับดีมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .499 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับต่ำ

ความคาดหวังที่พักโดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.31 อยู่ในระดับดีมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์พบว่ายังสูงกว่าประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.17 อยู่ในระดับดีมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .493 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการที่พักกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ความคาดหวังต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.34 อยู่ในระดับดีมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์พบว่ายังสูงกว่าประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.18 อยู่ในระดับดีมาก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .437 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่มกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ความคาดหวังต่อการบริหารจัดการโดยรัฐของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกได้ค่าเฉลี่ยที่ 3.02 อยู่ในระดับดีมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับประสบการณ์พบว่ายังสูงกว่าประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ได้ค่าเฉลี่ยที่ 2.55 อยู่ในระดับดีปานกลาง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .386 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการท่องเที่ยวดำน้ำลึกเพื่อความยั่งยืน ในการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการท่องเที่ยวดำน้ำลึกด้วยการกำหนดกรอบของข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาในการดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงรุก เพื่อใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่ดึงโอกาสจากภายนอกเข้ามาส่งเสริมศักยภาพที่มีให้เต็มที่

2) ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงแก้ปัญหา เพื่อเป็นการแก้ไขจุดอ่อนของพื้นที่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีจากปัจจัยภายนอกได้

3) ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงปรับเปลี่ยน เพื่อเป็นการใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่เปลี่ยนวิกฤติที่เกิดจากปัจจัยภายนอกให้เป็นโอกาสหรือเป็นช่องทางที่จะพัฒนาได้

4) ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงภารกิจ เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ ตรวจสอบติดตามการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1) ขยายพื้นที่ศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศที่มีเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านน้ำลึกในประเทศไทย

2) ศึกษาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงลึกเพื่อให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรายเฉพาะหน่วยธุรกิจและรายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบริการ

3) ศึกษาการบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ใช้บริการการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยที่มุ่งเน้นเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำทั้งภายในประเทศไทยหรือภายในจุดดำน้ำจุดเดิมๆ ให้เกิดการพัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับความต้องการที่สอดคล้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

4) การพัฒนามาตรฐานกิจกรรมดำน้ำโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมและการบริการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้ประกอบการและสร้างประสบการณ์ที่ดีของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึก

3. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัย

ผลผลิต	ผลสำเร็จของงานวิจัย
1. ข้อมูลพื้นฐาน	
1.1) ข้อมูลสภาพปัจจุบันของพื้นที่และเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า	P
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ	
2.1) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่และเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า	I
3. ด้านมาตรการ	
3.1) ข้อเสนอแนะการพัฒนาการตลาดของธุรกิจดำนํ้า	I
4. เงื่อนไขและข้อจำกัดของการใช้มาตรการ	
4.1) เงื่อนไขและข้อจำกัดในมาตรการด้านการพัฒนาเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า	I
5. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาศักยภาพของกิจกรรมดำนํ้าท่องเที่ยว	G
5.1) แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถ (Capacity Building) ของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	G

4. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำจะได้รับจากแผนงานวิจัยนี้สามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประการดังสรุปในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวทางที่กลุ่มเป้าหมายสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และผลกระทบจากผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ได้ประโยชน์	ผลการวิจัยและแนวทางการนำไปใช้ประโยชน์	ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด
เครือข่ายท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจด้านน้ำลึก	แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ของเครือข่าย	เกิดการพัฒนาาร่วมกันในลักษณะกลุ่ม ลดการแข่งขัน ตัดราคา ส่งเสริมธุรกิจแบบเครือข่าย (พันธมิตรในการท่องเที่ยว) พร้อมทั้งยกระดับการบริการให้มีมาตรฐานร่วมกันทั้งระบบ
	แนวทางการพัฒนาองค์กรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึก	พัฒนาโครงสร้างเชิงกายภาพรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึก เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวด้านน้ำลึก ทั้งด้านภาษาและการสื่อสาร การบริการ และการต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยว
	แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว (Capacity Building)	สามารถรองรับการท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความประทับใจ ประสพการณ์และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวตามบริบทของพื้นที่
ภาครัฐภาคท้องถิ่น	สามารถบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ โดยคำนึงถึงบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่การท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวด้านน้ำลึกเป็นกิจกรรมที่สร้างให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable Tourism)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยว (2) ศึกษาความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเล็ก (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเล็กและ (4) เสนอแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคณะนักวิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การสังเกต การสำรวจและเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่างๆ จากทั้งผู้ประกอบการ บุคลากรที่ให้บริการในธุรกิจดำนํ้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวดำนํ้าเล็กในประเด็นความคาดหวังและประสบการณ์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวมีการร่วมมือกัน โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้ากับธุรกิจที่พักซึ่งเกิดจากลักษณะเฉพาะของการดำนํ้าเล็กที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องโดยสารเครื่องบินซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาหลังการดำนํ้าเล็กเป็นเวลา 24 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อยจึงโดยสารเครื่องบินได้อย่างปลอดภัย ลักษณะดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้ามีความเข้าใจถึงความต้องการและข้อจำกัดเป็นอย่างดีจึงเกิดเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า นอกจากนี้ผู้ประกอบการดำนํ้ายังเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการเรือข้ามฝากและเรือให้บริการดำนํ้า ตลอดจนผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่มภายในพื้นที่และโดยรอบของการดำเนินธุรกิจดำนํ้า อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการแบบครบวงจรบ้างแต่น้อยราย ส่วนสภาพการณ์โดยรวมแยกตามพื้นที่ดำเนินธุรกิจดำนํ้า เกาะเต่ามีผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสูงสุดในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจอื่นๆ รวมไปถึงศักยภาพของระบบสาธารณูปโภคก็มีความได้เปรียบกว่าเกาะล้านและเกาะราชา

ส่วนความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเล็กและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเล็ก พบว่า ทั้งด้านการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวดำนํ้าเล็ก ทำเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว เรือที่ให้บริการดำนํ้าเล็ก ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าเล็กเลือกใช้บริการ การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดำนํ้าเล็ก และการบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวดำนํ้าเล็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปและมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริการของธุรกิจดำนํ้าเล็กมีโอกาสพัฒนาเครือข่ายได้เพราะมีการพึ่งพากันอยู่และสอดคล้องกับประสบการณ์ของนักดำนํ้าในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควร (1) ให้ความสำคัญกับหน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวตลอดจนภาคบริการที่เกี่ยวข้อง (2) วิธีการส่งมอบประสบการณ์การท่องเที่ยว (3) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายต้องเป็นตัวสร้าง หมุนเวียน และกระจายรายได้ (4) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายส่งมอบผลประโยชน์ทางสังคม (5) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายเป็นผู้นำหน้าที่เฝ้าระวังผลเชิงลบและความเสี่ยง และ (6) หน่วยธุรกิจและเครือข่ายเป็นผู้นำหน้าที่สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการท่องเที่ยวดำนํ้าเล็กเพื่อความยั่งยืนควรกำหนดกรอบของการจัดการด้วย

Abstract

The aim of the research on “Guidelines of Capacity Development of Diving Business Network for Sustainable Tourism” were to (1) survey and analyze the current situation of diving business network for tourism (2) study the expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business network (3) study the tourists’ opinions towards the capacity of scuba diving business network and (4) propose the guidelines of capacity development of diving business network for sustainable tourism. Data were gathered by the document concerned, field study, observation, survey together with interviewing the entrepreneurs, employees in the field of scuba diving and related fields. The questionnaire was also used to survey the expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business.

The findings showed that there was the cooperation on diving business network for tourism, especially between the scuba diving and accommodation businesses, which was initiated by the characteristics of scuba diving activities. Because of travelling by plane, the rest was needed at least 24 hours after diving practices. That generated the scuba diving network. Moreover, the scuba diving entrepreneurs were also involved with the ones of ferry and diving boat services as well as the ones of food and beverages service within and surrounding of diving business areas. However, there were a few complete services in solo operator. Regarding each area, Kho Tao was found that all kinds of services concerning diving business seemed the highest potentials.

The expectation and experience of tourists towards the capacity of scuba diving business network and the tourists’ opinions towards the capacity of scuba diving business network revealed that the scuba diving travel, pier services, scuba diving boat, chosen accommodation, food and beverages service and administration and management by government authority were not less than a medium level and a low correlation which reflected the capacity of diving business services could develop. On account of the fact that there was the mutual reliance among the entrepreneurs and all services met the tourist experiences to some extent.

The guidelines of capacity development of diving business network for sustainable tourism should proceed as follows: (1) focusing on the precedence of business units, tourism network and service sector related, (2) the procedure of tourist experience delivery, (3) business units and tourism network initiate, allocate and disperse the income, (4) business units and tourism network being social benefit delivery, (5) business units and tourism network being a watchdog of risk and

negative consequences, and (6) business units and tourism network being a creator who inspired the awareness of natural resources as well as environment. Nevertheless, the implementations of capacity development of scuba diving for sustainable tourism should determine the managerial frameworks.

คำนำ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
Abstract.....	ง
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ต
สารบัญภาพประกอบ	ด

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 กรอบแนวคิด.....	6

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	7
2.2 แนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยว.....	8
2.3 แนวคิดคุณภาพการบริการ.....	9
2.4 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.5 สภาพการณ์การท่องเที่ยวและภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่เกี่ยวเนื่องที่ทำการศึกษ	12

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	15
3.2 เครื่องมือและแนวทางการพัฒนาเครื่องมือ	16
3.3 การเก็บข้อมูลและการติดตามประเมินผล	18
3.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	19

บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัยและผลการศึกษาวิจัย

4.1 ผลสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยว.....	20
---	----

4.2 ผลการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกที่มีต่อ ความคาดหวังและประสบการณ์.....	27
4.3 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน.....	31
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 บทสรุปจากการศึกษาวิจัย	40
5.2 การอภิปรายผลการศึกษา.....	44
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก ก แบบสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึก (ภาษาไทย).....	60
ภาคผนวก ข แบบสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึก (ภาษาอังกฤษ).....	68
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	76
ภาคผนวก ง ข้อมูลการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่ดำเนินการศึกษา	78
ภาคผนวก จ ภาพการลงพื้นที่การศึกษารายวัน	108
ภาคผนวก ฉ ปฏิญญาเกาะเต่า.....	114

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยกรมการท่องเที่ยว	
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	13
ตารางที่ 2 ตารางสรุปธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวการในพื้นที่ศึกษา	19
ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่จากการประเมิน	22
ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	25
ตารางที่ 5 ตารางแสดงข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)	26
ตารางที่ 6 ตารางจำแนกประสบการณ์การดำนํ้าลึกของกลุ่มตัวอย่าง	27
ตารางที่ 7 ตารางการรับรู้และการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกของประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	28
ตารางที่ 8 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทาง	30
ตารางที่ 9 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวัง	
และประสบการณ์ต่อการเดินทาง	30
ตารางที่ 10 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก ..	31
ตารางที่ 11 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์	
ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก	32
ตารางที่ 12 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก	32
ตารางที่ 13 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์	
ต่อเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก	33
ตารางที่ 14 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อที่พัก	34
ตารางที่ 15 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อที่พัก ..	35
ตารางที่ 16 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ..	36
ตารางที่ 17 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวัง	
และประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่ม	36
ตารางที่ 18 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐ	37
ตารางที่ 19 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวัง	
และประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐ	38
ตารางที่ 20 สถิตินักท่องเที่ยวเกาะเต่า ปี พ.ศ. 2551 - 2553	75
ตารางที่ 21 รายชื่อผู้ประกอบการเรือโดยสาร เกาะเต่า	76
ตารางที่ 22 รายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เกาะเต่า	77
ตารางที่ 23 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะเต่า	79
ตารางที่ 24 รายชื่อผู้ประกอบการเรือพร้อมที่พักเพื่อการดำนํ้า	82
ตารางที่ 25 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะเต่า	84

ตารางที่ 26 สถิตินักท่องเที่ยวเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี	88
ตารางที่ 27 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะล้าน.....	89
ตารางที่ 28 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะล้าน	93
ตารางที่ 29 รายชื่อเรือให้บริการดำน้ำลึกบริเวณเกาะราชา.....	96
ตารางที่ 30 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะราชา	98
ตารางที่ 31 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะราชา.....	99

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบที่ 1 ทำเทียบเรืออ่าวฉลองที่ให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ และเกาะราชา.....	23
ภาพประกอบที่ 2 การปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลบริเวณชายหาดเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	24
ภาพประกอบที่ 3 แนวทางการปรับทำเทียบเรืออ่าวฉลอง จังหวัดภูเก็ต ให้ได้มาตรฐานที่ดี ในการบริการท่องเที่ยว.....	44
ภาพประกอบที่ 4 แผนที่การท่องเที่ยวเกาะเต่า.....	74
ภาพประกอบที่ 5 แผนที่ท่องเที่ยวเกาะล้าน.....	87
ภาพประกอบที่ 6 แผนที่เกาะราชา.....	95

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาโดยลำดับ ซึ่งเป็นผลจากนโยบายของรัฐบาลในการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัฒนธรรม และ ทรัพยากรแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม ได้ถูกนำมาใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจต่างๆ การพิจารณาการท่องเที่ยวแต่ในมิติการพัฒนา ทำให้เกิดความเสียดังผลกระทบต่อผลกระทบด้านลบด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ได้ละเลยมิติการอนุรักษ์หรือปล่อยให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง

แนวคิดการท่องเที่ยวแบบอุตสาหกรรมทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีสินค้าและบริการเหมือนกันเกิดการแข่งขันกันโดยกลไกการตลาด การตัดราคา การลดต้นทุน การลดการจ้างงาน ทำให้การท่องเที่ยวไม่ได้ทำหน้าที่กระจายรายได้ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไม่ได้มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ซึ่ง “ความคุ้มค่าของการท่องเที่ยว” ของประเทศไทย อาจใช้เป็นที่แสดงให้เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทย “ถูกและดี” หรือ “ไม่คุ้มค่าต้นทุน” ซึ่งเป็นความหมายเชิงลบแฝงอยู่ ซึ่งปัญหานี้เกิดจากกระบวนการทัศน์ด้านการท่องเที่ยว ไม่ใช่จากโครงสร้างหรือระบบ เพราะกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้รับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวจากกระทรวงอุตสาหกรรมตั้งแต่ พ.ศ. 2540

แนวคิดด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้พัฒนาจากธุรกิจท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นระบบการท่องเที่ยวซึ่งมีความซับซ้อน เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก (Leiper, 1990; Ritchie and Crouch, 2003; Farrell and Twining-Ward, 2005; Johnston and Tyrrell, 2005; Schianetz and Kavanage, 2008; Mill and Morrison, 2009) การวิจัยด้านการท่องเที่ยวไม่สามารถพิจารณาแบบแยกส่วนได้ แต่ต้องพิจารณาแบบบูรณาการ ซึ่งใช้การวิเคราะห์เชิงระบบจะช่วยให้เข้าใจปฏิสัมพันธ์ต่างๆ ในระบบการท่องเที่ยว รวมไปถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การแข่งขัน และ การร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยว นอกจากนั้นแล้วยังต้องแบ่งปันการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวกับการใช้ประโยชน์ของคนในท้องถิ่นด้วย

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งนอกจากจะถูกใช้เพื่อการดำรงชีพตามภูมิสังคมและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เช่น การทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแล้ว ยังถูกใช้เป็นที่ดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว (Tourism Attraction) ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวดำน้ำ ซึ่งการดำน้ำสามารถแบ่งได้เป็น 3 แบบ (กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว, ม.ป.ป.) คือ 1) การดำน้ำตื้น (Snorkeling หรือ Skin Diving) เป็นการดำน้ำตื้นที่มีความลึกไม่มากนักสามารถไม่มีถังอากาศช่วยในการหายใจ การดำน้ำชมแหล่งที่อยู่ของปะการังหลายชนิด มีทั้งพืชและสัตว์น้ำหลายประเภท มีเพียงแค่หน้ากากดำน้ำ ท่อหายใจ ชูชีพและตีนกบ 2) การดำน้ำลึกแบบใช้ถังอากาศ (Self-contained Underwater Breathing Apparatus Diving: SCUBA Diving) เป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติที่มีความสวยงามใต้ทะเล แต่กิจกรรมดำน้ำลึกนี้ต้องใช้อุปกรณ์ถังอากาศเพื่อช่วยหายใจ ผู้ที่สามารถดำน้ำลึกได้ต้องผ่านการเรียนหลักสูตรเริ่มต้น ได้แก่ หลักสูตรนักดำน้ำขั้นต้น (Open Water Diver Course) ผู้ดำน้ำลึกสามารถเรียน

หลักสูตรนักดำน้ำขั้นสูง (Advanced Open Water Diver Course) ต่อไปจนถึงหลักสูตรนักดำน้ำกู้ภัย (Rescue Diver) เมื่อสำเร็จผ่านหลักสูตรนักดำน้ำกู้ภัยแล้ว นักดำน้ำยังสามารถเลือกเรียนต่อได้สองแนวทาง ได้แก่ การเรียนการดำน้ำแบบพิเศษ ซึ่งมีให้เลือกมากมายหลายอย่าง เช่น นักดำน้ำลึก นักดำน้ำในเรือจม ดำน้ำกลางคืน ดำน้ำในกระแสน้ำ ฯลฯ อีก 5 สาขา จะทำให้นักดำน้ำจบเป็น Master Scuba Diver ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการเป็น นักดำน้ำแบบนันทนาการ หรือ เรียนหลักสูตรการเป็นผู้ควบคุมการดำน้ำ (Divemaster) ซึ่งจะทำให้สามารถไปเรียนต่อเป็นผู้ฝึกสอนการดำน้ำได้ 3) การดำน้ำลึกแบบไม่ติดถังอากาศ (Self Non-contained Underwater Breathing Apparatus Diving: SNUBA Diving) เป็นการดำน้ำแบบใหม่ที่ใช้อากาศ จากบนผิวน้ำแทนการพกถังอากาศลงไปได้ น้ำ โดยใช้อุปกรณ์ดำน้ำพื้นฐานได้แก่ หน้ากาก ตีนกบ เข็มขัดถ่วงน้ำหนัก และท่ออากาศ ยาวไม่เกิน 6 เมตร ต่อเข้ากับเครื่องส่งหรือถังอากาศที่ลอยอยู่เหนือผิวน้ำด้วยทุ่นลอย ซึ่งสามารถเคลื่อนที่ตามแรงดึงดูดของคนที่ลงไปดำน้ำ การดำน้ำแบบ SNUBA เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตของสถาบันดำน้ำ ซึ่งการท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึก (SCUBA Diving) นับเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activity) อย่างหนึ่งที่นำมาซึ่งรายได้ให้กับพื้นที่ชายฝั่งทะเลของประเทศไทย หลายพื้นที่ในประเทศไทยเช่น ทะเลบริเวณเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเกาะราชา จังหวัดภูเก็ต จัดเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในแง่ของการเรียนการสอนดำน้ำ และแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำในปริมาณสูง (สุชาย วรชนะนันท์ และคณะ, 2555) เมื่อมีการใช้ประโยชน์สูงย่อมมีความเสี่ยงในการเสื่อมสภาพของทรัพยากรสูงตามไปด้วย งานวิจัยในอดีตหลายชิ้นได้ระบุถึงความเสี่ยงของการถูกทำลายของทรัพยากรปะการัง จากการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยตรง หรือทางอ้อม (Beekhuis, 1981; Davis & Tisdell, 1995; Harriott, 2002; Moscardo et al., 2003; Robinson, 2012; Tratalos & Austin, 2001) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างกระจัดกระจาย และไม่ได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบโดยตรง และไม่ได้นำเสนอถึงวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (เช่นการศึกษาโดย นลินี ทองแถม, 2539; วรัญญภรณ์ ศรีสุข, 2557; สุชาย วรชนะนันท์ และคณะ, 2555; Reopanichkul et al., 2008) นอกจากนั้นแล้ว การใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องตระหนักว่า รายได้จากการท่องเที่ยวนั้นไม่ใช่กำไรจากการท่องเที่ยว เพราะในปัจจุบันยังไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริงทั้งหมดของการท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมด้วย (Miesen, 2013)

นอกจากสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ของการท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึก ได้แก่ ธุรกิจที่พักแรม (Accommodation) ธุรกิจขนส่งและคมนาคม (Accessibility) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (Amenity) และธุรกิจอื่นๆ ของคนในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Community) ซึ่งรวมเป็น “เครือข่ายธุรกิจดำน้ำลึก” ซึ่งประกอบด้วย คนที่มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และ ทัศนคติที่แตกต่างหลากหลาย หรือที่ปัจจุบันใช้เป็นมีคุณลักษณะภายใน (Attributes) ล้วนแต่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาแบบองค์รวมที่สร้างทั้งรายได้และกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 3)

การพัฒนาขีดความสามารถ (Capacity Building) เป็นการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่องค์การยูเนสโก (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization-UNESCO) นำมาปรับใช้เพื่อให้เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งมรดกโลกในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการแหล่งมรดกโลกตามหน้าที่และสิทธิอย่างครบถ้วน ด้วยบทบาทที่เหมาะสม โดยที่เคารพในบทบาท หน้าที่ และ สิทธิของผู้มีส่วนร่วมอื่นๆ ในเครือข่าย สำหรับการจัดการแหล่งมรดกโลก การพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายเป็นกลไกสำคัญในการผสมผสานประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนา โดยที่คนในปัจจุบันได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกเพื่อเป็นมรดกให้กับคนรุ่นถัดไป

จากสถานการณ์และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น โครงการวิจัยนี้จึงได้นำการพัฒนาขีดความสามารถมาปรับใช้กับเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า เพื่อให้เครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเป็นตัวกลางในการสร้างสมดุลของการบริโภคและการผลิตในระบบการท่องเที่ยวแบบดำนํ้าลึก โดยยึดแนวทาง Sustainable Consumption and Production Pattern ตามกรอบแนวคิดสากลของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่อ้างไว้ในวิสัยทัศน์ “The Future We Want” (United Nations, 2012)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยว
- 1.2.2 เพื่อศึกษาขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า
- 1.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า
- 1.2.4 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้มีกรอบที่ได้เสนอในสัญญาการดำเนินการแบ่งเป็นขอบเขตเชิงพื้นที่และขอบเขตเชิงเวลา การกำหนดพื้นที่ในการวิจัยจากแผนงานการวิจัยที่เสนอเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โครงการย่อยที่ 3 ภายใต้แผนงานการพัฒนากิจกรรมดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดพื้นที่การวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี และ หมู่เกาะราชา จังหวัดภูเก็ต เนื่องจากมีกิจกรรมการดำนํ้าลึกและเป็นพื้นที่ที่ประกาศเป็นพื้นที่อนุรักษ์ของกรมอุทยาน สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ส่วนขอบเขตด้านเวลามีการกำหนดตามสัญญาเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) ระยะเวลาการดำเนินการ 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 – วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2559

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในครั้งนี้ คณะนักวิจัยได้วางแผนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ มีกำหนดแนวการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นลักษณะการวิจัยแบบประสานวิธี ที่มีการศึกษาทั้งเนื้อหาจากเอกสารหลักฐานข้อมูลต่างๆ การวิจัยเชิงปริมาณที่มีการสอบถามจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้า และการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ประกอบการด้านต่างๆ ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 การวิจัยเอกสาร (Document Research) เพื่อทบทวนวรรณกรรม เก็บและสำรวจข้อมูลปัจจุบันที่มีอยู่และเกี่ยวข้องกับเครือข่ายธุรกิจการดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งเอกสารราชการ ตำรา บทความวิชาการ งานวิจัย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นำมาใช้ประกอบการดำเนินการก่อนการลงพื้นที่และการเก็บข้อมูลภาคสนาม

1.4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อการเก็บข้อมูลจากการสำรวจและสอบถามโดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสำรวจ (Survey Form) และแบบสอบถาม (Questionnaire) จากตัวแทนกลุ่มประชากรที่กำหนดขึ้นโดยการเลือกสุ่มจากประชากรโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย และมีการดำเนินการทุกขั้นตอนตามระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสังเคราะห์ทั้งในรูปแบบของสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานและนำผลที่ได้ไปใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.4.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ (Interview) หรือการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นเกณฑ์และนักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสกัดข้อมูล ทั้งนี้ยังมีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานของกลุ่มประชากร (Observation) และการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำนํ้าของธุรกิจและนักท่องเที่ยว (Participatory Action Research) เพื่อให้ได้ภาพและความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

และคณะนักวิจัยจะได้ดำเนินการในระยะต่อไปของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้โครงการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ได้รายงานสภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบของฐานข้อมูล
- 1.5.2 ได้ผลของความคิดเห็นและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึคต่อเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า
- 1.5.3 ได้ผลการศึกษาขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเครือข่ายธุรกิจดำนํ้า

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึค หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาเพื่อการดำนํ้าในพื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการชั่วคราว ทั้งกลุ่มที่ใช้เวลาน้อยกว่าหนึ่งวันและมากกว่าหนึ่งวันไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้จากการดำนํ้าลึคในพื้นที่วิจัย

เครือข่ายธุรกิจด้านน้ำ หมายถึง หน่วยงาน องค์กร หรือ บุคลากรที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการประกอบการธุรกิจด้านน้ำในพื้นที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ (Administrator) ธุรกิจการเดินทาง (Accessibility) ธุรกิจที่พัก (Accommodation) การบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Amenity) เท่านั้น

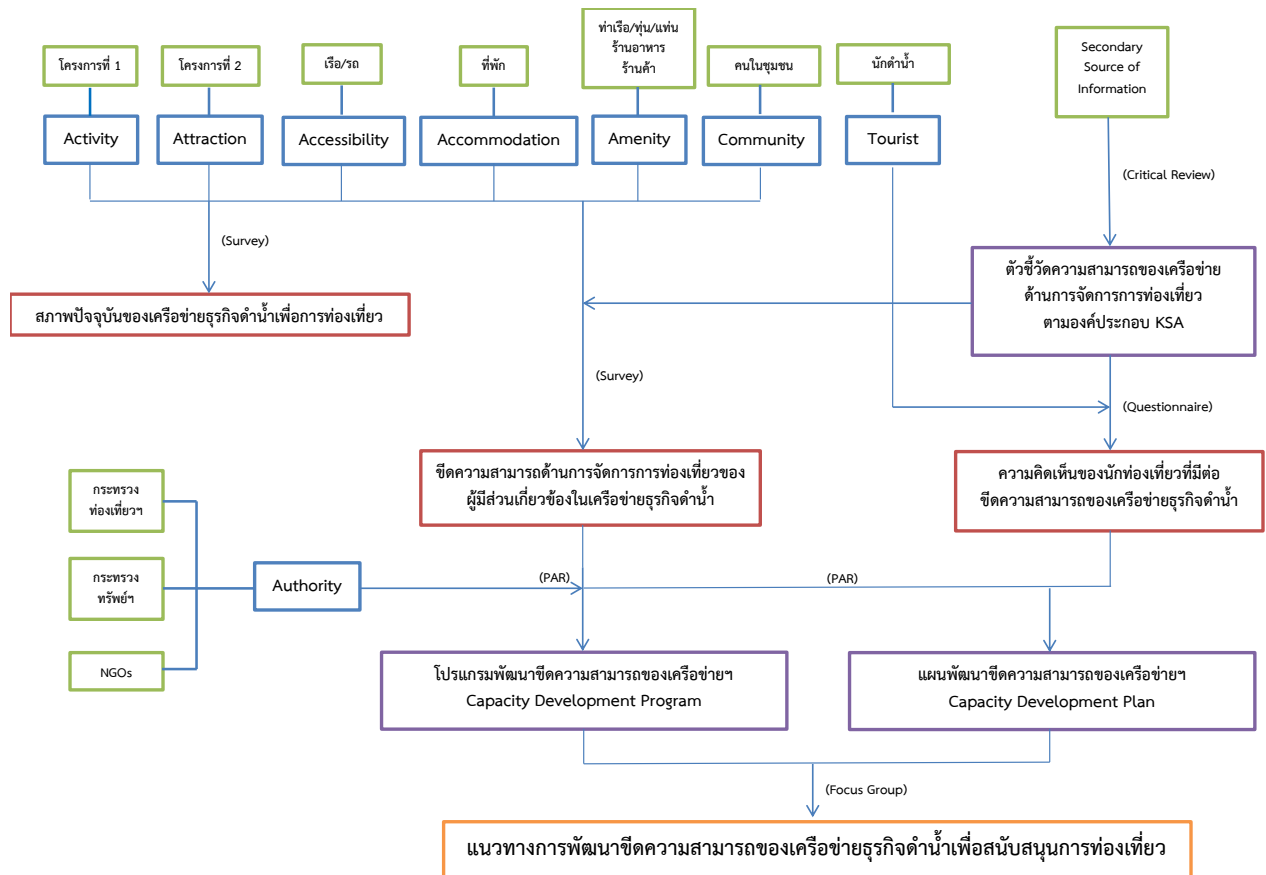
หน่วยงานรัฐ หมายถึง องค์กรที่มีอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด ทั้ง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และ เกาะราชา จังหวัดภูเก็ต

ธุรกิจการเดินทางหรือการเดินทาง หมายถึง ผู้ให้บริการด้านการเดินทางแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึก ทั้งผู้ประกอบการบุคคลและนิติบุคคล พนักงาน ลูกจ้างที่ทำหน้าที่ให้บริการการเดินทางโดยแบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่ ทั้งผู้ประกอบการเดินทางจากเมืองอื่นมายังพื้นที่ศึกษาวิจัย (Inter-transportation) และการเดินทางภายในพื้นที่วิจัย (Intra-transportation) รวมถึงการบริการด้านท่าเทียบเรือเพื่อการดำน้ำลึก (Pier) และเรือที่ให้บริการการดำน้ำลึก (Ship/ Boat)

ธุรกิจที่พักหรือที่พัก หมายถึง ผู้ให้บริการด้านที่พักเป็นการชั่วคราวได้แก่ ที่พักที่อยู่บนเกาะที่เป็นที่ พื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และที่พักที่ตั้งอยู่บนพื้นที่โดยรอบที่สามารถเดินทางมายังพื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้อีก ด้วย ทั้งนี้ที่พักที่ทำการศึกษารวมถึงที่พักที่จดทะเบียนธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2547 และที่พักอื่นใดที่ให้บริการเพื่อนักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกใช้บริการโดยเป็นการใช้บริการแบบรายวันหรือเป็นการ ชั่วคราว ทั้งนี้ยังรวมถึงที่พักที่จัดให้ไว้บนเรือหรือเรือแบบกินนอนบนเรือ (Live Aboard) เท่านั้น

ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม หมายถึง ผู้ให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มด้านน้ำลึก ทั้งผู้ให้บริการที่ประกอบ ประจํา บรรจุ และจัดการด้านอาหารที่ให้บริการโดยตรงหรือส่งต่อเพื่อ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งพื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และพื้นที่โดยรอบที่จัดส่งให้นักท่องเที่ยวด้านน้ำในพื้นที่ การศึกษาวิจัยนี้เป็นประจําสม่ำเสมอ

1.7 กรอบแนวคิด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการวิจัย “แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ โดยคณะวิจัยจึงได้สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การศึกษาด้านแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการการศึกษา ร่วมกันระหว่างนักวิจัยในชุดวิจัยแผนงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยการเรียนรู้ร่วมกันดังนั้นก็มีการเน้นการศึกษาแนวคิดที่เฉพาะในโครงการศึกษาวิจัยนี้ที่แตกต่างจากแผนงานและ โครงข่ายอื่นๆ โดยสรุปได้เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 2.2 แนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดคุณภาพการบริการ
- 2.4 งานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สภาพการณ์การท่องเที่ยวและภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่เกี่ยวเนื่องที่ทำการการศึกษา

2.1 แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

ประเภทของขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยว จากเอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง แนวคิดและหลักการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและหลักการ (ดรรชนี เอมพันธุ์, 2557: ออนไลน์) ถึงประเภทของ ขีดความสามารถในการรองรับด้านการท่องเที่ยวมี 5 ประการ ได้แก่

- ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านกายภาพ (Physical Carrying Capacity, PCC) คือระดับการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับเนื้อที่ที่รองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ในช่วงเวลาที่ใช้โดยใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านการจัดการหรือสิ่งอำนวยความสะดวก (Managerial or Facility Carrying Capacity, FCC) เป็นการประเมินความจุของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับการใช้ประโยชน์ต่อช่วงเวลากิจกรรมท่องเที่ยว
- ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านชีว-กายภาพ หรือด้านนิเวศ (Bio-physical or Ecological Carrying Capacity, ECC) เป็นการวัดระดับที่ระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมสามารถ รับต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยไม่เกิดความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างถาวร
- ขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมจิตวิทยา (Social Psychological Carrying Capacity, SPCC)

- ชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านสังคมวัฒนธรรม (Social and Cultural Carrying Capacity, SCC)
- ชีตความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวด้านจิตวิทยา (Psychological Carrying Capacity, PsCC) หมายถึงการประเมินศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวสูงสุดในช่วงเวลาหนึ่ง ที่ยังคงทำให้ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวที่ได้รับยังมีคุณภาพที่ดีอยู่

2.2 แนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยว

องค์ประกอบการท่องเที่ยวรวมถึงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Dickman, 1996) ได้กล่าวไว้ว่ามีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ด้าน หรือเป็นที่รู้จักกันดีเรียกว่า 5 As การท่องเที่ยว ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

2.2.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยว ในการวิจัยในครั้งนี้สิ่งที่ดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกลั่นถือว่าแหล่งดำนํ้าหรือทรัพยากรธรรมชาติได้นํ้า ถือว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจก่อให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวยังบริเวณแหล่งดำนํ้าซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นแหล่งดำนํ้าที่มีความน่าสนใจในระดับต้นๆ ของโลก จึงมีนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกลั่นจำนวนมากเดินทางมาเพื่อดำนํ้าในประเทศไทย และกลับมาดำนํ้าซ้ำ

2.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ ด้วยความสะดวกสบาย รวดเร็ว และปลอดภัย ดังนั้นการพัฒนาการขนส่งอย่างเป็นระบบประกอบด้วย สถานีที่ให้บริการ อันได้แก่ การส่งทางบก ได้แก่ สถานีขนส่งผู้โดยสารโดยสารรถโดยสารประจำทาง (Bus Terminal) สถานีรถไฟ (Train Station) การขนส่งทางนํ้า ได้แก่ ท่าเทียบเรือ (Pier) และการขนส่งทางอากาศ (Airport) พาหนะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ รถโดยสาร รถไฟ เรือโดยสาร เครื่องบิน ที่ทำหน้าที่พานักท่องเที่ยวมายังแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมาย ทั้งนี้ยังรวมถึงการขนส่งปัจจัยต่างๆ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย จะเห็นได้ว่าการจัดการด้านการขนส่งเดินทางนั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อนักท่องเที่ยว

2.2.3 ที่พัก (Accommodation) เนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นต้องมีการพักค้างคืนในแหล่งหรือบริเวณใกล้แหล่งท่องเที่ยวที่จัดไว้ให้ ซึ่งที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึง สภาพทางกายภาพที่มีความปลอดภัย มีการก่อสร้างที่ได้มาตรฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและเป็นไปตามราคาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องมีการบริการด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เข้ามาใช้บริการเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย พนักงานที่ให้บริการต้องมีทักษะและสมรรถนะที่ดีในการบริการแก่นักท่องเที่ยว

2.2.4 กิจกรรม (Activity) การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวนั้นเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปในการท่องเที่ยวโดยทั่วไปอาจจะมีการสร้างกิจกรรมหรือ การส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวได้มีกิจกรรมเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยว ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นการจัดให้มีกิจกรรมด้านวัฒนธรรม หรือกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงกิจกรรมการออกกำลังกายและผจญภัยอีกด้วย แต่ในที่นี้กิจกรรมที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ กิจกรรมการดำนํ้าลึกลั่นเนื่องจากการศึกษานี้มีโครงการวิจัยย่อยดำเนินการศึกษาคู่ขนานกับโครงการวิจัยนี้

2.2.5 สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Amenity) ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ระบบการสื่อสาร รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้เมื่อเกิดเหตุจำเป็นต่างๆ เช่น ธนาคาร สถานพยาบาล ทั้งนี้รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการบริการเพื่อการผ่อนคลายหรือการใช้เวลาว่างของนักท่องเที่ยวและยังอาจเป็นการส่งเสริมด้านสุขภาพ อาทิเช่น การใช้บริการการนวดแผนไทยหรือสปา เป็นต้น รวมถึงการบริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ร้านอาหาร ภัตตาคาร ร้านกาแฟ ซึ่งในข้อนี้จะมีความแตกต่างจากแนวคิดของ พยอม ธรรมบุตร (2549: 1-3) ที่ระบุว่าเป็นการบริการเบ็ดเตล็ดที่ให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) แต่ในรายละเอียดแล้วไม่มีความแตกต่างกัน

สิ่งที่อยู่ในบางรายงานนั้นได้ระบุถึงการบริหารจัดการ (Administration) อยู่ในองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้งการบริหารจัดการโดยภาครัฐที่เป็นผู้กำหนดด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ แนวการปฏิบัติ และการดำเนินการของภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ เช่น ชุมชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของพื้นที่ทั้งในฐานะการเป็นเจ้าของบ้าน หรือการที่ดูแลในฐานะที่พื้นที่การท่องเที่ยวนั้นเป็นสถานที่พักอาศัยและทำมาหากินของชุมชนด้วย

2.3 แนวคิดคุณภาพการบริการ

คุณภาพการบริการ (Service Quality) โดยทั่วไปการบริการในตลาดการท่องเที่ยวมักมีราคาแปรผันตามคุณภาพที่ได้รับบริการ การบริการที่มีคุณภาพดีย่อมมีราคาสูง คุณภาพของการบริการในอดีตมีความหลากหลายและแตกต่างกันไม่มาก แต่ในปัจจุบันการแข่งขันในธุรกิจทุกประเภทรวมทั้งธุรกิจการท่องเที่ยว สินค้าหรือบริการบางอย่างที่นำเสนอในตลาดมีมากมาย การแข่งขันจึงใช้คุณภาพของสินค้าหรือบริการที่สามารถสร้างอรรถประโยชน์ตลอดจนความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความแตกต่างทางการตลาด การกำหนดแนวทางการบริการที่มีคุณภาพจึงเป็นเสมือนเป็นการสร้างมาตรฐานการบริการที่ทำให้ผู้ใช้บริการไว้วางใจเข้ามาใช้และกลับมาใช้บริการอีก ในธุรกิจการท่องเที่ยวคุณภาพการบริการนั้นมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรง

คำว่า “คุณภาพ” หรือ Quality ในภาษาอังกฤษมีสารละสรุปได้ว่า การได้ผลผลิตที่มีความเหมาะสมที่พร้อมนำไปใช้งาน ถูกออกแบบได้ดีและมีรายละเอียดที่เป็นไปตามที่กำหนด ผลิตภัณฑ์มีความคงทน มั่นคง มีสภาพดีสามารถใช้และทำงานได้รวมทั้งมีรูปร่างสวยงามเรียบร้อยกลมกลืน ทั้งนี้ยังรวมถึงกิจกรรมจำเป็นต่างๆ ที่ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่ดีที่สร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ใช้ ส่วนคำว่า “การบริการ” หรือ Service ในภาษาอังกฤษมีสารละสรุปได้ว่า มีลักษณะที่จับต้องไม่ได้ ไม่มีคุณลักษณะทางกายภาพ เป็นกิจกรรมและกระบวนการโดยการจัดการระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ให้บริการ เกิดการสูญเสียได้ง่าย มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการได้

ดังนั้น คุณภาพการบริการ จึงหมายถึง การส่งมอบหรือการให้บริการในรูปแบบของกิจกรรมและกระบวนการ อาจมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยบริการนั้นมีความเหมาะสม ถูกออกแบบมาอย่างดีและมีรายละเอียดเป็นไปตามที่กำหนด สามารถสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้ใช้บริการ

ระดับความสำคัญของการบริการมีอยู่ 2 ระดับดังนี้

ระดับแรก ความสำคัญที่มีต่อตัวผู้ใช้บริการ คือ ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่ดีในอันที่จกทำให้ผู้ใช้บริการมีความสุข มีความพึงพอใจ และมีความระลึกถึงในการที่จะมาขอรับบริการในครั้งต่อไป

ระดับที่สอง ความสำคัญในด้านผู้ให้บริการทำให้กิจการสามารถรักษาคู่บริการเดิม (Customer Retention) การให้บริการเพื่อรักษาคู่บริการเดิมไว้ให้เป็นลูกค้าประจำหรือลูกค้าที่มีความจงรักภักดี และนอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มลูกค้าใหม่ (Customer Acquisition) ผู้ให้บริการต้องพยายามทำให้มีลูกค้าใหม่เพิ่มเพราะเป็นการสร้างความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่หน่วยงานด้วย

การที่การบริการจกได้คุณภาพหรือไม่นั้น ต้องประกอบไปด้วย

1. การตอบสนองผู้ใช้บริการ (Responsiveness) ความพร้อมของการให้บริการไม่ว่าจกเป็นพนักงานหรืออุปกรณ์ที่สามารถให้บริการได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว

2. ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความสามารถในการส่งมอบบริการด้วยความถูกต้องภายในช่วงเวลาที่กำหนดและตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

3. ความเอาใจใส่เอื้ออาทร (Empathy) การดูแลเอาใจใส่ในการบริการโดยเฉพาะในระหว่างบริการ ผู้ให้บริการต้องมีท่าทีพร้อมและเต็มใจกับการส่งมอบบริการ สามารถตอบคำถามและข้อสงสัยต่างๆ ได้

4. การรับประกัน (Assurance) ความไว้วางใจเกิดจากการที่ผู้ให้บริการมีศักยภาพและความสามารถในการให้บริการที่ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความมั่นใจ มีความปลอดภัยและได้รับการบริการตามที่คาดหวัง

5. ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangible) แม้ว่าการบริการเป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ แต่การบริการก็ต้องอาศัยอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ในการส่งมอบบริการ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยครบถ้วน สะอาดตลอดจนปลอดภัยจัดว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จกทำให้การบริการมีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการรับรู้คุณภาพเกิดจากความคาดหวังของผู้ใช้บริการ โดยจะประเมินว่าการบริการมีคุณภาพสูง ก็ต่อเมื่อความต้องการของเขาตรงกับ ความคาดหวังที่ตั้งไว้ การรับรู้คุณภาพที่สูงต่อการบริการ ผู้ใช้บริการจกพิจารณาจากความเหมาะสมของการใช้งาน ความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ความไว้วางใจ ทั้งนี้ การวัดคุณภาพการบริการจกมีขึ้นก็ต่อเมื่อเมื่อผู้ใช้บริการได้ทำการเปรียบเทียบการรับรู้จริงกับความคาดหวังต่อการบริการที่ได้รับนั้น

ด้านกิจกรรมด้านน้ำลึก สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ประกาศมาตรฐานกิจกรรมด้านน้ำ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกิจกรรมด้านน้ำลึกมี 2 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) เกณฑ์มาตรฐานผู้ประกอบการกิจกรรมด้านน้ำลึก และ 2) เกณฑ์มาตรฐานพื้นที่กิจกรรม

2.4 งานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาในครั้งนี้มีประเด็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องจากรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ได้สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติไว้ว่ามีจำนวนถึงร้อยละ 72.2 ที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยได้ท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และร้อยละ 20.4 ได้ชาวต่างชาติ

ท่องเที่ยวในกิจกรรมการดำน้ำในประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้สรุปจุดอ่อนและจุดแข็งบริการด้านการท่องเที่ยว โดยสรุปเป็นสถานที่พักผ่อน ภัตตาคารและร้านอาหาร รถโดยสารสาธารณะไว้ ดังนี้

ผลการสำรวจทัศนคติ ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย 10 จังหวัด รวมถึงจังหวัดชลบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดภูเก็ตนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอย่างมาก ที่ร้อยละ 86.60 ส่วนจังหวัดชลบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ที่ร้อยละ 83.80 และ 82.80 ตามลำดับ ด้านสถานที่พักผ่อนนั้นของทั้ง 3 จังหวัดที่เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ถือว่ามีความโดดเด่นในด้านคุณภาพหรือถือว่าเป็นจุดเด่นที่ควรรักษาไว้ แต่ด้านภัตตาคารและร้านอาหารกลับพบว่าเพียงจังหวัดชลบุรีเท่านั้นที่ถือว่าเป็นจุดเด่นที่ควรรักษาไว้ จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสุราษฎร์ธานียังต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ในขณะที่ผลการสำรวจพบว่ารถโดยสารสาธารณะได้รับการประเมินความพึงพอใจในระดับต่ำสุดของทุกพื้นที่ในการศึกษาวิจัย เนื่องจากปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ของผู้ให้บริการ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่เป็นจุดด้อยที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

2.5 สภาพการณ์การท่องเที่ยวและภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่เกี่ยวเนื่องที่ทำการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาที่เน้นพื้นที่กิจกรรมการดำน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ในทะเล แต่การใช้บริการและกิจกรรมทางท่องเที่ยววันนั้นไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง การพักผ่อน การรับประทานอาหาร และการพักผ่อนนั้น เป็นกิจกรรมที่เกิดในพื้นที่เกี่ยวเนื่องบนบก ดังนั้น การอธิบายภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับกิจกรรมดำน้ำลึกเพื่ออธิบายการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ตามองค์ประกอบ การท่องเที่ยวที่ปรากฏขึ้นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับพื้นที่ดำน้ำที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

1) การท่องเที่ยวของเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึงแม้ว่าเกาะเต่าอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังเกาะเต่านั้นนิยมใช้เส้นทางการเดินทางจากจังหวัดชุมพรเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย หรือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยจะโดยสารเรือข้ามฟาก จากท่าเทียบเรือท่ายาง ท่าเทียบเรืออ่าวทุ่งมะขามน้อยหรือท่าเทียบเรือปากน้ำชุมพร จังหวัดชุมพร เนื่องจากระยะทางการเดินทางที่สั้นกว่า และระยะเวลาที่ใช้น้อยกว่า การเดินทางจากท่าเทียบเรือเอกชนบริเวณนอกจากนี้เกาะเต่ายังถือว่าเป็นจุดดำน้ำลึกทั้งการดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวและการเรียนการสอนเพื่อการดำน้ำ ข้อมูลจากหนังสือแหล่งดำน้ำที่สำคัญในประเทศไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ได้แก่ จุดดำน้ำกองหินชุมพร ตั้งอยู่ห่างจากเกาะเต่าทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 11 กิโลเมตร จุดดำน้ำเรือสัดกูต อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะเต่า จุดดำน้ำเกาะนางยวนนักดำน้ำลึกนิยมเรียกจุดดำน้ำนี้ว่าทวินร็อก (Twin Rocks) อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะเต่า จุดดำน้ำกองหินงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะเต่า จุดดำน้ำกงทรายแดงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเต่า จุดดำน้ำกองหินตุงกูตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้หากจากเกาะเต่าประมาณ 13 กิโลเมตร จุดดำน้ำหินใบตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเต่า

2) การท่องเที่ยวของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ถึงแม้ว่ากิจกรรมการดำน้ำลึกที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยรอบเกาะล้าน โดยทั่วไปมีการกำหนดโดยกลุ่มผู้ดำน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ที่อยู่ใกล้ชายฝั่งพัทยา ได้แก่ เกาะล้าน เกาะครก เกาะสาก จุดชมเรือรบหลวงกูด และพื้นที่ที่อยู่ไกลออกไปจากชายฝั่งพัทยา ได้แก่ เกาะรี้น เกาะมารวิชัย เกาะไผ่ กลิ้งบาดาล จุดชมเรือรบหลวงคราม ยักษ์กระโดง

ล่อมฟาง เป็นต้น ปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำที่ตั้งอยู่ที่เมืองพัทยา หรือจากกรุงเทพฯ โดยมีการนัดหมายกับนักท่องเที่ยวที่ทำเหียบเรือแหลมบาลีฮาย ซึ่งนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกต้องเดินทางไปพบตามทีมนัดหมายไว้ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกสามารถขับรถไปจอด ณ ที่จอดรถใกล้ท่าเหียบเรือได้และเดินไปลงเรือบริเวณท่าเหียบเรือ หากมีอุปกรณ์ดำน้ำมาด้วยอาจต้องเช่ารถจักรยานยนต์พ่วงข้าง ไปส่งที่ท่าเหียบเรือเพราะไม่อนุญาตให้ใช้รถยนต์หรือจักรยานยนต์จากภายนอกมารับส่งนักท่องเที่ยวหรืออุปกรณ์สำหรับการดำน้ำลึก เมื่อนักท่องเที่ยวครบตามจำนวนที่แจ้งไว้เรือจะนำไปสู่จุดเป้าหมายในการดำน้ำซึ่งปัจจุบันจะไปดำน้ำยังจุดที่ไกลจากชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้พื้นที่ร่วมกันกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ผลกระทบในการดำน้ำอีกประการหนึ่งได้แก่จุดดำน้ำที่อยู่ใกล้ชายฝั่งเมืองพัทยาและเกาะล้านนั้นมีกิจกรรมการท่องเที่ยวสูงส่งผลกระทบต่อสภาพน้ำทะเลพบว่าทะเลบริเวณอ่าวพัทยาและจุดดำน้ำที่ใกล้ชายฝั่งน้ำทะเลมีความขุ่นนักท่องเที่ยวดำน้ำไม่สามารถเห็นทัศนียภาพใต้น้ำได้ บ่อยครั้งที่นักท่องเที่ยวดำน้ำไม่สามารถมองเห็นทัศนียภาพโดยรอบเพียงแค่วะนังห่างจากนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกเพียง 1 เมตรเท่านั้น นอกจากนี้เวลาการกลับยังท่าเหียบเรือแหลมบาลีฮายนั้นผู้ประกอบการเรือที่รับส่งนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกจะเสียเวลาอย่างมาก เนื่องจากท่าเหียบเรือปัจจุบันในช่วงเย็นจนถึงหัวค่ำมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นจำนวนมากที่เดินทางมายังท่าเหียบเรือแหลมบาลีฮายเพื่อลงเรือไปรับประทานอาหารค่ำในเรือภัตตาคารที่ลอยลำอยู่ในอ่าวพัทยา การที่มีนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมากส่งผลให้ท่าเหียบเรือแหลมบาลีฮายมีความหนาแน่นสูงมากไม่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการขนอุปกรณ์ดำน้ำขึ้นจากเรือ ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกย้ายฐานการให้บริการดำน้ำไปยังจุดอื่นเนื่องจากความไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นและเกิดการเสียเวลา

การใช้พื้นที่ที่อยู่ใกล้ชายฝั่งพัทยาเพื่อการดำน้ำลึกในปัจจุบันลดลงอย่างมากทั้งจากการสำรวจและการให้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกทั้งจากในกรุงเทพฯ และพื้นที่เมืองพัทยาเอง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้พื้นที่ดังกล่าวในกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่หลากหลาย อาทิเช่น การสัญจรและกิจกรรมการเช่าเรือเร็ว (Speedboat) กิจกรรมการเล่นเจ็ตสกี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึก โดยเฉพาะการขึ้นมาสูผิวน้ำของนักท่องเที่ยวที่ลงไปดำน้ำลึก ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการป้องกัน เช่นการใช้ทุ่นสัญญาณแสดงการขึ้นสูผิวน้ำ (Surface Marker/ Safety Sausage) พิกัดแสดงว่าใต้น้ำบริเวณนั้นมีนักดำน้ำลึกอยู่ในบริเวณนั้น หรือการใช้ฟองอากาศ เพื่อแจ้งถึงการที่นักดำน้ำจะขึ้นสูผิวน้ำ แต่พบว่านักท่องเที่ยวที่เล่นกิจกรรมเจ็ตสกี หรือเรือเร็ว (Speedboat) มาใช้ทวนรอบทุ่นดังกล่าวเป็นจุดกลับเรือ เนื่องจากไม่ทราบถึงความหมายของทุ่นที่แสดงถึงนักดำน้ำต้องการขึ้นสูผิวน้ำ จนทำให้เกิดเป็นความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อาทิเช่น การที่นักดำน้ำลึกถูกเครื่องใบเรือตัด หรือการถูกชน ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ดังนั้นการดำน้ำลึกจึงเลือกไปใช้พื้นที่ที่อยู่ไกลออกไปจากชายฝั่งที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทอื่นไม่สูงมากนัก แต่ในขณะที่ส่งผลเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกทั้งในด้านของระยะเวลาการเดินทางที่ยาวนานขึ้นและปริมาณน้ำมันที่ใช้เพื่อการเดินทางสูงมากขึ้นกว่าเดิมส่งผลต่อต้นทุนของผู้ประกอบการที่สูงขึ้น

จากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกที่จัดการท่องเที่ยวและการเรียนการสอนดำน้ำลึกในกรุงเทพฯ นั้นได้ย้ายพื้นที่การท่องเที่ยวดำน้ำลึกจากอ่าวพัทยา ไปยังพื้นที่สันทับเพื่อไปดำน้ำยังเกาะเสม็ดสาร ถึงแม้ว่าจะมีระยะทางไกลขึ้นเมื่อต้องเดินทางจากกรุงเทพฯ แต่ความสะดวกในการขนถ่ายอุปกรณ์ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึก ผู้เรียนและผู้สอนให้สามารถจัดการท่องเที่ยวดำน้ำลึกได้อย่างปลอดภัย ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะแนะนำให้ไปดำน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวและการเรียนการสอนในบริเวณ

พื้นที่เกาะแสมสาร ซึ่งยังมีอุปสรรคในการเดินทางที่ต้องเดินทางออกจากกรุงเทพฯ ก่อนเวลา 5:00 น. เพื่อให้ลงเรือทัน หรือที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่นั่นยังไม่เพียงพอและคุณภาพยังไม่ดีนักก็ตามเมื่อเทียบกับเมืองพัทยาที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจำนวนมากและมีคุณภาพดี มีระดับราคาที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในทุกกลุ่มทุกระดับ

2) เกาะราชาใหญ่ จังหวัดภูเก็ต เป็นเกาะขนาดเล็กนักท่องเที่ยวเดินทางจากท่าเทียบเรืออ่าวฉลองจังหวัดภูเก็ตโดยใช้เรือเร็ว (Speedboat) ใช้เวลาการเดินทางประมาณ 45 นาที นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเดินทางแบบไปกลับภายในวันเดียวเนื่องจากที่พักบนเกาะมีจำนวนน้อย ราคาที่พักและการบริการอาหารและเครื่องดื่มมีราคาค่อนข้างสูง มีผู้ประกอบการที่พักไม่ถึง 10 แห่ง และปัจจุบันส่วนใหญ่ผู้ประกอบการพัฒนาและปรับปรุงที่พักโรงแรมให้มีคุณภาพดีที่มีราคาสูงเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ แต่ในขณะเดียวกันมีผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำบนเกาะราชามากกว่า 5 ราย และยังมีผู้ประกอบการดำน้ำจากจังหวัดภูเก็ตที่นิยมนำนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมาดำน้ำลึกบริเวณ เกาะราชาอีกด้วย โดยนักท่องเที่ยวที่ซื้อรายการท่องเที่ยวดำน้ำลึกจากผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึก เมื่อถึงเวลานัดหมายผู้ประกอบการจะส่งรถไปรับนักท่องเที่ยวยังโรงแรมที่พักภายในจังหวัดภูเก็ตไปส่งที่ท่าเทียบเรือและมีผู้นำการดำน้ำหรือผู้ควบคุมการดำน้ำ (Dive Leader/ Divemaster) รับหน้าที่ดูแลระหว่างเดินทางจากท่าเทียบเรือไปยังจุดดำน้ำและนำดำน้ำลึกยังจุดต่างๆ และสุดท้ายนำส่งนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกกลับสู่ที่พัก แสดงให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์ของพื้นที่บริเวณเกาะราชาเพื่อการดำน้ำมีอัตราที่สูง

การท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งสามหากมองจากปริมาณการท่องเที่ยวโดยรวมโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังแสดงในตารางที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากเกาะล้านและเกาะราชายังไม่มีข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว โดยกรมการท่องเที่ยวจึงใช้ข้อมูลใกล้เคียงเพื่อเทียบเคียงสถิตินักท่องเที่ยว โดยจากสถิติดังกล่าวพบว่าในทุกพื้นที่นั้นมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย และในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนนักท่องเที่ยวของทั้ง 3 พื้นที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น พื้นที่จังหวัดภูเก็ตมีอัตราการนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.41 พื้นที่พัทยา จังหวัดชลบุรีมีอัตราการนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.43 พื้นที่เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอัตราการนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.11 ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า

ตารางที่ 1 สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

พื้นที่	2558			2557		
	ต่างชาติ	ไทย	รวม	ต่างชาติ	ไทย	รวม
พัทยา ชลบุรี	6,851,461	2,998,479	9,849,940	6,373,632	2,710,267	9,083,899
เกาะเต่า สุราษฎร์ธานี	439,876	89,625	529,501	419,046	84,720	503,766
ภูเก็ต	9,488,956	3,714,328	13,203,284	8,459,416	3,499,187	11,958,603

ที่มา: <http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/25767>

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีแนวทางการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือและแนวทางการพัฒนาเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บข้อมูลและการติดตามประเมินผล
- 3.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการกำหนดทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาเชิงปริมาณได้กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่มีประสบการณ์ในการดำน้ำหรือผ่านการอบรมหลักสูตรการดำน้ำอย่างน้อยขั้นต้นมาแล้วเท่านั้น โดยมีพื้นที่ศึกษาบริเวณเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และหมู่เกาะราชา จังหวัดภูเก็ต ทั้งกลุ่มที่เข้ามาดำน้ำลึกเพียงวันเดียว และกลุ่มที่เข้ามาพักบนเกาะหรือพื้นที่โดยรอบพื้นที่ดำน้ำลึกที่ทำการศึกษาน้อย 1 คืน รวมถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ใช้บริการที่พักบนเรือหรือเรือแบบกินนอนบนเรือ (Live Aboard) อีกด้วย จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าแต่ในละพื้นที่นั้นไม่ได้มีการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกเป็นการเฉพาะมีแต่เพียงการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวเท่านั้น

การศึกษาเชิงคุณภาพได้กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึก ประกอบด้วย ธุรกิจที่พัก ธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจให้บริการคมนาคมขนส่ง และรวมถึงหน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ได้มีการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามระเบียบวิธีวิจัยจากขนาดของประชากรที่ทำการศึกษา จากรายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ปรารธนา และคณะ, 2556) ระบุว่าผู้ที่มาท่องเที่ยวยังเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นร้อยละ 90 มีวัตถุประสงค์เพื่อการดำน้ำ หากคิดจากสถิตินักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยว 529,501 คน คิดตามสัดส่วนแล้วพบว่าจะมีนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกประมาณ 476,550 คน หรือจากรายงานจากคณะกรรมการกิจการดำน้ำลึก (Scuba Board) (2011) พบว่าเฉพาะปี พ.ศ. 2554 มีผู้ผ่านการฝึกอบรมการดำน้ำทั้งหลักสูตรของ Professional Association of Diving Instructors-PADI และ SCUBA Schools International-SSI มากกว่า 60,000 คน หากนับรวมผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวดำน้ำเพียงอย่างเดียวอาจมีจำนวนมากกว่า 130,000 คนต่อปี สถิตินักท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จากข้อมูลปี พ.ศ. 2558 มีสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเมืองพัทยานับจำนวน 9,849,940 คน แต่สัดส่วนของนักท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับกิจกรรม

ดำนํ้าลึกแล้วพบว่ามีส่วนน้อยกว่าเกาะเต่ามากดังนั้นจึงคิณักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกเพียงประมาณร้อยละ 2 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด หรือคิดเป็นประมาณ 196,998 คน และเกาะราชา จังหวัดภูเก็ต คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกน้อยที่สุดเนื่องจากจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกบนเกาะและจำนวนเรือที่ให้บริการดำนํ้าที่เดินทางไปยังเกาะราชา คาดว่ามีนักท่องเที่ยวประมาณหนึ่งแสนคนจากการสอบถามผู้ประกอบการทั้งที่ตั้งอยู่บนเกาะราชาและผู้ประกอบการที่จังหวัดภูเก็ตที่นำนักท่องเที่ยวไปดำนํ้าลึกบริเวณเกาะราชา ดังนั้นเมื่อรวมประชากรที่ทำการศึกษานี้จึงได้ประมาณกว่า 7 แสนคนต่อปี

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ได้กระทำร่วมกับโครงการวิจัยย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 โดยมีการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 400 ชุด และมีการเก็บสำรองเพื่อป้องกันการตอบไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์อีกประมาณ 100 ชุด และมีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่วิจัยโดยการเลือกสุ่มแบบบังเอิญ (Convenience Sampling) โดยไม่มีการระบุจำนวน และโครงสร้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นักวิจัยได้พบเห็นระหว่างการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเท่านั้น

3.2 การสร้างเครื่องมือและแนวทางการพัฒนาเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำเครื่องมือเป็นแบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณโดยทำการสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้า ทั้งนี้คณะนักวิจัยได้มีการออกแบบเครื่องมือและได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิให้มีการบูรณาการเครื่องมือนี้เนื่องจากในโครงการย่อยอื่นเพื่อให้สามารถนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเป็นการลดความซ้ำซ้อนของข้อคำถามรวมถึงการถามซ้ำจากกลุ่มตัวอย่างทำให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการทำแบบสอบถามอีกด้วย จากข้อเสนอแนะดังกล่าวจึงทำให้แบบสอบถามได้ถูกนำไปปรับปรุงแก้ไขทั้งในเชิงเนื้อหาและประเด็นคำถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย จึงได้ออกแบบแบบสอบถามเป็น 6 ส่วน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Questions) แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questions) และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale Questions) โดยออกแบบแบบสอบถามให้สอดคล้อง ครอบคลุม กับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ตามแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้มีการสรุปแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้ถึงกลุ่มตัวอย่างที่ตรงกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สูงสุดโดยมีการกำหนดข้อคำถามคัดกรองเพื่อจำแนกนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่สามารถตอบและให้ข้อมูลได้อย่างแท้จริง โดยการออกแบบแบบสอบถามในครั้งนี้สำหรับโครงการวิจัยนี้จะใช้ผลจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามเฉพาะส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึก โดยใช้ระดับ ข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) และข้อมูลการจัดลำดับ (Ordinal Scale) ส่วนที่ 5 ประเด็นข้อคำถามได้แก่สิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการดำนํ้าลึกต่อความคาดหวังและประสบการณ์จากการใช้บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ โดยใช้ระดับข้อมูลชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale Questions) 4 ระดับ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีความคิดเห็นหรือให้ความสำคัญต่อความคาดหวังสูงสุด หรือประสบการณ์ที่ได้รับที่ดีมากหรือประทับใจสูงสุดจากการใช้บริการการท่องเที่ยวของภาคเรือเช่าธุรกิจดำนํ้าลึก
-----------	---------	--

มาก	หมายถึง	มีความคิดเห็นหรือให้ความสำคัญต่อความคาดหวังสูง หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับที่ดีหรือประทับใจสูงจากจากการประเด็นการ บริการการท่องเที่ยวของภาคเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึก
น้อย	หมายถึง	มีความคิดเห็นหรือให้ความสำคัญต่อความคาดหวังต่ำ หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับที่ดีหรือประทับใจต่ำจากจากการประเด็นการ บริการการท่องเที่ยวของภาคเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึก
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความคิดเห็นหรือให้ความสำคัญต่อความคาดหวังต่ำที่สุด หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับที่ดีหรือประทับใจต่ำที่สุดจากจากการประเด็นการ บริการการท่องเที่ยวของภาคเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึก

การให้คะแนนของความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกต่อเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกได้ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
มาก	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

และส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นข้อมูลชนิดปลายเปิด (Open-ended Questions) สามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระ

เมื่อออกแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้วได้มีการประเมินความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามจากแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาการวิจัย (IOC) ผลจากการประเมินแบบสอบถามในทุกข้อคำถามดังกล่าวมีค่าสูงกว่า 0.5 และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อให้ข้อคำถามชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการนำมาปรับปรุงเครื่องมืออีกครั้งก่อนการนำไปประเมินค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามนี้จากวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) จากสูตรครอนบาช (Cronbach) โดยทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนประชากรทุกประการแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด ผลที่ได้จากการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้จากแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ 0.9820 จากแบบสอบถามส่วนที่ 5 (เฉพาะโครงการย่อย 3) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ 0.9680 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์สามารถนำไปใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างได้ สุดท้ายก่อนการนำแบบสอบถามไปใช้ได้มีการแปลแบบสอบถามนี้เป็นภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อให้นักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกชาวต่างชาติสามารถตอบแบบสอบถามได้เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้มีการกำหนดเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้างเพื่อสอบถามผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่จากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการในครั้งนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์สังเคราะห์นั้น คณะนักวิจัยได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ร่วมกัน และได้มีการให้คณะวิจัยได้มีการเข้าร่วมสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพนักวิจัยแบบสามเส้า (Triangulation) ตลอดการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3.3 การเก็บข้อมูลและการติดตามประเมินผล

การเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ มีการกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะมีคำถามนำก่อนการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างที่ตรงกับประชากรที่กำหนดให้ได้มากที่สุด และการเก็บข้อมูลให้มีการกระจายตัวไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยเท่าเทียมกัน

สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ มีการกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการตั้งข้อกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมจากกลุ่มประชากร เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีคุณภาพ และได้ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และแปลผล

3.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณได้มีการนำมาประมวลผลโดยใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics)

3.4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) ซึ่งวิธีการการแปลผลคะแนนโดยรวมใช้ค่าเฉลี่ยที่มีค่าตั้งแต่ 1.00 – 4.00 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977: 14) ดังนี้

$$\begin{aligned}\frac{\text{Maximum} - \text{Minimum}}{\text{Interval}} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{ต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{3} = 1\end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 3.00 - 4.00 หมายถึง ความคาดหวังและประสบการณ์อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.99 หมายถึง ความคาดหวังและประสบการณ์อยู่ในระดับดีปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.99 หมายถึง ความคาดหวังและประสบการณ์อยู่ในระดับไม่ดี

3.4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ในการศึกษาแนวทางชี้ความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำเนินเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นได้ศึกษาถึงความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกทั้งก่อนและหลังการใช้บริการการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้บริการท่องเที่ยวดำนํ้าลึก จากความคาดหวัง (ก่อน) และประสบการณ์ (หลัง) จากนั้นจึงใช้สถิติเชิงอนุมานได้แก่ การคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการคำนวณทางสถิติ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Hinkle, D.E, William. W. and Stephen G.J., 1998: 118) ได้มีการกำหนดระดับความสัมพันธ์ไว้ดังนี้

ค่า r	ระดับความสัมพันธ์
.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
.70 – .89	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
.50 – .69	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
.30 – .49	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
.00 – .29	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีแนวทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นที่ได้ดำเนินการศึกษาเป็นประเด็นย่อยๆ ได้ดังนี้

4.1 ผลสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยว

4.2 ผลการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกที่มีต่อความคาดหวังและประสบการณ์

4.3 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4.1 ผลสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่บริหารจัดการพื้นที่และจากการลงพื้นที่สำรวจโดยคณะนักวิจัยที่ได้สำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ ทำให้ทราบถึงจำนวนผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่แต่ละพื้นที่โดยจัดทำเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางสรุปธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวการในพื้นที่ศึกษา

ประเภทธุรกิจ	เกาะเต่า	พัทยา	เกาะล้าน	ภูเก็ต	เกาะราชา
ที่พัก	128 ราย	603 ราย	120 ราย	1,686 ราย 78,883 ห้อง	10 ราย
ผู้บริการอาหารและเครื่องดื่ม	43 ราย	1,165 ราย	22 ราย	161 ราย	3 ราย
ผู้ประกอบการเรือข้ามฟาก	9 ราย 224,370 คน	10 ราย 1,388,116 คน	7 ราย 1,478,988 คน	52 ราย 75,894 คน	n/a
ผู้ประกอบการเรือให้บริการดำน้ำ	10 ราย	4 ราย	n/a	47 ราย	n/a
ผู้ประกอบการเรือแบกกินนอนบนเรือ (Live Aboard)	32 ราย				
ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวดำนํ้าลึก	47 ราย	30 ราย	-	71 ราย	7 ราย

การรวบรวมข้อมูลธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ทั้งจากข้อมูลสถิติธุรกิจนํ้าเตียวประจำปี พ.ศ. 2558 สำนักทะเบียนธุรกิจนํ้าเตียวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ข้อมูลสถิติที่พักและร้านอาหารประจำปี พ.ศ. 2558 จากศูนย์วิจัยการตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลสถิติเรือโดยสารท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ. 2557 จากกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม เพื่อจัดทำเป็นภาพสรุปธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่ ทั้งนี้ข้อมูล

ได้อาจจะยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เนื่องจากพื้นที่ท่องเที่ยวในบางแห่งมีขนาดเล็ก มีจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจำนวนไม่มาก หน่วยงานต่างๆ จึงยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ด้านกิจกรรมดำน้ำลึกพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกนั้นมีทั้งที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่เป็นจุดดำน้ำ เช่น เกาะเต่า หรือ เกาะราชา แต่ในขณะที่มีผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกอีกจำนวนมากที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนเกาะแต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับจุดดำน้ำลึกต่างๆ เช่น เมืองพัทยา หรือจังหวัดภูเก็ต และมีธุรกิจดำน้ำลึกที่ให้บริการการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในพื้นที่อื่นๆ อาทิเช่น ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ แต่จัดกลุ่มท่องเที่ยวไปยังจุดดำน้ำลึกในพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นต้น ผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกบางแห่งยังมีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมดำน้ำลึกโดยตั้งสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ หรือปริมณฑล แต่มีสำนักงานสาขายังพื้นที่ใกล้จุดดำน้ำลึกเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกที่ไปท่องเที่ยวยังพื้นที่แล้วค่อยประสงค์ในการดำน้ำลึกโดยไม่ไดวางแผนไว้ล่วงหน้า หรือเพื่อเป็นการเก็บอุปกรณ์ดำน้ำลึกไม่จำเป็นต้องขนถ่ายจากกรุงเทพฯ หรือสำนักงานใหญ่ไปยังพื้นที่ที่เป็นจุดดำน้ำลึก

ธุรกิจที่พิกจากการลงพื้นที่และการสำรวจพบว่าธุรกิจที่พักที่รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจที่มีความร่วมมือกับผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึกหรือเป็นของธุรกิจดำน้ำลึกจะมีความเข้าใจถึงความต้องการของผู้ที่ดำน้ำลึกจึงสามารถให้บริการได้ดีกว่า อาทิเช่นการกำหนดเวลาการเข้าออก (Check in/ Check out) จากที่พักที่มีความยืดหยุ่นมากกว่า เพราะนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกส่วนใหญ่มีความประสงค์ในการอาบน้ำชำระร่างกายก่อนเดินทางกลับ หรือต้องมีระยะเวลาพักน้ำ คือ พักผ่อนร่างกายหลังจากการดำน้ำลึกเป็นระยะเวลาประมาณ 24 ชั่วโมงก่อนเดินทางโดยสารเครื่องบินเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึก ดังนั้นนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกอาจจะต้องมีการกำหนดวันพักให้ยาวนานขึ้น หรือ ค้างคืนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยอีกหนึ่งคืน ก่อนการเดินทางโดยสารเครื่องบิน ห้องพักรวมมีพื้นที่พอสมควรเพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกสามารถเก็บอุปกรณ์สำหรับดำน้ำลึกเนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกนิยมที่จะใช้เป็นของตัวเองและเตรียมอุปกรณ์ดำน้ำลึกมาเองมากกว่าไปเช่าตามสถานที่หรือจากผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึก และถ้าเป็นไปได้ควรมีพื้นที่ที่สามารถชำระล้างอุปกรณ์ในการดำน้ำลึกรวมถึงสถานที่ผึ่งลมให้ชุดสำหรับดำน้ำลึก (Wetsuit) และอุปกรณ์ดำน้ำแห้งก่อนการเก็บหรือนำไปใช้ในครั้งต่อไป

จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในแต่ละเกาะมีขนาดแตกต่างกันเนื่องจากขนาดของเกาะ ระยะทางระหว่างชายฝั่งไปยังเกาะ จำนวนนักท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์บนเกาะเพื่อกิจกรรมต่างๆ การท่องเที่ยวพบว่าเกาะเต่ามีผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสูงสุดทั้งในด้านที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจอื่นๆ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้จากการประเมินพบว่าเนื่องมาจากระยะห่างจากเกาะเต่าไปยังฝั่งแผ่นดินใหญ่หรือเกาะใกล้เคียงที่เกาะเต่ามีระยะห่างสูงกว่ามาก ทำให้การท่องเที่ยวแบบวันเดียวสามารถทำได้ยากเมื่อเทียบกับเกาะล้านและเกาะราชาที่อยู่ใกล้ฝั่งแผ่นดินใหญ่หรือเกาะภูเก็ต ทำให้สามารถสัญจรไปได้สะดวกกว่า เพราะหากเทียบในเชิงพื้นที่ถึงแม้ว่าเกาะเต่าจะมีขนาดใหญ่ที่สุด แต่พบว่าพื้นที่ราบที่สามารถใช้ประโยชน์ได้มีไม่แตกต่างจากเกาะล้านและเกาะราชา และจากการสำรวจพบว่าเรือที่ให้บริการดำน้ำลึกพร้อมที่พักบนเรือนั้นไม่ได้มีการให้บริการเฉพาะพื้นที่แต่สามารถให้บริการในทุกแหล่งดำน้ำขึ้นอยู่กับรถลงกับนักดำน้ำและฤดูกาลที่สามารถหมุนเวียนการให้บริการ แต่พบว่าการใช้บริการเรือประเภทรันนี่บริเวณเกาะล้านไม่ได้รับความนิยมอัน

เนื่องมาจากลักษณะของพื้นที่และแหล่งน้ำที่ไม่ไกลนักและจุดน้ำไม่มากจึงทำให้ไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้บริการเรือที่ให้บริการดำน้ำพร้อมที่พัก

จากการลงพื้นที่สำรวจของคณะผู้วิจัยพบว่าผู้ประกอบการที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจดทะเบียนผู้ประกอบการโรงแรมตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2547 ตามประกาศกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญคือระบบสาธารณูปโภคที่รองรับการท่องเที่ยวยังพบว่าในทุกเกาะยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ซึ่งอยู่ระหว่างการ ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขเพื่อเพิ่มศักยภาพของพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวและชุมชนที่อาศัยอยู่บนเกาะเหล่านี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่จากการประเมิน

ประเภทสาธารณูปโภค	เกาะเต่า	เกาะลัน	เกาะราชา
ไฟฟ้า	โรงผลิตไฟฟ้าดีเซลและระบบไฟฟ้าพลังลม (ยังไม่เสถียร)	ระบบเคเบิลไต้ น้ำ (ไม่ครอบคลุมทั้งเกาะ)	ปั่นไฟฟ้าใช้เอง
ประปา	แหล่งน้ำธรรมชาติใต้ดิน ประปาเอกชน (ไม่เพียงพอ)	แหล่งน้ำธรรมชาติใต้ดิน ประปาชุมชน (ไม่เพียงพอ)	แหล่งน้ำธรรมชาติใต้ดิน
การสื่อสาร	อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โทรศัพท์พื้นฐาน/เคลื่อนที่	อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โทรศัพท์พื้นฐาน/เคลื่อนที่	อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โทรศัพท์พื้นฐาน/เคลื่อนที่
ขยะ	โรงเผาขยะขนาด 6 ตัน/วัน ขยะมีความชื้นสูงไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีการจัดเก็บแบบฝังกลบ	ไม่มีระบบกำจัดขยะ ใช้การขนถ่ายทางเรือไปกำจัดที่จังหวัดภูเก็ต
น้ำเสีย -องค์กรปกครองส่วนภูมิภาค -องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ไม่มีโรงบำบัดน้ำเสีย - แจกถังดักไขมัน	ไม่มีโรงบำบัดน้ำเสีย -	ไม่มีโรงบำบัดน้ำเสีย จังหวัดฯ ลอกคลองปะตก ให้ผู้ประกอบการติดตั้งถังดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสีย
สถานพยาบาล	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะเต่า	ศูนย์สาธารณสุข 1 แห่ง	ไม่มีสถานพยาบาล
การรักษาความปลอดภัย	สถานีตำรวจภูธรเกาะเต่า	ไม่มีตำรวจประจำการ	ไม่มีตำรวจประจำการ
ท่าเทียบเรือ	คอนกรีตเสริมเหล็ก	คอนกรีตเสริมเหล็ก	ชั่วคราว พลาสติก
การเดินทางภายในเกาะ	รถรับจ้าง (สองแถว) รถจักรยานยนต์รับจ้าง บริการเช่ารถจักรยานยนต์	รถรับจ้าง (สองแถว) รถจักรยานยนต์รับจ้าง บริการเช่ารถจักรยานยนต์	-รถแทรกเตอร์ลากจูง -มอเตอร์ไซด์พ่วงข้าง บริการเช่ารถ All-Terrain Vehicle : ATV

จากการลงพื้นที่สำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวด้านน้ำลึกพบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านน้ำลึกในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การเดินทาง 2) ท่าเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว 3) เรือที่ให้บริการด้านน้ำลึก 4) ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกเลือกใช้บริการ ดังนี้

4.1.1 การเดินทาง นักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกสามารถเดินทางไปยังพื้นที่ด้านน้ำลึกที่ทำการศึกษานี้ได้อย่างสะดวกสบาย มีรูปแบบการเดินทางที่หลากหลาย ทั้งทางถนน สามารถขับรถยนต์ส่วนตัว หรือใช้บริการรถโดยสารชั้นธรรมดาและชั้นพิเศษ การเดินทางโดยรถไฟถึงแม้ว่าเส้นทางพญาอาจจะไม่เหมาะสมกับกลุ่มด้านน้ำลึกเนื่องจากเวลาที่ให้บริการไม่เหมาะสมกับกิจกรรม และจังหวัดภูเก็ตไม่มีสถานีรถไฟและเส้นทางรถไฟถึง แต่สามารถเดินทางทางอากาศที่มีการให้บริการทั้งสายการบินต้นทุนต่ำและสายการบินทั่วไปให้บริการมาทดแทน รวมถึงสามารถเดินทางตรงจากต่างประเทศได้โดยตรง สำหรับจังหวัดชุมพรที่มีสายการบินต้นทุนต่ำให้บริการด้วยได้แก่สายการบินนกแอร์ที่ให้บริการเส้นทางกรุงเทพฯ-ชุมพร ทั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการธุรกิจด้านน้ำลึกที่

จัดการเดินทางให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีเครือข่ายผู้รับจ้างหรือผู้ประกอบการอยู่เนื่องจากมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกต่อกลุ่มทั้งการเดินทางทั้งการเดินทางระหว่างเมืองไปยังเมืองที่ตั้งของจุดดำน้ำลึก หรือ ภายในพื้นที่ที่ทั้งรถสองแถวหรือรถเช่าประเภทอื่นๆ ซึ่งมีการกำหนดและตกลงราคากันเป็นมาตรฐาน แต่หากเป็นนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกทั่วไปที่ไม่เคยใช้บริการมาก่อนมีโอกาสที่จะถูกคิดอัตราค่าเดินทางในอัตราที่สูงกว่าปกติเนื่องจากการคิดค่าธรรมเนียมของอุปกรณ์ดำน้ำลึก ซึ่งมีทั้งขนาดและน้ำหนักที่สูง โดยเฉพาะในพื้นที่พัทยาและจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับโครงการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ที่ได้รับว่ามีปัญหาเรื่องรถโดยสารสาธารณะที่ผู้ให้บริการไม่มีความซื่อสัตย์ในการให้บริการ

4.1.2 ท่าเทียบเรือ ปัจจุบันพบว่าท่าเทียบเรือที่ค่อนข้างมีปัญหาและอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึกได้แก่ ท่าเทียบเรือพัทยาแหลมบาลีฮาย เนื่องจากปริมาณการใช้งานของผู้ที่เดินทางและนักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก โดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงเวลาบ่ายจนถึงค่ำมีนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเพื่อไปลงเรือไปรับประทานอาหารและชมการแสดง ทำให้เรือที่ให้บริการดำน้ำไม่มีท่าเทียบและนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกไม่สามารถขนอุปกรณ์ดำน้ำกลับได้ ส่วนท่าเทียบเรืออ่าวฉลองที่บริการนักท่องเที่ยวจากจังหวัดภูเก็ตไปยังท่าเทียบเรือเกาะราชาที่ให้บริการโดยเรือเร็ว (Speedboat) ยังมีการบริหารจัดการที่ควรได้รับการปรับปรุง ซึ่งท่าเทียบเรือดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยและการดำเนินการอยู่ภายใต้การรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า

ภาพประกอบที่ 1 ท่าเทียบเรืออ่าวฉลองที่ให้บริการนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ และเกาะราชา

4.1.3 เรือที่ให้บริการดำน้ำลึก อยู่ภายใต้การอนุญาตและจดทะเบียนโดยกรมเจ้าท่า จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบว่าเรือที่ให้บริการดำน้ำลึกอยู่ในมาตรฐาน ได้รับอนุญาตประกอบการเรือท่องเที่ยวจากกรมเจ้าท่า และมีการตรวจมาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยวถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นเรือที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำ

เที่ยวเป็นเจ้าของก็ตาม แต่ปัญหาที่พบคือท่อนจอดเรือที่มีขนาดไม่เหมาะสมกับการรองรับของเรือและจำนวนที่มีไม่เพียงพอ ทำให้เรือที่ให้บริการดำน้ำต้องไปจอดพักเรือในจุดอื่นแล้ววนหรือนัดหมายจุดนัด และการรับส่งนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกที่จุดดำน้ำโดยไม่มีการถ่ายนักท่องเที่ยวก่อนดำน้ำลึกด้วยเรือขนาดเล็ก (Diggy) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมีเรือบางลำที่ยังใช้สารทำความสะอาดที่เป็นน้ำยาเคมี แต่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นสารจากธรรมชาติเพื่อลดการปนเปื้อนลงทะเล

4.1.4 ที่พัก ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกหากเป็นที่พักที่เน้นให้บริการกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกอยู่แล้วจะทราบและให้บริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวได้เป็นอย่างดี แต่หากเป็นที่พักทั่วไปจะมีบางส่วนที่ควรได้รับการปรับปรุงหากต้องการรับหรือให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึก เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกกลับจากการดำน้ำลึกในเวลาเย็นซึ่งเลยระยะเวลาการเช็คเอาท์ปกติ (12:00 น.) ความต้องการในการทำความสะอาดและตากเครื่องมืออุปกรณ์ดำน้ำลึกหลังจากการใช้งาน เป็นต้น สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่การปล่อยน้ำเสียของผู้ประกอบการที่พักที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการโรงแรม ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ที่ได้มีการกำหนดมาตรการและเกณฑ์การควบคุมผู้ประกอบการให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง แต่ยังมีผู้ประกอบการที่พักจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าสู่การจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการโรงแรมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และในขณะเดียวกันยังพบว่าผู้ประกอบการโรงแรมอีกจำนวนไม่น้อยที่ลักลอบปล่อยน้ำเสียและการไม่กำจัดขยะที่ไม่ถูกต้องเพราะต้องการลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ แต่ทำให้เกิดผลกระทบและทำลายสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ

ภาพประกอบที่ 2 การปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลบริเวณชายหาดเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 ผลการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกที่มีต่อความคาดหวังและประสบการณ์

การดำเนินการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้มีการออกแบบสอบถามร่วมกันระหว่างโครงการย่อยที่ 1 โครงการย่อยที่ 2 และโครงการย่อยที่ 3 เพื่อสอบถามพนักงานนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่มีต่อความคาดหวังและประสบการณ์ในการใช้บริการในภาพรวมของธุรกิจดำนํ้าลึก ทรัพยากรให้แหล่งดำนํ้า และธุรกิจที่เกี่ยวข้องที่นักท่องเที่ยวและผู้บริการธุรกิจดำนํ้าลึกใช้บริการ โดยโครงการย่อยที่ 3 นี้ได้มุ่งเน้นการวัดความคาดหวังและประสบการณ์ต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ที่พัก การเดินทาง และการบริการอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 453 ราย สามารถจำแนกรายละเอียดลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้ดังตารางที่ 4 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	280	61.8
หญิง	172	38.0
อื่นๆ	1	0.2
รวม	453	100.0
อายุ		
15 – 20 ปี	25	5.5
21 – 30 ปี	229	50.6
31 – 40 ปี	119	26.3
41 – 50 ปี	54	11.9
51 – 60 ปี	25	5.5
มากกว่า 60 ปี	1	0.2
รวม	453	100.0
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	102	22.5
ปริญญาตรี/ เทียบเท่า	265	58.5
สูงกว่าปริญญาตรี	86	19.0
รวม	453	100.0

ตารางที่ 5 ตารางแสดงข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	112	24.8
พนักงานเอกชน	132	29.1
ธุรกิจส่วนตัว	113	24.9
รับราชการ	38	8.4
รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน	20	4.4
เกษียณอายุการทำงาน	10	2.2
อื่นๆ	28	6.2
รวม	453	100.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 15,000 บาท	74	16.3
15,001 – 40,000 บาท	130	28.7
40,001 – 70,000 บาท	87	19.2
70,001 – 100,000 บาท	49	10.8
100,001 – 200,000 บาท	57	12.6
มากกว่า 200,000 บาท	56	12.4
รวม	453	100.0
ภูมิลำเนา		
ประเทศไทย	162	35.7
ทวีปเอเชีย	78	17.2
ทวีปยุโรป	156	34.4
ทวีปอเมริกา	37	8.1
ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	20	4.4
ทวีปแอฟริกา	1	0.2
รวม	453	100.0

ผลการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากการเลือกสุ่มตามระเบียบวิธีวิจัยที่ได้กำหนดในการศึกษาในครั้งนี้ พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากกว่าเพศหญิง ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวก่อกลุ่มดำนํ้าลึกส่วนใหญ่อยู่ระหว่างอายุ 21 - 30 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อาชีพที่ทำสามอันดับแรกสูงสุดและมีความใกล้เคียงกันได้แก่ พนักงานเอกชน ธุรกิจส่วนตัวและนักเรียน/นักศึกษาตามลำดับ รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 15,000 - 40,000 บาทต่อเดือน และภูมิลำเนาส่วนใหญ่ในประเทศไทยและรองลงมาได้แก่ทวีปยุโรป

ตารางที่ 6 ตารางจำแนกประสบการณ์การดำน้ำลึกของกลุ่มตัวอย่าง

ประสบการณ์การดำน้ำของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการผ่านการอบรมการดำน้ำ		
ไม่มีประสบการณ์	33	7.3
หลักสูตรนักดำน้ำขั้นต้น (Openwater SCUBA Diver)	227	50.1
หลักสูตรนักดำน้ำขั้นสูง (Advanced Openwater SCUBA Diver)	141	31.1
ผู้ควบคุมการดำน้ำ (Divemaster) หรือสูงกว่า	52	11.5
รวม	453	100.0
ประสบการณ์การดำน้ำลึก		
น้อยกว่า 30 Dives	271	59.8
ระหว่าง 30 – 50 Dives	73	16.1
ระหว่าง 51 – 100 Dives	51	11.3
มากกว่า 100 Dives	58	12.8
รวม	453	100.0
จำนวนครั้งที่มาดำน้ำลึกในพื้นที่ศึกษาวิจัย		
ครั้งแรก	315	69.5
มากกว่า 1 ครั้ง (โดยมีรายละเอียดดังนี้)		
น้อยกว่า 10 ครั้ง	99	21.9
10 - 100 ครั้ง	15	3.3
101 - 1,000 ครั้ง	5	1.1
มากกว่า 1,000 ครั้ง	5	1.1
ไม่ทราบจำนวนครั้ง	14	3.1
รวม	453	100.0
ค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวดำน้ำลึกครั้งนี้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	211	46.6
10,000 – 20,000 บาท	153	33.8
20,001 – 30,000 บาท	48	10.6
มากกว่า 30,000 บาท	41	9.1
รวม	453	100.0

ประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในระดับที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรนักดำน้ำขั้นต้น (Openwater SCUBA Diver) ซึ่งสอดคล้องกับ

ประสบการณ์ในการดำน้ำลึกที่น้อยกว่า 30 ครั้ง (Dive) และได้มีโอกาสมาดำน้ำยังพื้นที่ศึกษาวิจัยที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นครั้งแรก และได้สอบถามถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการมาท่องเที่ยวดำน้ำในครั้งที่ทำการตอบแบบสอบถามว่ามีนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 10,000 บาท และรองลงมาอยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท

ตารางที่ 7 ตารางการรับรู้และการร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกของประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้และการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
สื่อประกอบการตัดสินใจการท่องเที่ยวดำน้ำลึกครั้งนี้		
สิ่งพิมพ์	14	3.1
วิทยุ/ โทรทัศน์	26	5.7
สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)	79	17.4
อินเทอร์เน็ต	192	42.4
บุคคล	245	54.1
งานนิทรรศการ/งานการท่องเที่ยว	26	5.7
อื่นๆ	23	5.1
รูปแบบการท่องเที่ยวดำน้ำลึกครั้งนี้		
จัดรายการท่องเที่ยวด้วยตนเอง	133	29.4
ซื้อรายการท่องเที่ยวจากตัวแทนจำหน่าย (Agency)	90	19.9
ซื้อรายการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำลึก	99	21.9
ซื้อรายการท่องเที่ยวจากผู้เป็น Divemaster/Instructor	131	28.9
รวม	453	100.0

เมื่อสอบถามถึงการรับรู้และการตัดสินใจร่วมกิจกรรมการดำน้ำลึกของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกนั้น ปรากฏว่านักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารและตัดสินใจท่องเที่ยวดำน้ำลึกจากบุคคล อาจจะได้แก่ เพื่อน ญาติ หรือครูที่เป็นผู้ฝึกสอน เป็นอันดับที่หนึ่ง และรองลงมาได้แก่การติดตามข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต อันได้แก่ เว็บไซต์ เป็นต้น ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวดำน้ำลึกนั้นอันดับแรกได้แก่ เป็นการจัดรายการท่องเที่ยวด้วยตนเอง และรองลงมาในระดับที่ใกล้เคียงกันได้แก่เป็นการซื้อรายการท่องเที่ยวจากครูผู้ฝึกสอนหรือผู้นำการดำน้ำ (Divemaster/Dive Instructor)

4.3 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจดำน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการพัฒนาเครื่องมือและแบบสอบถามร่วมกันกับโครงการย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 ในแผนงานการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งโครงการย่อยที่ 3 ได้ร่วมพัฒนาแบบสอบถามและตั้งประเด็นคำถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในครั้งนี้ในส่วนที่ 5 ของแบบสอบถามที่มีประเด็นในการสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกถึงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมดำน้ำที่ใช้บริการในการท่องเที่ยวดำน้ำลึก ซึ่งสอบถามถึงความคาดหวังของการใช้

บริการหรือหมายถึงก่อนการใช้บริการการท่องเที่ยวและสอบถามถึงประสบการณ์จากการใช้บริการการท่องเที่ยวจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือภายหลังจากการใช้บริการการท่องเที่ยวแล้ว โดยมีการจำแนกออกเป็น ส่วนต่างๆ ได้แก่ 1) การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวดำน้ำลึก 2) ท่าเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว 3) เรือที่ให้บริการดำน้ำลึก 4) ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกเลือกใช้บริการ 5) การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดำน้ำลึก 6) การบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึก ทั้งหมดมีการเปรียบเทียบโดยแสดงสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมานที่แสดงในการศึกษานี้ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

4.3.1 การเดินทาง เป็นการเดินทางจากเมืองหลักทางการท่องเที่ยว อาทิเช่น กรุงเทพฯ หรือจากจุดอื่นๆ ที่เป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกไปยังแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำลึกไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถสาธารณะประจำทางและไม่ประจำทาง การเดินทางโดยรถไฟ การเดินทางโดยเครื่องบิน รถรับจ้างชนิดต่างๆ ภายในท้องถิ่น และรวมถึงการเดินทางโดยเรือข้ามฟาก เรือเร็ว (Speedboat) เป็นต้น ที่เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แหล่งดำน้ำลึกใกล้เมืองพัทยาและเกาะล้าน แหล่งดำน้ำลึกโดยรอบเกาะเต่า และแหล่งดำน้ำลึกเกาะราชา ในลักษณะภาพรวมไม่ว่าจะเป็นการเดินทางทุกรูปแบบ ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทางน้ำ

ตารางที่ 8 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทาง

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม	3.25	.649	2.92	.773
สอดส่องดูแลการให้บริการตามความต้องการ	3.28	.621	2.94	.760
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง	3.28	.618	2.99	.735
เอาใจใส่การบริการเป็นรายบุคคล	3.30	.666	3.02	.774
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์	3.27	.678	3.04	.775
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ	3.32	.670	3.01	.811
ค่าเฉลี่ยรวม	3.28	.548	2.99	.658

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกมีค่าเฉลี่ยที่ 3.28 ระดับดีมาก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ ที่ 2.99 อยู่ในระดับดีปานกลางของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่ได้จากการใช้บริการการท่องเที่ยวด้านการเดินทางและเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีความแตกต่างมากที่สุดระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ของกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึก คือ การสอดส่องดูแลบริการตามความต้องการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 3.28 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ ที่ 2.94 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาการเดินทางเพื่อบริการนักท่องเที่ยวให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านการเดินทางโดยมีการสอดส่องดูแลนักท่องเที่ยว เอาใจใส่การบริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเมื่อเทียบกับภาคบริการอื่น

ตารางที่ 9 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทาง

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.415***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.415***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทางมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .415 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการเดินทางมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

4.3.2 ทำเทียบเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าทำเทียบเรือไม่มีทำเทียบเรือที่ให้บริการการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกเป็นการเฉพาะ ซึ่งปัจจุบันเป็นทำเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและทำเทียบเรือเพื่อการเดินทางและขนส่งรวมอยู่ในทำเทียบเรือเดียวกันทั้งสามพื้นที่วิจัย

ตารางที่ 10 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการด้านน้ำลึก

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม	3.20	.611	3.01	.745
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ	3.25	.647	3.03	.734
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง	3.26	.636	3.02	.758
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล	3.32	.649	3.08	.727
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์	3.33	.632	3.09	.728
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ	3.30	.637	3.04	.801
ค่าเฉลี่ยรวม	3.28	.546	3.04	.649

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกที่มีต่อการให้บริการของท่าเทียบเรือโดยรวมมีค่าเฉลี่ยที่ 3.28 อยู่ในระดับดีมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ที่ 3.04 อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างมากที่สุดระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและประสบการณ์ ได้แก่ การมีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 3.30 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ ที่ 3.04 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของท่าเทียบเรือในการใช้บุคลากรในท้องถิ่นหรือใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านการเดินทาง สอดคล้องกับสภาพกายภาพที่ได้รับดังที่สรุปไว้ข้างต้น

ตารางที่ 11 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.426***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.426***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .426 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อท่าเทียบเรือที่ให้บริการการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

4.3.3 เรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก จากการสำรวจพบว่าเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อกิจกรรมดำนํ้าลึกนั้นมี 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่กลุ่มที่ให้บริการแบบวันเดียว และพักที่จัดให้ไว้บนเรือหรือเรือแบบกินนอนบนเรือ (Live Aboard) ซึ่งภายในเรือจะมีห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเรือที่ครบครัน

ตารางที่ 12 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม	3.32	.600	3.08	.712
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ	3.28	.636	3.08	.718
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง	3.29	.618	3.12	.681
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล	3.37	.602	3.15	.740
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์	3.36	.585	3.15	.710
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ	3.36	.628	3.09	.788
ค่าเฉลี่ยรวม	3.33	.522	3.11	.622

ค่าเฉลี่ยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่มีต่อเรือให้บริการการท่องเที่ยวดำนํ้าลึก อยู่ที่ 3.33 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ ที่ 3.11 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและประสบการณ์ ได้แก่ การมีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 3.36 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ ที่ 3.09 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของเรือที่ให้บริการดำนํ้าลึก

นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านเรือที่ให้บริการดำน้ำลึกในการใช้บุคลากรในท้องถิ่นหรือใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบของเรือที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในแต่ละท้องที่

ตารางที่ 13 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการดำน้ำลึก

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.499***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.499***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** คำนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .499 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

4.3.4 ที่พัก การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกจะมีจำนวนครั้ง (Dive) ที่ลงดำน้ำลึกในแต่ละเที่ยว (Trip) มากกว่า 2-5 ครั้งต่อวัน (Dives per day) ทั้งการดำน้ำลึกเพื่อนันทนาการและการดำน้ำลึกเพื่อการเรียนและออกใบอนุญาตดำน้ำในระดับต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้น (Openwater Diver) ไปจนถึงการเป็นผู้ฝึกสอน (Dive Instructor) หรือผู้นำการดำน้ำลึก (Divemaster) นอกจากนี้กลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกยังมีกิจกรรมการดำน้ำลึกทั้งช่วงเวลากลางวัน และการดำน้ำลึกช่วงเวลากลางคืน เพื่อให้เห็นความแตกต่างและสัมผัสวิถีชีวิตของสัตว์น้ำที่ดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้นปัจจัยเรื่องที่พักจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึก นอกจากนี้ยังรวมถึงที่พักที่จัดให้ไว้บนเรือหรือเรือแบบกินนอนบนเรือ (Live Aboard) ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกเพื่อความสะดวกในการถึงพื้นที่ดำน้ำและสามารถให้นักดำน้ำลึกลงดำน้ำได้อย่างสะดวกตามความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ที่ต้องการดำน้ำลงสัมผัสธรรมชาติใต้น้ำทั้งกลางวันและกลางคืนอีกด้วย

ตารางที่ 14 แสดงสถิติพหุคูณระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อที่พัก

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม	3.25	.583	3.13	.657
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ	3.31	.615	3.13	.680
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง	3.30	.599	3.22	.618
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล	3.35	.563	3.21	.701
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์	3.33	.588	3.18	.656
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ	3.32	.621	3.16	.732
ค่าเฉลี่ยรวม	3.31	.491	3.17	.554

ค่าเฉลี่ยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกที่มีต่อที่พัก อยู่ที่ 3.31 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ ที่ 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและประสบการณ์ ได้แก่ การสอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 3.31 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ ที่ 3.13 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการให้บริการของผู้ให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึก โดยการบริการด้วยความเอาใจใส่หรือการสอดคล้องดูแลการบริการแก่นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการที่ที่พัก

ตารางที่ 15 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อที่พัก

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.493***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.493***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการที่พัก กลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .493 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการที่พักกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

4.3.5 การบริการอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่างกิจกรรมการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกส่วนใหญ่มีการบริการอาหารและเครื่องดื่มบนเรือที่ให้บริการนำนักท่องเที่ยวจากท่าเทียบเรือไปยังจุดดำนํ้าต่างๆ ซึ่งรวมอยู่ในอัตราค่าบริการการเช่าเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกอยู่แล้ว ทั้งนี้อาหารและเครื่องดื่มที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกจึงเป็นอาหารที่ให้พลังงาน นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกจะคำนึงถึงความสะดวกของอาหารเพราะไม่ต้องการให้เกิดท้องเสียระหว่างดำเนินกิจกรรมดำนํ้าลึก รวมถึงอาหารที่ทำให้เกิดลมในระบบย่อยอาหารและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ควรดเว้น นอกจากนี้ระหว่างการเดินทางเพื่อไปดำนํ้าลึกหรือพักผ่อนเมื่อขึ้นฝั่งนั้นนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกยังมีการใช้บริการร้านอาหารหรือภัตตาคารในพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกได้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 16 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม	3.30	.571	3.17	.659
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ	3.33	.583	3.19	.676
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง	3.32	.622	3.23	.685
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล	3.33	.625	3.21	.699
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์	3.36	.573	3.22	.655
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ	3.37	.586	3.06	.781
ค่าเฉลี่ยรวม	3.34	.500	3.18	.573

ค่าเฉลี่ยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่มีต่อการบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม อยู่ที่ 3.34 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ที่ 3.18 ซึ่งอยู่ในระดับดีมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและประสบการณ์ ได้แก่ การมีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 3.37 สูงกว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ ที่ 3.06 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของการบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึก เพื่อให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการให้บริการของผู้ให้บริการด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งผู้ให้บริการควรให้บุคลากรในท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการหรือการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นในการประกอบอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 17 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.437***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.437***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่มกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .437 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริการอาหารและเครื่องดื่มกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

4.3.6 การบริหารจัดการโดยรัฐ ซึ่งหมายถึง แนวทางการดำเนินการ กรอบการปฏิบัติงานในพื้นที่
ข้อกำหนดที่เอื้ออำนวยความสะดวก สนับสนุนความปลอดภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้า
ลึก

ตารางที่ 18 แสดงสถิติพรรณนาระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐ

	ความคาดหวัง		ประสบการณ์	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
มีเจ้าหน้าที่หรือเอกสารให้ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ	2.88	.899	2.36	.941
มีเจ้าหน้าที่หรือป้ายเตือนความปลอดภัย	3.04	.834	2.54	.913
เชื่อถือได้ของรัฐ/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือ มั่นคง	2.99	.851	2.57	.940
มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถาม/ข้อสงสัย	3.13	.833	2.71	.995
มีการจัดสรรพื้นที่โดยรัฐอย่างเหมาะสม	3.04	.847	2.56	.938
ค่าเฉลี่ยรวม	3.02	.756	2.55	.832

ค่าเฉลี่ยความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่มีต่อการบริหารจัดการโดยรัฐอยู่ที่ 3.02 ซึ่งอยู่ใน
ระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประสบการณ์อยู่ที่ 2.55 ซึ่งอยู่ในระดับดีปานกลาง และเมื่อพิจารณา
รายประเด็นพบว่าประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและประสบการณ์ ได้แก่ การมี
เจ้าหน้าที่หรือเอกสารในให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 2.88 สูงกว่าค่าเฉลี่ย
ประสบการณ์ ที่ 2.36 แสดงให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานโดยรัฐในการบริการ
นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับมีความประทับใจในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐที่
มีต่อการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการให้มีเจ้าหน้าที่รัฐหรือมีการให้ข้อมูลจากภาครัฐแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 19 แสดงสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐ

	ความคาดหวัง	ประสบการณ์
Pearson Correlation	1	.386***
ความคาดหวัง Sig. (2-tailed)		.000
n	453	453
Pearson Correlation	.386***	1
ประสบการณ์ Sig. (2-tailed)	.000	
n	453	453

*** คำนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .386 ซึ่งแสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ต่อการบริหารจัดการโดยรัฐต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นได้บทสรุปการศึกษา การอภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ดังนี้

5.1 บทสรุปจากการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาที่คณะนักวิจัยได้ศึกษา ทั้งจากข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ การสังเกต การสำรวจและเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องภาคส่วนต่างๆ จากทั้งผู้ประกอบการ บุคลากรที่ให้บริการในธุรกิจด้านน้ำ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวด้านน้ำลึกในประเด็นความคาดหวังและประสบการณ์ซึ่งเมื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อให้ไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้จากผลการศึกษาเชิงปริมาณที่พบว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวนั้นมีระดับที่สูงกว่าประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อมาท่องเที่ยวที่นั่น อาจเป็นผลที่เกิดจาก

1) การให้บริการของผู้ให้บริการในเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำนั้นไม่อยู่ในระดับที่ดีเพียงพอ ทำให้สิ่งที่ได้รับจากการท่องเที่ยวที่ต่ำกว่าความคาดหวังที่คิดไว้ก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะเป็นการซื้อบริการ แต่ผลที่ได้รับนั้นไม่สูงเทียบเท่ากับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทำให้เสมือนว่าไม่คุ้มค่ากับการท่องเที่ยว หรือ

2) เกิดจากการที่ได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านการท่องเที่ยวจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ทั้งในสื่อหลักและสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำเอง ที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกคาดหวังการบริการจากผู้ประกอบการไว้สูง แต่เมื่อได้มาท่องเที่ยวและใช้บริการการท่องเที่ยวแล้วไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือ

3) เกิดจากความต้องการของตัวนักท่องเที่ยวเองที่มักจะคาดหวังการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกจากการท่องเที่ยวในระดับที่สูง

- ด้านการเข้าถึงพื้นที่ด้านน้ำลึกของทั้งสามพื้นที่ที่มีความสะดวก มีความหลากหลายของวิธีการเดินทาง มีการจัดการด้านน้ำที่นักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกที่สามารถใช้บริการได้ แต่สิ่งที่สำคัญจากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพการณ์นั้นพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ความเชื่อมโยงในการจัดการขนส่งนักท่องเที่ยว อาทิเช่น จากสถานีขนส่ง สถานีรถไฟ หรือสนามบิน ไปยังท่าเรือที่นักท่องเที่ยวต้องไปต่อไม่ได้อยู่ในบริเวณเดียวกันต้องใช้บริการการขนส่งในพื้นที่ ซึ่งเกิดขึ้นไม่เฉพาะแต่พื้นที่ในการศึกษาในครั้งนี้ แต่ยังรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะการบริการการขนส่งของพื้นที่ท่องเที่ยว (Local Transportation) ที่มีราคาค่าบริการที่ค่อนข้างสูง ไม่ระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะ ความต่อเนื่องของยานพาหนะ เวลา และเส้นทางที่ใช้ โดยเฉพาะเมื่อเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มด้านน้ำลึกที่ส่วนใหญ่จะมีสัมภาระ อุปกรณ์ด้านน้ำ ที่มีทั้งน้ำหนักและขนาดใหญ่ ยิ่งเมื่อผู้ให้บริการพบนั้นส่วนใหญ่จะแจ้งให้เป็นการโดยสารแบบเช่าเหมา ส่งผลต่อราคาที่สูงขึ้น รวมถึงหากเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังมีปัญหาเรื่องการสื่อสารทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทาง เนื่องจากชาวต่างชาติออกเสียงหรือสำเนียงของสถานที่ที่ต้องการเดินทางไปไม่ชัด ส่งผลต่อการที่ผู้ให้บริการนำนักท่องเที่ยวไปผิดสถานที่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของ

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ที่ระบุถึงทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการรถสาธารณะที่บริการนักท่องเที่ยวมีอันดับต่ำที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ที่พบว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกทั้งด้านการเดินทาง ทำเทียบเรือ และเรือที่นำนักท่องเที่ยวไปยังจุดดำนํ้าลึก ที่พบว่าค่าเฉลี่ยประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ 2.99 เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะภาคบริการ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกที่มีความแตกต่างสูงจึงควรได้รับการพัฒนาเพื่อการสร้างประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยวในธุรกิจดำนํ้าลึก ได้แก่ ความต้องการให้มีการใช้บุคลากร หรือวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบของการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวและทำเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึก ส่วนเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกนั้นควรพัฒนาเรื่องการเอาใจใส่สอดส่องบริการแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งนี้จากการลงพื้นที่ยังพบว่าพืชมามีข้อจำกัดค่อนข้างสูงในปัจจุบัน เนื่องจากรองรับการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ เป็นหลัก ทำให้อาจไม่ได้รับความสะดวก และบางส่วนได้ย้ายจากจุดดำนํ้าลึกพืชมายังจุดดำนํ้าลึกแสมสาร

- ด้านที่พักนั้นในทุกพื้นที่ที่ศึกษาวิจัยมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีปริมาณมากที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว แต่ยังมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการและการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกเนื่องจากระยะเวลาการพำนํ้าที่มีความต้องการที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือนักท่องเที่ยวทั่วไป อาทิเช่น ในเรื่องการเก็บสัมภาระ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำนํ้า ที่มีความต้องการนอกเหนือจากนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาด้านที่พักและการบริการที่พักให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึก ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงปริมาณที่ประสบการณ์ด้านที่พักของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกนั้นต่ำกว่าความคาดหวัง และประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือความเอาใจใส่การสอดส่องดูแลแขกที่เข้าใช้บริการที่พัก ทั้งนี้จากการสำรวจสภาพการณ์พบว่าที่พักที่พืชมานั้นแทบไม่มีการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกโดยเฉพาะ เมื่อเทียบกับพื้นที่เกาะเต่า เกาะราชา เนื่องจากทั้งสองที่นั้นรองรับกิจกรรมการดำนํ้า นอกจากนี้เกาะเต่ามีผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้ายังมีหรือเป็นหุ้นส่วนกับธุรกิจที่พักบนเกาะ หรือมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้าและธุรกิจที่พักทำให้มีการบริหารจัดการร่วมกันหรือ และในขณะเดียวกันสอดคล้องกับสภาพของการเดินทางที่ให้บริการทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกนั้นต้องพักค้างคืนหลังจากดำนํ้าเสร็จ จึงทำให้การใช้บริการที่พักมีผลกระทบน้อยกว่าพืชมามาก รวมถึงที่พักในจังหวัดภูเก็ตที่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจดำนํ้าได้พัฒนาต่อยอดธุรกิจบริการที่พักสำหรับกลุ่มนักดำนํ้าลึกโดยเฉพาะของตนเองหรือมีการติดต่อประสานงานกับผู้ประกอบการที่พักทำให้การบริการที่พักนั้นสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกได้

- การบริหารอาหารและเครื่องดื่มในการให้บริการนักท่องเที่ยวดำนํ้าลึกนั้นเป็นการดำเนินการบนเรือที่ให้บริการนำนักดำนํ้าไปยังจุดดำนํ้าทำให้มีข้อจำกัดบางประการที่เกิดจากด้านการสื่อสาร หรือตัวของนักท่องเที่ยวเอง อาทิเช่น นักท่องเที่ยวไม่ได้แจ้งความประสงค์หรือทำการจองซื้อบริการท่องเที่ยวดำนํ้าลึกไว้ล่วงหน้า เมื่อแจ้งกระชั้นชิดนั้นทำให้ปริมาณอาหารที่เตรียมมาอาจไม่เพียงพอ หรืออาจทำอาหารชนิดอื่นเสริมให้ แต่เกิดความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่จองมาล่วงหน้า ส่งผลต่อความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่รับบริการที่แตกต่าง หรือบางครั้งนักท่องเที่ยวอาจไม่ได้แจ้งเรื่องการไม่รับประทานอาหารบางประเภท ซึ่งอาหารที่เรือให้บริการนำเที่ยวดำนํ้าลึกได้

เตรียมไว้ ทำให้ต้องเปลี่ยนชนิดหรือทำอาหารให้นักท่องเที่ยวใหม่ ส่งผลต่อความล่าช้าและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงปริมาณที่พบว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวกลุ่มดำนํ้าลึกในด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มสูงกว่าประสบการณ์ที่ได้รับ ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ประเด็นย่อยพบว่าประเด็นของความคาดหวังและประสบการณ์ที่ได้รับของนักท่องเที่ยวได้แก่การใช้บุคลากรหรือวัสดุในท้องถิ่นในการบริการแก่นักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันสูงสุดจึงควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา ร้านอาหารควรใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประกอบอาหารให้แก่นักท่องเที่ยวและควรใช้บุคลากรในพื้นที่เป็นผู้ให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีจากการท่องเที่ยว ทั้งนี้จากการลงพื้นที่ยังพบว่าเนื่องจากพื้นที่เกาะเต่า และเกาะราชนั้นต้องมีการขนส่งเครื่องอุปโภคจากฝั่ง ทำให้ต้นทุนราคาของอาหารและเครื่องดื่มนั้นสูงกว่าบนฝั่ง กอปรกับพื้นที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วทำให้ราคาของอาหารและเครื่องดื่มนั้นมีราคาสูงเป็นปกติ

- ข้อเสนอแนะประการหนึ่งได้แก่เรื่องการบริหารจัดการโดยรัฐที่ทั้งค่าเฉลี่ยของความคาดหวังนั้นน้อยกว่าค่าเฉลี่ยด้านอื่นๆ แสดงว่านักท่องเที่ยวได้ให้ความสำคัญไม่มากนัก ซึ่งอาจจะหมายถึงว่านักท่องเที่ยวมุ่งหวังที่ให้อาเภอกชนเป็นผู้ให้บริการการท่องเที่ยว และต้องการให้หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน ตรวจสอบ ติดตาม ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดบุคลากรหรือจัดข้อมูลในการให้บริการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าลึกที่ต้องมีแนวทางดังต่อไปนี้

- ความสำคัญของหน่วยธุรกิจและเครือข่ายของอุตสาหกรรมบริการเป็นจุดเหวี่ยงที่สำคัญทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Tourist Attraction) ดำนํ้าลึก

- การส่งมอบประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Tourist Attraction)

- หน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเป็นตัวสร้างรายได้ หมุนเวียนรายได้ และกระจายรายได้ให้กับระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยว

- หน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเมื่อได้รับผลกำไรทางเศรษฐกิจแล้ว ควรมีการส่งมอบผลประโยชน์ทางสังคม (Social Benefit) ผ่านกระบวนการสร้างผลประโยชน์ หมุนเวียนผลประโยชน์ กระจายผลประโยชน์ด้านสังคม

- หน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเป็นผู้ทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังผลเชิงลบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว

- หน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเป็นผู้ทำหน้าที่สร้างความตระหนักของคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ที่เป็นกุญแจแห่งความสำเร็จในการจะนำไปสู่การอนุรักษ์และความยั่งยืน

หน่วยธุรกิจและเครือข่ายการท่องเที่ยวเมื่อมีการดำเนินการครบทุกแนวทางดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะส่งผลให้เกิด “ภูมิคุ้มกัน” กับเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำนํ้าเพื่อการท่องเที่ยว

สภาพปัจจุบันของเครือข่ายธุรกิจดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวสะท้อนให้เห็นว่า ประเพณีธุรกิจมีความร่วมมือกันโดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำหรือเป็นของธุรกิจดำน้ำกับธุรกิจที่พักซึ่งเป็นผลจากลักษณะเฉพาะของการดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการดำน้ำลึก (SCUBA Diving) ของนักท่องเที่ยวต่างชาติหรือแม้แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องโดยสารเครื่องบินทำให้ต้องใช้เวลาหลังการดำน้ำลึกเป็นเวลา 24 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อยจึงโดยสารเครื่องบินได้อย่างปลอดภัย ลักษณะดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำมีความเข้าใจถึงความต้องการและข้อจำกัดเป็นอย่างดี จึงเกิดเครือข่ายธุรกิจดำน้ำด้านอุปทานขึ้น ทั้งนี้ธุรกิจที่พักยอมดำเนินการอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ผู้ประกอบการดำน้ำยังเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการเรือข้ามฝากและเรือให้บริการดำน้ำ ตลอดจนผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่มภายในพื้นที่และโดยรอบของการดำเนินธุรกิจดำน้ำ อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการแบบครบวงจรบ้างแต่มีเพียงไม่กี่ราย

ส่วนสภาพการณ์โดยรวมแยกตามพื้นที่ดำเนินธุรกิจดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นว่าเกาะเต่ามีผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวสูงสุดในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจอื่นๆ รวมไปถึงศักยภาพของระบบสาธารณสุขป็นที่ที่มีความได้เปรียบกว่าเกาะล้านและเกาะราชาไม่ว่าจะเป็นเรื่องสถานพยาบาลและการรักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของนักท่องเที่ยวและมีความจำเป็นต่อการดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยวเพราะการดำน้ำเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีโอกาสเกิดเหตุการณ์เสี่ยงภัยอันเกิดจากขั้นตอนการดำน้ำ สภาพแหล่งดำน้ำรวมทั้งความผิดพลาดของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดำน้ำลึกได้

5.2.2 ขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของเครือข่ายธุรกิจดำน้ำลึกที่มีต่อความคาดหวังและประสบการณ์

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวดำน้ำลึก จำแนกเป็นประเภทได้ตามที่ได้ดำเนินการศึกษาประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ 1) การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวดำน้ำลึก 2) ท่าเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว 3) เรือที่ให้บริการดำน้ำลึก 4) ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกเลือกใช้บริการ 5) การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดำน้ำลึก 6) การบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึก ซึ่งสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาเฉพาะส่วนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจดำน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ดังนี้

- 1) การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวดำน้ำลึก ส่งผลต่อความปลอดภัยต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึกโดยตรง จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้
 - ควรมีการกำหนดราคากลางหรือมาตรฐานราคาในการเดินทางอย่างชัดเจน ทั้งราคาเหมาและราคารายบุคคล
 - ควรมีการกวดขันการบังคับใช้กฎหมายและดูแลการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพราะกระทบถึงภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว มากกว่าผลประโยชน์ระยะสั้น
 - ควรมีมาตรการเชิงรุกในด้านการให้บริการอย่างเป็นธรรมและมีมาตรฐานที่ไม่เอื้ออำนวยแต่เพียงเฉพาะกลุ่ม แต่เป็นการกระจายสิทธิไปยังทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกัน

- ควรมีการจัดอบรมพัฒนาทักษะทางภาษาและความรู้เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสื่อสารสนทนาและให้ข้อมูลการเดินทางและการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - มีระบบการติดตามและเฝ้าระวังผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการที่ดำเนินการโดยเออาร์ตเอเปรียบนักท่องเที่ยว
 - มีการติดตั้งอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อุปกรณ์บอกพิกัดและติดตามพิกัดเพื่อบันทึกการเดินทาง กล้องบันทึกเหตุการณ์ภายในรถโดยสาร และระบบสื่อสารกับหน่วยงานด้านความปลอดภัยเพื่อแจ้งหรือประสานเหตุต่างๆ
 - ควรมีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการเพื่อตรวจสอบติดตามกันเองกับผู้ประกอบการที่สร้างภาพลักษณ์ที่เสียหายต่อการท่องเที่ยวของประเทศ
- 2) ท่าเทียบเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยว ส่งผลต่อความปลอดภัยต่อการท่องเที่ยวด้านน้ำลึกโดยตรง จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้
- ท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮาย ควรมีการขยายท่าเทียบเรือหรือมีการปรับปรุงท่าเทียบเรือที่แออัดเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางกลุ่มต่างๆ หรือมีการกำหนดแบ่งเส้นทางเดินเท้าและรถขนส่งอย่างชัดเจน รวมถึงจุดจอดเรืออย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังควรมีการปรับปรุงกายภาพโดยรอบเนื่องจากมีรถบริการรับส่งนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากทำให้เกิดจราจรติดขัด ที่จอดรถรับส่งไม่เพียงพอ และที่จอดรถเพื่อการบริการนักท่องเที่ยวที่ราคาสูง
 - ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง ควรมีการปรับปรุงให้มีมาตรฐานสากล เพื่อเกิดความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ ด้วยเรือเร็ว (Speedboat) รวมถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกด้วย เพื่อแก้ปัญหาจุดจอดเรือปัจจุบันที่มีปัญหาด้านความสะดวก การขึ้นลงเรือตามกระแสน้ำขึ้นลง ความไม่สะดวกของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรปรับปรุงทางเข้าออกที่คับแคบเพราะถือเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวใช้เพื่อเดินทางมายังท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง โดยอาจปรับปรุงเป็นท่าเทียบเรือเฉพาะดังรูปภาพที่ 2 ด้านล่างที่ได้นำมาเป็นตัวอย่าง

ภาพประกอบที่ 3 แนวทางการปรับท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง จังหวัดภูเก็ต ให้ได้มาตรฐานที่ดีในการบริการท่องเที่ยว

ที่มา: (เฉพาะภาพล่าง) จากเว็บไซต์ <http://www.oceansmile.com/PicInter/Taiwan/Taiwan-2011/>

3) เรือที่ให้บริการดำน้ำลึก ส่งผลต่อความปลอดภัยต่อการท่องเที่ยวดำน้ำลึกโดยตรง จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

- สนับสนุนให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด
- สนับสนุนให้มีการใช้สารจากธรรมชาติหรือสารที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ไม่ปล่อยของเสียและสิ่งปฏิกูลลงในทะเล
- สนับสนุนให้พนักงานประจำเรืออบรมภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาจีน) เพื่อสื่อสาร อธิบาย และเตือนให้นักท่องเที่ยวทราบถึงข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยเมื่ออยู่บนเรือ
- ผู้ให้บริการควรมีการแจ้งแนวทางการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวก่อนลงดำน้ำลึกทุกครั้ง (Safety and Security Procedure) เมื่อลงเรือและก่อนลงดำน้ำลึกทุกครั้ง
- มีการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการเรือที่ให้บริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกให้เป็นพันธมิตรในการบริการการท่องเที่ยวมากกว่าการแข่งขันและตัดราคา

- ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยวหรือเรือท่องเที่ยวดาน้ำลึก เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของเรือและการบริการนักท่องเที่ยวให้เกิดความปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
- 4) ที่พักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกเลือกใช้บริการ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้มีส่วนในกิจกรรม ดาน้ำลึกโดยตรง แต่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวดาน้ำลึกในอัตราส่วนที่สูง เนื่องจากกิจกรรมดาน้ำลึกนั้นนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกต้องมีการพักผ่อนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังกิจกรรมการดาน้ำลึก
- ผู้ประกอบการที่ต้องการให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกควรทราบและดำเนิน กิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกเพื่อให้ได้ฐาน ลูกค้าที่เหมาะสมกับพื้นที่และกิจกรรมของพื้นที่
 - ควรมีการให้ความรู้และอธิบายความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ผู้ประกอบการอาจไม่ทราบถึงผลกระทบจากการประกอบ กิจกรรม
 - ควรมีการอบรมด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาจีน เป็นต้น) ให้แก่ บุคลากรผู้ให้บริการเพื่อการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกที่มาจาก ต่างประเทศซึ่งมีจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวดาน้ำในประเทศไทย
 - ควรจัดกิจกรรมการพบปะผู้ประกอบการธุรกิจดาน้ำและผู้ประกอบการที่พักในการ สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวร่วมกัน และการแบ่งปันผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ร่วมกันเพื่อให้เกิดพันธมิตรและคู่ค้าที่มั่นคงและยั่งยืน
- 5) การบริการอาหารและเครื่องดื่มระหว่างการท่องเที่ยวดาน้ำลึก ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้มีส่วน ในกิจกรรมดาน้ำโดยตรง แต่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวดาน้ำลึกใน อัตราส่วนที่สูง
- ควรมีการให้ความรู้และอธิบายความสำคัญของกิจกรรมที่ร้านอาหารส่งผลต่อ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นการปล่อยน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล ไขมัน เป็นต้น สารทำความสะอาด เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาดห้องครัว น้ำยาทำความสะอาดโต๊ะ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่ทราบถึงผลกระทบ จากการประกอบกิจการต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
 - ควรมีการอบรมด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาจีน เป็นต้น) ให้แก่ บุคลากรผู้ให้บริการเพื่อการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกที่มาจาก ต่างประเทศซึ่งมีจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวดาน้ำในประเทศไทย
 - การจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจดาน้ำและ ผู้ประกอบการร้านอาหารในพื้นที่เพื่อขยายตลาดและสร้างพันธมิตรระหว่าง ผู้ประกอบการท่องเที่ยวดาน้ำลึก

6) การบริหารจัดการโดยภาครัฐที่มีผลต่อการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก ส่งผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นผู้ควบคุม ดูแล และติดตามให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

- ตัวอย่างที่ดีในการจัดการพื้นที่เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกได้แก่ ปณณญาเกาะเต่า ที่มีการกำหนดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งควรเป็นแบบอย่างในการดำเนินการในพื้นที่อื่นๆ

5.2.3 แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจด่านน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เป็นการเสนอแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจด่านน้ำลึกเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อการท่องเที่ยว ทุกคนต่างต้องยอมรับโดยดุษฎีว่าเครือข่ายเป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ในการทำงานเกือบทุกประเภทที่ช่วยทำให้เกิดผลประโยชน์มากมาย トラบใดที่มนุษย์ยังเป็นสัตว์สังคมและต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันผนวกกับทรัพยากรหลายอย่างที่มีอยู่ตั้งแต่เดิมนั้นมีปริมาณและคุณภาพที่เสื่อมโทรมลงและเริ่มมีปริมาณจำกัดลงทุกขณะ เครือข่ายจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นต่อธุรกิจด่านน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายธุรกิจด่านน้ำลึกจึงนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวด่านน้ำที่เป็นระบบอันทำให้เห็นประโยชน์ต่อธุรกิจด่านน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยวเองอุปกับยังส่งผลให้เกิดความยั่งยืนด้วย การพัฒนาขีดความสามารถต้องตระหนักว่าท้ายที่สุดแล้วมีสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา ดังนี้

1. เพื่อช่วยสร้างความสามารถในการเข้าถึงตลาดการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละพื้นที่
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกจากระดับเครือข่ายภาคหรือกลุ่มสู่ระดับประเทศและอาเซียน
3. เพื่อลดภาวะการแข่งขันและการแข่งขันที่ไม่มีความเป็นธรรมทั้งกับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการ ชุมชนรวมทั้งประเทศชาติ
4. เพื่อส่งเสริมให้มีการเพิ่มศักยภาพในด้านนวัตกรรมและการบริการและการบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
5. เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริการและการบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกให้เป็นไปตามหลักสากล
6. เพื่อยกร่างกฎหมายหรือลดแรงกดดันจากกฎหมายอันนำมาซึ่งผลดีและผลกระทบทางบวกต่อการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
7. เพื่อให้เกิดความร่วมมือภายในผู้ประกอบการและผู้ให้บริการการท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าระวังการดำเนินการที่ทำลายหรือส่งผลกระทบทางลบต่อทรัพยากรรวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

การสร้างเครือข่ายแม้ว่าจักมีการแข่งขันกันอยู่แต่ทำให้การแข่งขันเกิดความยุติธรรมและเกิดความยั่งยืนในการทำประกอบธุรกิจอันส่งผลต่อภาพรวมของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแนวทางสามารถสรุปได้ 4 แนวทางคือ 1) แนวทางสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่ายเดิมพร้อมกับขยายฐานสมาชิกให้เพิ่มมากขึ้น 2)

แนวทางที่มีการรวบรวมองค์ความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ รวมทั้งบทเรียนที่เกิดจากการจัดการเครือข่าย
ท่องเที่ยวด่านน้ำลึก 3) แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายท่องเที่ยวให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
และ 4) แนวทางส่งเสริมให้ชุมชนที่มีการจัดการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก และชุมชนที่อยู่ระหว่างการเริ่มต้นการจัดการได้
ใช้องค์ความรู้ที่รวบรวมมาใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตลาดควรมีการดำเนินการพัฒนาทั้งส่วนอุปสงค์ (Demand) และ
อุปทาน (Supply) ไปพร้อมกันเพื่อให้เครือข่ายมีความคล่องตัวและเป็นการพัฒนาขีดความสามารถอย่างแท้จริงโดย
สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนา 3 ด้านดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวด่านน้ำให้เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน (อุปทาน)
 2. การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกเชิงบูรณาการเพื่อรักษานักท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มปริมาณ
นักท่องเที่ยวคุณภาพ (อุปสงค์)
 3. การพัฒนากลไกการจัดการการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกเพื่อให้เป็นเครือข่ายร่วมกัน
- ข้อเสนอทางการจัดการพัฒนาด้านที่ 1 : การพัฒนาการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกให้ภาคีภาคส่วนต่างๆ เกิดการ
เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน (อุปทาน)
- 1.1 พัฒนาการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกที่ได้มาตรฐานระดับสากล ประกอบด้วยแนวทางกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 1) พัฒนามาตรฐานด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของ
นักท่องเที่ยว
 - 2) สร้างมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้มีการใช้บุคลากรหรือวัสดุใน
ท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบบริการ
 - 3) พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวด่านน้ำลึกที่เหมาะสมและหลากหลาย ตลอดจนการจัดกิจกรรมให้
เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลายสามารถเข้าสู่การดำน้ำลึกเพื่อการท่องเที่ยว
 - 4) ดำเนินการสร้างมาตรการการควบคุมขีดความสามารถในการรองรับได้ของจำนวนนักท่องเที่ยว
ในแหล่งท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
 - 5) สนับสนุนโครงสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
 - 6) สนับสนุนให้เกิดกลุ่มธุรกิจดำน้ำลึกและบริการที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 สร้างการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
 - 1) พัฒนาการเชื่อมโยงด้านระบบการสื่อสารและการคมนาคมขนส่งไปถึงแหล่งดำน้ำลึก
 - 2) สร้างการเชื่อมโยงของรายการการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
 - 1.3 การสนับสนุนอุตสาหกรรมบริการให้เกิดคุณภาพที่ดีและความเข้มแข็ง
 - 1) สนับสนุนมาตรฐานคุณภาพทางกายภาพและการบริการที่พักและการบริการอาหารและ
เครื่องดื่มที่ตอบสนองต่อการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก
 - 2) สนับสนุนให้ร้านอาหารใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นและจ้างบุคลากรในท้องถิ่นในการบริการ
นักท่องเที่ยว
 - 3) สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการบริการให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวด่านน้ำลึก

ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาด้านที่ 2 : การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกเชิงบูรณาการเพื่อรักษาปริมาณนักท่องเที่ยวเดิมและเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ (อุปสงค์)

- 2.1 สร้างจุดแข็งการท่องเที่ยวและการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ด้านน้ำลิกในแต่ละแหล่ง
- 2.2 สนับสนุนการสร้างแผนยุทธศาสตร์การตลาดการท่องเที่ยวเพื่อรักษานักท่องเที่ยว
- 2.3 พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ทางการตลาดการท่องเที่ยวที่สามารถเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ
- 2.4 สนับสนุนการดำเนินการตลาดการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกแบบพันธมิตรโดยนำจุดแข็งมาลดจุดอ่อน

ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาด้านที่ 3 : การพัฒนากลไกการจัดการการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกเพื่อให้เป็นเครือข่ายร่วมกัน

- 3.1 พัฒนาคุณภาพทรัพยากรบุคคลให้มีมาตรฐานเพื่อรองรับและตอบสนองต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจด้านน้ำลิก
- 3.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านน้ำลิกเพื่อให้สามารถวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.3 สร้างความรู้สึกร่วมกันอันเป็นการส่งเสริมให้เกิดเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวด้านน้ำลิก
- 3.4 สร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกเพื่อให้เกิดฐานความรู้อันเป็นรากฐานของการพัฒนาและความยั่งยืน
- 3.5 สนับสนุนเศรษฐกิจและธุรกิจบริการเพื่อให้เกิดศักยภาพที่รองรับธุรกิจด้านน้ำลิก

ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกเพื่อความยั่งยืน ในการดำเนินการพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายการท่องเที่ยวด้านน้ำลิกด้วยการกำหนดกรอบของข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาในการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงรุก เพื่อใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่ดึงโอกาสจากภายนอกเข้ามาส่งเสริมศักยภาพที่มีให้เต็มที่
2. ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงแก้ปัญหา เพื่อเป็นการแก้ไขจุดอ่อนของพื้นที่ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีจากปัจจัยภายนอกได้
3. ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงป้องกัน เพื่อเป็นการใช้ความเข้มแข็งของพื้นที่ในการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้จากปัจจัยภายนอกให้เป็นโอกาสหรือเป็นช่องทางในพัฒนาได้
4. ข้อเสนอทางการจัดการการพัฒนาเชิงภารกิจ เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ ตรวจสอบติดตามการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้สำหรับในแต่ละพื้นที่ยังมีข้อเสนอแนะเชิงพื้นที่ อันเนื่องจากพื้นที่การศึกษาในครั้งนี้มีลักษณะและความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพการณ์ที่ต่างกันและยังมีองค์ประกอบเรื่องของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละเขต ดังนั้นการเสนอแนะจึงมีความแตกต่างตามประเด็นเชิงพื้นที่ มีดังนี้

เกาะราชาและพื้นที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวด้านน้ำลิก

- การเข้าถึงพื้นที่หรือแหล่งด้านน้ำควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการเพื่อเป็นการเสนอทางเลือกให้กับทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวประเภททำกิจกรรมที่แหล่งด้านน้ำแล้วกลับเข้าฝั่งภายในวันเดียวให้มีโอกาสพักแรมที่แหล่งด้านน้ำมากขึ้น

- การจัดการที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวดำน้ำควรมีการจัดเตรียมความพร้อมในเรื่องพื้นที่ (Space) ให้กับอุปกรณ์ดำน้ำ เพราะการท่องเที่ยวดำน้ำ นักท่องเที่ยบบางส่วนมีอุปกรณ์ดำน้ำเป็นของตนเอง
- การจัดการแก้ไขปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปะการัง และการใช้ที่ดิน ควรได้รับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ยึดตามหลักการและมาตรฐานซึ่งมีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบอยู่แล้ว
- การบูรณาการเชิงภารกิจควรมีการบูรณาการทุกภาคส่วนอย่างจริงจังในการจัดการความร่วมมือและพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เป็นระบบ (Collaborative Management and Scuba Diving Tourism System) โดยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามัน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผู้ประกอบการบริษัทดำน้ำ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมัลดีฟส์ ประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีส่วนร่วมและมีแนวทางปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

เกาะเต่าและพื้นที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวดำน้ำลึก

- การจัดการที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวดำน้ำ แม้ว่าที่พักในแหล่งดำน้ำมีจำนวนมากพอ แต่ควรจัดระเบียบเพราะการพัฒนาเครือข่ายระยะยาวและให้เกิดความยั่งยืนนั้น จำต้องอยู่บนหลักการและกฎระเบียบที่ชัดเจน โดยเฉพาะการดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับ เพราะพื้นที่บนเกาะเต่าทั้งเกาะเป็นที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์
- การสร้างระบบและมาตรฐานการเรียนการสอนดำน้ำและกิจกรรมดำน้ำเพื่อการท่องเที่ยว ควรดำเนินการไปตามมาตรฐานสากล เนื่องจากเกาะเต่าเป็นแหล่งเรียนดำน้ำที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงมากที่สุดของประเทศไทยและต่างประเทศ การสร้างระบบศูนย์รวมกลางจัดเป็นการส่งเสริมเครือข่ายที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวดำน้ำ
- การจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านน้ำเสีย และน้ำทิ้ง สู่ทะเลโดยตรง ควรใช้มาตรการทางสังคมนำมาตรการทางกฎหมาย ก่อนที่ใช้มาตรการทางกฎหมายมาบังคับอย่างเข้มงวดและจริงจังในลำดับต่อไปกับผู้ประกอบการที่ขาดความรับผิดชอบต่อ
- การใช้สิทธิของผู้ถือครองที่ดินภายใต้กรรมสิทธิ์ที่ดินที่เป็นของกรมธนารักษ์ เป็นมาตรการทางธุรกิจที่ใช้กำหนดการใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการต่อสัญญาเช่าพื้นที่กับผู้ประกอบการ

พัทธยาและพื้นที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวดำน้ำลึก

- การปรับปรุงท่าเทียบเรือ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริการ ความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึก ซึ่งมีความแออัดในปัจจุบัน เนื่องจากแหล่งดำน้ำของพัทธยาส่วนใหญ่อยู่บริเวณเกาะล้าน ซึ่งในฤดูท่องเที่ยวมีการเรือข้ามฝากมากจึงทำให้เกิดความหนาแน่นฝั่งท่าเรือถึงระดับแออัด
- การจัดการแก้ไขปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะ ปัญหาน้ำทะเลที่เกิดการเปลี่ยนสีของน้ำทะเล ควรบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและเพิ่มการตรวจสอบดูแลให้ทั่วถึง
- การกำหนดการใช้พื้นที่ของกิจกรรมดำน้ำตามแหล่งทรัพยากรของการดำน้ำลึกที่ชัดเจน แยกจากกิจกรรมทางน้ำอื่นๆ เช่น ผู้ประกอบการเจ็ตสกีและประเทศไทยควรกำหนดมาตรการการอนุญาตการ

ขับซีเจ็ตสกีเช่นเดียวกับต่างประเทศ รวมทั้งช่องทางเข้าออกของเรือท่องเที่ยว (Speedboat) ที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของการท่องเที่ยวดาน้ำลึก โดยใช้ความร่วมมือของเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ในการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

- การจัดระเบียบระบบการขนส่งบนเกาะล้าน ควรกำหนดจำนวนยานพาหนะโดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ และรถสองแถวที่มีจำนวนมากขึ้นให้สอดคล้องกับข้อจำกัดเชิงพื้นที่ เพื่อการส่งเสริมภาพลักษณ์และรักษาทัศนียภาพของเกาะล้าน

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจดาน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในครั้งนี้เป็นการศึกษาตามประเด็นเพื่อมุ่งเป้าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีพื้นที่ในการศึกษาตามกรอบพื้นที่ที่ได้กำหนดขึ้น แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้นทรัพยากรทางทะเลของประเทศไทยมีพื้นที่ต่างๆ อีกมากและมีพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรืออยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล ดังนั้นข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคตในเรื่องธุรกิจการท่องเที่ยวดาน้ำอย่างยั่งยืน ได้แก่

- การขยายพื้นที่ศึกษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศที่มีเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวดาน้ำลึกของประเทศ
- การศึกษาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงลึกเพื่อให้เกิดขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรายภาคหน่วยธุรกิจและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมบริการอย่างจริงจัง
- การติดตามบริการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกที่ใช้บริการการท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่มุ่งเน้นเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำทั้งในพื้นที่ท่องเที่ยวดาน้ำลึกที่เดิมและพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวดาน้ำลึกใหม่ๆ ของประเทศไทย เพื่อพัฒนาภาควิชาผู้ให้บริการการท่องเที่ยวสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึกและมีการบริหารจัดการที่คำนึงถึงผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก
- การพัฒนามาตรฐานกิจกรรมดาน้ำของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้สอดคล้อง สามารถปฏิบัติได้และได้ประโยชน์จากการดำเนินการตามมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวดาน้ำลึกมีประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มดาน้ำลึก และผู้ประกอบการในภาคส่วนต่างๆ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2550). **คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.
- . (2552). **คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.
- . (2556). **มาตรฐานกิจกรรมดำน้ำ (Diving Standard)**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว.
- กรมเจ้าท่า. (2557). **รายงานสำรวจข้อมูลเรือโดยสารท่องเที่ยวปีงบประมาณ 2557**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2559 จากเว็บไซต์ <http://www.md.go.th/md/index.php/2014-01-19-05-02-28/2014-01-19-05-20-44/-2-1/1531--2557-19/file>
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2556). **ระบบฐานข้อมูลกลางและมาตรฐานข้อมูลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2558 จากเว็บไซต์ <http://marinegiscenter.dmc.go.th/>
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2551). **แนวทางและมาตรการสำหรับผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติทางทะเล (การดำน้ำและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2558 จากเว็บไซต์ http://www.dnp.go.th/Rules/seatrade_th.pdf
- กระทรวงพลังงาน. (2557). **โครงการติดตั้งกังหันลมผลิตไฟฟ้าจ่ายไฟร่วมกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล เกาะเต่า จ.สุราษฎร์ธานี**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2558 จากเว็บไซต์ <http://webkc.dede.go.th/webmax/sites/default/files/กันหันลม%20เกาะเต่า.pdf>
- กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว. (ม.ป.ป.). **ดำดิ่งสู่ดินแดนใต้ท่องทะเลไทย**. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2559 จากเว็บไซต์ <http://adventure.tourismthailand.org/dive.php>
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- . (2545). **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลิสรา วงศ์ประดิษฐ์. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานครในการเลือกสถานที่ดำน้ำในประเทศไทย**. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2556). **จากแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2558 – 2561)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 จากเว็บไซต์ [http://123.242.172.2 /home/ document/cha_1\(57-60\).doc](http://123.242.172.2 /home/ document/cha_1(57-60).doc)
- ฉัตรปรี อยู่เย็น และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์. (2553). **ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวในการเลือกที่พักโรงแรมและรีสอร์ทในเกาะสมุยและเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. กรุงเทพฯ: วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี Vol.5, No.2, กรกฎาคม 2553
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

- ดร.ชนันท์ เอ็มพันธ์. (2557). แนวคิดและหลักการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและนันทนาการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2558 จากเว็บไซต์ http://www.dpt.go.th/csp/images/stories/pdf/G_plan4/rcc_2557.pdf
- นลินี ทองแถม. (2539). ผลของน้ำทิ้งชุมชนต่อระบบนิเวศปะการังบริเวณอ่าวป่าตอง จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรารธนา สติธยวิภาวี, พิจิตรพงศ์ สุนทรพิพิธ, ศิราณี ศรีใส, ชูเกียรติ วิวัฒนวงศ์เกษม, ฉัตรภา หัตถโกศล และ ศุภากร รัชพงศ์. (2556). โครงการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมืองพัทยา. (2555). ข้อมูลเมืองพัทยา. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2558 จากเว็บไซต์ <http://www.pattaya.go.th/city-information/เกี่ยวกับพัทยา/ข้อมูลเมืองพัทยา/>
- ลัมวิ ปรีชัย. (2557). การจัดการมูลฝอยบนเรือและท่าเทียบเรือจากกิจกรรมบริการท่องเที่ยวดำน้ำลึกบริเวณหมู่เกาะราชา ที่ขึ้นฝั่ง ณ ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรารุช ชินทรเดชา. (255). การท่องเที่ยวประเภทดำน้ำลึก. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2558 จากเว็บไซต์ <http://www.tatreviewmagazine.com/download/journal/etat22555.pdf>
- วรัญญาภรณ์ ศรีสุข. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการดำน้ำลึกในแนวปะการัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุชาย วรชนะนันท์, ภาสินี วรชนะนันท์, มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร และ วินัย พุทธิกุล. (2555). ศักยภาพการพัฒนาและแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแหล่งดำน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างยั่งยืนในเขตพัทยา. รายงานฉบับสมบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุพักตรา สุทธิสุภา. (2558). การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาในรูปแบบสร้างสรรค์สีเขียวอย่างยั่งยืน: การศึกษาเบื้องต้นในเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การประชุมวิชาการระดับชาติ “สถาปัตยกรรมกระบวนทัศน์” พ.ศ. 2558.
- สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น. (2558). ข่าวภูมิภาค: ภูเก็ตลงนามจัดการขยะเกาะราชาใหญ่. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2558 จากเว็บไซต์ <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=629527>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2558 จากเว็บไซต์ <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>
- สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2556). สุราษฎร์ธานี 2556. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2558 จากเว็บไซต์ <http://103.28.101.10/briefprovince/filedoc/84000000.pdf>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย. สืบค้น

- เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 จากเว็บไซต์ <http://secretary.mots.go.th/policy/download/SurveyAttitude2015/1InnerFinalReportAttitude2015.pdf>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). **แหล่งดำน้ำที่สำคัญในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม. (2557). **พหุวิทยาโมเดล ยุทธศาสตร์เพื่อการยกระดับความปลอดภัยทางน้ำ**. กรุงเทพฯ: วารสารราชรถ ฉบับประจำเดือนมิถุนายน 2557.
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 14. (2554). **คุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2554**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2558 จากเว็บไซต์ <http://data.reo14.go.th/reo14/books-load/Sea-WaterReport54.pdf>
- สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลราไวย์. (2556). **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2557 – 2561)**. ภูเก็ต: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน.
- (2557). **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2559 – 2561)**. ภูเก็ต: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
- Beekhuis, J. (1981), 'Tourism in the Caribbean: impacts on the economic, social and natural environments', *Ambio*, Vol. 10, pp. 325-331.
- Best, J. W. (1977). **Research in Education**. (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall Inc.
- Davis, D. and Tisdell, C. (1995). **Recreational SCUBA-diving and Carrying Capacity in Marine Protected Areas**. *Ocean & Coastal Management*. 26(1): 19-40.
- Dickman, S. (1996). **Tourism: An introductory text (2nd ed.)**. Sydney : Hodder Education.
- Farrell, B.H. and Twining-Ward, L. (2005). **Seven steps towards sustainability: tourism in the context of new knowledge**. *Journal of Sustainable Tourism* 13, 109-122.
- Harriott, V.J. (2002). **Marine Tourism Impacts and Their Management on the Great Barrier Reef**, Technical Report No. 46, CRC Reef Research Centre, Townsville.
- Hinkle, D.E., William , W. and Stephn G.J. (1998). **Applied Statistics for the Behavior Science** 4th ed. New York: Houghton Mifflin.
- Johnston, R., and Tyrrell, T. (2005). **A dynamic model of sustainable tourism**. *Journal of Travel Research Tourism*, 44, 124-136.
- Jones E. and Haven-Tang C. (2005). **Tourism SMEs, Service Quality, and Destination Competitiveness**. Trowbridge: Cromwell Press.
- Leiper, N. (1990). **Tourism System: An Interdisciplinary Perspective**. Palmerston North: Department of Management Systems, Massey University.
- Miesen, F. (2013). **Sustainable Tourism: The Real Cost**. 186. <http://www.dandc.eu/en/article/tourism-benefits-many-developing-countries-not-necessarily-poor-and-environment>
- Moscardo, G., Saltzer, R., Galletly, A., Burke, A. & Hildebrandt, A. 2003. **Changing Patterns of Reef Tourism**. Technical Report No. 49, CRC Reef Research Centre, Townsville.

- Mill, B. C., & Morrison, A. M. (Eds.). (2009). **The Tourism System (6th ed.)**: Kendall Hunt Publishing.
- Oram, M.B. (1999). **Marine tourism**. London: Routledge Publishers.
- Prideaux B., Moscardo G. and Laws E. (2005). **Managing Tourism and Hospitality Services: Theory and International Application**. United Kingdom: Biddles Ltd.
- Reopanichkul, P., Carter, R.W., Worachananant, S. and Udy, J. (2008). **Changes in Algal, Coral and Fish Assemblages along Water Quality Gradients in the North Andaman Reefs**. Paper presented at The International Marine Science Conference; 25-27 August 2008, Phuket.
- Ritchie B. and Crouch G. (2003). **The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective**. Massachusetts: CABI Publishing.
- Robinson, P. (Ed.). (2012). **Tourism: the key concepts**. New York: Routledge.
- Schianetz K. and Kavanagh L. (2008). **Sustainability Indicators for Tourism Destinations: A Complex Adaptive System Approach Using Systemic Indicator Systems**. *Journal of Sustainable Tourism*, 16, 601-628.
- ScubaBoard. (2011). **Technical Versus Recreational SCUBA Diving: Why Is There a Need for Rules, Boundaries and Limitations?**. Retrieved September 19, 2015, from: <http://www.scubaboard.com>
- Tratalos, J.A. & Austin, T.J. 2001. Impacts of recreational SCUBA diving on coral communities of the Caribbean island of Grand Cayman. **Biological Conservation** 102 (1): 67-75.
- United Nations. (2012). **The Future We Want**.
- Wongtong W. and Harvey N. (2014). **Integrated Coastal Management and Sustainable Tourism: A Case Study of the Reef-based SCUBA Dive Industry from Thailand**. *Ocean & Coastal Management* 95 (2014) pp. 138 – 146.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

เพื่อการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถเครือข่ายธุรกิจด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัย “การพัฒนากิจกรรมด้านน้ำเพื่อการท่องเที่ยว อย่าง
ยั่งยืน” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.)

กรุณาให้นักท่องเที่ยวตอบคำถามคัดกรองก่อนตอบแบบสอบถาม

รูปแบบการบริการด้านน้ำที่ใช้บริการในครั้งนี้

☐ ทดลองด้านน้ำสำหรับผู้ไม่มีประสบการณ์ ขอขอบคุณที่สละเวลาและไม่ต้องตอบแบบฯ

☐ ด้านน้ำแบบวันเดียว ☐ ด้านน้ำแบบหลายวันโดยพักบนฝั่ง

☐ ด้านน้ำแบบหลายวันโดยพักบนเรือ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

คำแนะนำ กรุณาตอบให้ครบทุกส่วนด้วยการใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงหรือใกล้เคียงกับข้อมูลของท่าน
มากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

☐ อื่นๆ

2. อายุ

☐ 15 – 20 ปี

☐ 21 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 – 60 ปี

☐ มากกว่า 60 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี/เทียบเท่า

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ นักเรียน/นักศึกษา

☐ พนักงานเอกชน

☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับราชการ

☐ รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน

☐ เกษียณอายุ

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 15,000 บาท

☐ 15,001 – 40,000 บาท

☐ 40,001 – 70,000 บาท

☐ 70,001 – 100,000 บาท

☐ 100,001 – 200,000 บาท

☐ มากกว่า 200,000 บาท

6. ภูมิลำเนาจังหวัด (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวดำน้ำ

7. ระดับการผ่านการอบรมการดำน้ำ

- ☐ Openwater Scuba Diver ☐ Advanced Scuba Diver ☐ Divemaster หรือสูงกว่า

8. ประสบการณ์การดำน้ำ

- ☐ น้อยกว่า 30 Dives ☐ 30 – 50 Dives ☐ 51 – 100 Dives
☐ มากกว่า 100 Dives

9. จำนวนครั้งที่ท่านเคยมาดำน้ำที่นี่

- ☐ ครั้งแรก ☐ หลายครั้ง จำนวน ครั้ง

10. ค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวดำน้ำครั้งนี้

- ☐ น้อยกว่า 10,000 บาท ☐ 10,000 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,000 บาท

11. สื่อประกอบการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวดำน้ำครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)

- ☐ สิ่งพิมพ์ ☐ วิทยุ/โทรทัศน์ ☐ สังคมออนไลน์ (Social Media)
☐ อินเทอร์เน็ต ☐ บุคคล ☐ งานนิทรรศการ/งานการท่องเที่ยว
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. ลักษณะการท่องเที่ยวดำน้ำในครั้งนี้

- ☐ จัดรายการท่องเที่ยวเอง (ให้ข้ามไปตอบส่วนที่ 4)
☐ ซื้อรายการท่องเที่ยวจาก Divemaster/Instructor
☐ ซื้อรายการท่องเที่ยวจากตัวแทนจำหน่าย
☐ ซื้อรายการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการดำน้ำโดยตรง

คำแนะนำ กรุณาตอบให้ครบทุกส่วนด้วยการใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เป็นตรงหรือใกล้เคียงกับความ
 คิดเห็นของท่านมากที่สุด สำหรับส่วนที่ 3 - 5

ส่วนที่ 3 ท่านคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้เพื่อเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวดำน้ำต่อความคาดหวังและ
 ประสบการณ์ที่ท่านได้รับการใช้บริการแต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบของธุรกิจดำน้ำ	ระดับความคาดหวัง เพื่อเลือกใช้บริการ				ประสบการณ์ เปรียบเทียบกับความ คาดหวัง			
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
ผลิตภัณฑ์/บริการ (Product/Service)								
ชื่อเสียงของผู้ประกอบการ								
ความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการ								
ความหลากหลายของรายการดำน้ำให้เลือก								
การบริการเป็นไปตามมาตรฐานสากล								
ราคา (Price)								
ราคาเหมาะสมกับรายการดำน้ำ								
ราคาเหมาะสมกับคุณภาพการบริการ								
ราคาถูกกว่าเมื่อเทียบกับธุรกิจดำน้ำอื่น								
ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)								
ช่องทางการชำระเงินมีความหลากหลาย								
ทำเลที่ตั้งสะดวกต่อการรับบริการ								
สามารถติดต่อได้หลายช่องทาง								
การส่งเสริมการตลาด (Promotion)								
มีการออกร้านในกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมดำน้ำ								
มีการส่งเสริมการขายร่วมกับธุรกิจอื่น								
มีรายการสะสมคะแนน								
มีการให้ส่วนลดโดยการกำหนดเงื่อนไข								
บุคคลหรือพนักงาน (People)								
พนักงานขายที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างละเอียดและถูกต้อง								
พนักงานขายที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยและมีความน่าเชื่อถือ								
Divemaster/Instructor บริการตระหนักถึงความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล								

ส่วนที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบของธุรกิจดำน้ำ	ระดับความคาดหวัง เพื่อเลือกใช้บริการ				ประสบการณ์ เปรียบเทียบกับความ คาดหวัง			
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
Divemaster/Instructor ให้ข้อมูลได้อย่างละเอียด ถูกต้องและชัดเจน								
Divemaster/Instructor สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม								
Divemaster/Instructor มีความรู้และให้บริการโดยตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและหลักการอนุรักษ์ทรัพยากร								
พนักงานประจำเรือให้บริการด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มและมีความรับผิดชอบ								
พนักงานประจำเรือมีความพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน								
การสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence)								
ผู้ให้บริการ มีรูปแบบที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนขณะปฏิบัติงาน								
อุปกรณ์การดำน้ำสำหรับบริการมีจำนวนเพียงพอและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด								
มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบความปลอดภัยของเรือและมีวิธีการปฏิบัติเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินรวมทั้งมีสัญลักษณ์ต่างๆ แสดงไว้อย่างชัดเจน								
เรือมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีจำนวนเพียงพอและอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม								
กระบวนการ (Process)								
มีการรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ								
ให้บริการตามรายการที่วางไว้อย่างเคร่งครัด								
มีการวางแผนการดำน้ำตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน								
มีการให้ข้อมูลของแหล่งดำน้ำและชี้แจงแผนการดำน้ำก่อนลงดำน้ำทุกครั้ง								
มีการจัดการขั้นตอนการลงดำน้ำและขึ้นจากน้ำอย่างรวดเร็วและปลอดภัย								

ส่วนที่ 4 ท่านคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้เพื่อเลือกแหล่งดำน้ำต่อความคาดหวังและประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการดำน้ำในครั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบของแหล่งดำน้ำ	ระดับความคาดหวัง ต่อแหล่งดำน้ำ	ประสบการณ์ เปรียบเทียบกับความ คาดหวัง
-------------------------	-----------------------------------	---

	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
ภูมิทัศน์ธรรมชาติได้น้ำ								
ภูมิทัศน์ได้น้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น								
การพบสัตว์น้ำขนาดใหญ่								
การพบสัตว์น้ำหายาก								
ความหลากหลายของปลาและสิ่งมีชีวิตได้น้ำ								
วงจรชีวิตของสัตว์น้ำ								
ขนาดของฝูงปลาและสิ่งมีชีวิตได้น้ำ								
ความสมบูรณ์ของปะการัง								
ความใสของน้ำในจุดดำน้ำ								
ความแรงของกระแสน้ำ								
ความหนาแน่นของเรือที่จอดบริเวณแหล่งดำน้ำ								

ส่วนที่ 5 สิ่งที่ท่านคำนึงถึงในการเลือกใช้บริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำเนินต่อความคาดหวังและประสบการณ์จากที่ท่านใช้บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้

องค์ประกอบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำเนิน	ระดับความคาดหวังเพื่อเลือกใช้บริการ				ประสบการณ์เปรียบเทียบกับความคาดหวัง			
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
การบริหารจัดการโดยรัฐ								
มีเจ้าหน้าที่หรือเอกสารให้ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ								
มีเจ้าหน้าที่หรือป้ายเตือนความปลอดภัย								
เชื่อถือได้ของรัฐ/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
มีเจ้าหน้าที่ตอบคำถาม/ข้อสงสัย								
มีการจัดสรรพื้นที่โดยรัฐอย่างเหมาะสม								
การเดินทาง								
การเดินทางจากฝั่งมายังท่าเทียบเรือ (รถรับจ้าง เครื่องบิน ฯลฯ)								
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม								
สอดส่องดูแลการให้บริการตามความต้องการ								
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
เอาใจใส่การบริการเป็นรายบุคคล								
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์								
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ								
ท่าเทียบเรือให้บริการดำเนิน								
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม								
สอดส่องดูแลการให้บริการตามความต้องการ								
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล								
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์								
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ								
เรือที่ให้บริการดำเนิน								
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม								
สอดส่องดูแลการให้บริการตามความต้องการ								

ส่วนที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบของธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำเนิน	ระดับความคาดหวังเพื่อเลือกใช้บริการ	ประสบการณ์เปรียบเทียบกับความคาดหวัง
--	-------------------------------------	-------------------------------------

	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	มาก (3)	มากที่สุด (4)
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล								
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์								
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ								
ที่พัก ที่พักบนฝั่ง (โรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ) และที่พักสำหรับผู้ให้บริการที่พักบนเรือ live aboard								
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม								
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ								
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล								
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์								
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ								
การบริการอาหารและเครื่องดื่ม								
ให้บริการด้วยความถูกต้อง/เหมาะสม								
สอดคล้องดูแลการให้บริการตามความต้องการ								
เชื่อถือได้/มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความมั่นใจหรือมั่นคง								
เอาใจใส่การบริการ/ช่วยเหลือลูกค้ารายบุคคล								
ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และอุปกรณ์								
มีบุคลากรหรือวัสดุจากท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบในการให้บริการ								

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

QUESTIONNAIRE FOR SCUBA TOURIST

For a research entitled, “The Development of Diving Activities towards Sustainable Tourism”

Remark: This questionnaire is a part of a research plan “The Development of Diving Activities towards Sustainable Tourism,” supported by the Thailand Research Organizations (TRON).

Please ask this screen question before answer this questionnaire

Type of Diving for This Trip

- ☐ Diving trial by inexperienced diver (Discovery Scuba Diving) **end of questionnaire**
☐ One-day trip ☐ Several-day trip (resting on land)
☐ Several-day trip (transported by “Live Aboard” ship)
☐ Other (please specify)

Directions: This questionnaire has a total of 6 parts. Please answer all of the 6 parts by placing ✓ where appropriate (closest to the information you choose to provide).

Part I – Personal Information

1. Gender

- ☐ male ☐ female ☐ other

2. Age

- ☐ less than 18 ☐ 18 – 30 ☐ 31 – 40
☐ 41 – 50 ☐ 51 – 60 ☐ more than 60

3. Highest Level of Education

- ☐ below than bachelor’s degree ☐ bachelor’s degree/equivalent
☐ above bachelor’s degree

4. Occupation

- ☐ student ☐ private organization ☐ personal business
☐ government employee ☐ state enterprise/public org. ☐ retiree
☐ other (please specify)

5. Monthly Income

- ☐ less than 15,000 baht ☐ 15,001 – 40,000 baht ☐ 40,001 – 70,000 baht
☐ 70,001 – 100,000 baht ☐ 100,001 – 200,000 baht ☐ more than 200,000 baht

6. Domicile

country (please specify)

Part II – Diving Information of Tourist

7. Training Level of Scuba Diving

- ☐ Openwater Scuba Diver ☐ Advanced Scuba Diver ☐ Divemaster or higher

8. Diving Experience

- ☐ less than 30 Dives ☐ 30 – 50 Dives
☐ 51 – 100 Dives ☐ more than 100 Dives

9. Number of Times Diving at This Site

- ☐ First time ☐ several times (total times)

10. Expenses Paid for This Diving Trip

- ☐ less than 10,000 baht ☐ 10,000 – 20,000 baht
☐ 20,001 – 30,000 baht ☐ more than 30,000 baht

11. Decision about This Trip Was Made Based on (can check more than 1 item)

- ☐ publications ☐ radio/TV ☐ Social Media
☐ the Internet ☐ people ☐ trip expos
☐ other (please specify)

12. This Diving Trip Was

- ☐ self-arranged (Please continue to answer on Part IV)
☐ bought as a tour package from a travel agent
☐ bought as a tour package from a tour operator
☐ bought as a tour package from a Divemaster/Instructor

Directions: For each item of parts 3 – 5, choose a box that you agree with the most by placing ✓ in the box.

Part III – The following items are related to your decision in selecting the diving tour, including the experience that you had, compared to your prior expectations.

1 = strongly disagree 2 = disagree 3 = agree 4 = strongly agree

Items Related to Diving Facility	Level of expectation				Level of experience			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Product/Service								
reputation of the Diving facility								
reliability of the Diving facility								
wire varieties of diving programs								
provided as international standard								
Price								
price was right for the diving features offered								
price was right for the service quality provided								
price was less expensive, compared to other diving facilities								
Place								
had a variety for payment method								
convenience location of the Diving facility								
varieties of contact channel to the Diving facility								
Promotion								
participate in road show or exhibitor								
boosted up sales with other business ventures								
had royalty member program								
has discount program in a period of time								
People								
Salesperson offered accurate and detailed information								
Salesperson was well-mannered, reliable, and dressed in appropriate attire								
Divemaster/Instructor gave importance to safety and followed international standards								
Divemaster/Instructor gave clear, correct, and detailed information								
Divemaster/Instructor had good problem-solving skills								
Divemaster/Instructor provided knowledge and service while recognizing the environmental effect and resource conservation								

Part III (continue)

Items Related to Diving Facility	Level of expectation				Level of experience			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Ship crew was willing in providing service, pleasant, and responsible								

Ship crew was prepared for emergency situations									
Physical evidence									
Service providers wore obvious crew uniform as on duty									
Diving equipment was sufficient and of determined standards									
Ship safety information and emergency steps were provided									
On board, there was life-saving equipment that was in ready condition, sufficient, and in an appropriate location									
Process									
Ship was clean frequently									
Service strictly followed set programs									
There were diving plans that were up to standards									
Before each dive, information was provided regarding dive site, and before and after plans									
There was efficient management of entering and exiting the dive									

Part IV – The following items are related to your concern about items of diving sites, and the experience that you received comparing to your prior expectations.

1 = strongly disagree 2 = disagree 3 = agree 4 = strongly agree

Items Related to Diving Sites	Level of expectation				Level of experience			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Underwater terrain								
Underwater landscape that was man-made								
Opportunity to see large sea creatures								
Opportunity to see rare sea creatures								
Varieties of fish and underwater creatures								
Life cycle of fish and underwater creatures								
Shoal size of fish and underwater creatures								
Well-being of coral reefs								
Clarity of water at the diving site								
Underwater currents								
Density of ships around diving site								

Part V – The following items are related to your concern with your decision in choosing the diving facility, and experience in using this facility.

1 = strongly disagree 2 = disagree 3 = agree 4 = strongly agree

Items Related to Diving facility	Level of expectation				Level of experience			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Expectation of Government Management and Support								
There was staff or informational documents from government agencies								
There was staff or safety signs such as lifeguard								
Government reliability/atmosphere induced confidence or stability								
There was staff to answer questions/concerns								
There was government management of areas that was appropriate								
Transportation								
Transportation from Land to Pier (Tourism Logistic)								
Service was right and appropriate								
Attention was given where needed								
Reliability/Atmosphere induced confidence and stability								
Individual attention and service to divers								
Readiness of amenities, staff, and equipment								
There was local staff or local materials as a part of service								
Pier for Diving								
Service was right and appropriate								
Attention was given where needed								
Reliability/Atmosphere induced confidence and stability								
Individual attention and service to divers								
Readiness of amenities, staff, and equipment								
There was local staff or local materials as a part of service								
Ship for Diving								
Service was right and appropriate								
Attention was given where needed								
Reliability/Atmosphere induced confidence and stability								
Individual attention and service to divers								
Readiness of amenities, staff, and equipment								
There was local staff or local materials as a part of service								

Part V (Continue)

Items Related to Diving facility	Level of expectation				Level of experience			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Accommodation								
Service was right and appropriate								
Attention was given where needed								
Reliability/Atmosphere induced confidence and stability								
Individual attention and service to divers								
Readiness of amenities, staff, and equipment								
There was local staff or local materials as a part of service								
Food and Beverage Service								
Service was right and appropriate								
Attention was given where needed								
Reliability/Atmosphere induced confidence and stability								
Individual attention and service to divers								
Readiness of amenities, staff, and equipment								
There was local staff or local materials as a part of service								

Part VI – Comment and Suggestion

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

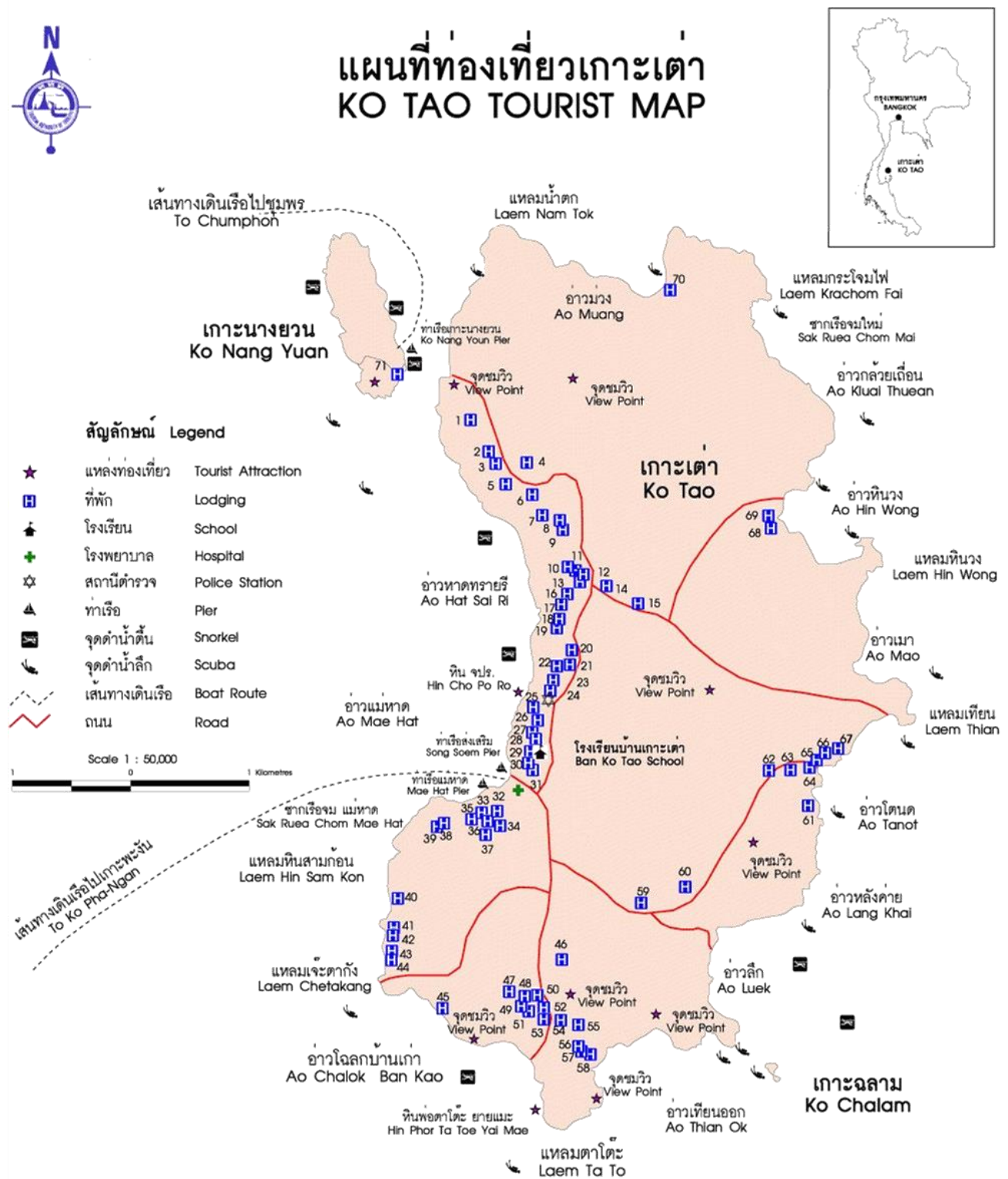
ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ราณี อีสัยกุล D.B.A. (Tourism) University of Strathclyde
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรรชนี เอ็มพันธุ์ Ph.D. (Forest Resources) University of Washington
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรณ์ อารังนาวาสวัสดิ์ Ph.D. (Marine Science) James Cook University
รองคณบดีคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

การท่องเที่ยวเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบที่ 4 แผนที่การท่องเที่ยวเกาะเต่า

ที่มา : <http://www.hotsia.com/thailandmap/chumphon4.jpg>

เกาะเต่าตั้งอยู่ห่างจากฝั่งจังหวัดชุมพรระยะทางประมาณ 85 กิโลเมตร หรือจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ 120 กิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศเหนือห่างจากเกาะพะงัน 45 กิโลเมตร เกาะมีขนาดพื้นที่ 21.30 ตาราง

กิโลเมตร หรือประมาณ 12,936 ไร่ มีความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 7.60 กิโลเมตร และความกว้างของเกาะ 3.14 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นภูเขาร้อยละ 70 ของพื้นที่

สถิตินักท่องเที่ยวเกาะเต่าในปี พ.ศ. 2554 โดยสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระบุในเอกสารแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2558 – 2561) (2556: 28) จำนวน 122,826 คน และจากรายงานของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี (บรรยายสรุปจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556: 53) ได้รายงานสถิตินักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวโดยแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 20 สถิตินักท่องเที่ยวเกาะเต่า ปี พ.ศ. 2551 - 2553

สถานที่	ปี 2553			ปี 2552			ปี 2551		
	ไทย	ต่างชาติ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม
เกาะเต่า	7,425	115,437	122,862	15,778	128,321	144,099	17,336	179,421	196,757

และจากรายงานฉบับเดียวกันได้รายงานถึงรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2552 ของเกาะเต่ามีรายได้จากการท่องเที่ยวตลอดทั้งปีทั้งสิ้น 3,959.96 ล้านบาท และช่วงเดือนที่รายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดอยู่ระหว่างเดือน เมษายน – มิถุนายน โดยมีรายได้ 1,926.02 ล้านบาท

2.4.1 หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะเต่า

2.4.1.1 การปกครองจากส่วนกลาง

2.4.1.2 การปกครองส่วนภูมิภาค

- แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2558 – 2561) (2557: 73) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 ของจังหวัด ถึงการเป็นผู้นำการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

- จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีประกาศลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2550 กำหนดแนวเขตป่าต้นน้ำลำธารบนเกาะเต่าเพื่อการป้องกันการบุกรุกและเพื่อการบริหารจัดการผู้เข้าพื้นที่ราชพัสดุเพื่อประกอบการเกษตรเท่านั้น

2.4.1.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น

- เทศบาลเกาะเต่าได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า (พ.ศ. 2555 – 2559) ในด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนามีคุณภาพ และพัฒนามีคุณภาพ โดย 1) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานการให้บริการ และศักยภาพของบุคลากร 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

- แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2558 – 2561) (2557: 41) ระบุว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกาะเต่ามีระบบกำจัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล 1 ใน 2 แห่งของจังหวัด โดยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยมีพื้นที่ขนาด 4 ไร่ และเตาเผาขยะขนาด 6 ตัน/วัน (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556: 98)

2.4.2 การเดินทางและผู้ประกอบการ

2.4.2.1 การเดินทางจากกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่นมายังเกาะเต่า

- เส้นทางคมนาคมทางบก โดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 แยกจากถนนเพชรเกษมที่จังหวัดชุมพรเพื่อลงเรือข้ามฟากยังอำเภอดอนสัก สำหรับการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ปัจจุบันมีการให้บริการจากสถานีขนส่งสายใต้ (ใหม่) ไปยังจังหวัดชุมพร หรือจังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีการบริการโดยรถตู้โดยสารประจำทางมายังจังหวัดชุมพรและต่อเรือโดยสาร

- เส้นทางคมนาคมระบบราง (การรถไฟแห่งประเทศไทย) สามารถเดินทางโดยใช้ทางรถไฟสายใต้มายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากสถานีหัวลำโพง หรือ สถานีธนบุรี

- เส้นทางคมนาคมทางอากาศ มีทางเลือกในการเดินทางเพื่อต่อเรือข้ามฟาก (เฟอร์รี่) 3 ทางเลือกได้แก่ 1) เดินทางโดยเครื่องบินลงที่สนามบินชุมพร เพื่อต่อเรือข้ามฟาก ณ จังหวัดชุมพร ผู้ให้บริการได้แก่ สายการบินนกแอร์ 2) เดินทางโดยเครื่องบินไปลงยังสนามบินสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีผู้ให้บริการหลายสายการบิน อาทิ เช่น สายการบินไทย สายการบิน นกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย เป็นต้น และ 3) เดินทางโดยเครื่องบินไปลงยังสนามบินเกาะสมุยเพื่อต่อเรือข้ามฟากจากเกาะสมุย โดยมีผู้ให้บริการหลักได้แก่สายการบินบางกอกแอร์เวย์

2.4.2.2 การเดินทางจากฝั่งหรือเกาะใกล้เคียงมายังเกาะเต่า เนื่องจากพื้นที่เกาะเต่าตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีการคมนาคมจากท่าเทียบเรืออำเภอดอนสัก ผ่านเกาะสมุยหรือเกาะพะงันเพื่อเดินทางไปยังเกาะเต่า แต่มีระยะทางไกลกว่า ผู้ที่เดินทางที่ใช้เส้นทางนี้ส่วนใหญ่จะเดินทางมาจากเกาะสมุยหรือเกาะพะงันมากกว่าเดินทางตรงจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากมีระยะทางไกลและใช้ระยะเวลาเดินทางนาน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มากจากกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่นิยมใช้เส้นทางจากจังหวัดชุมพรไปยังเกาะเต่าโดยตรงเนื่องจากเป็นเส้นทางเดินทางที่มีระยะทางสั้นกว่าและใช้ระยะเวลาในการเดินทางน้อยกว่า จากข้อมูลการเดินทางที่ให้บริการเดินทางไปยังเกาะเต่ามีดังนี้

- การคมนาคมทางน้ำโดยเรือเฟอร์รี่หรือเรือข้ามฟากขนาดใหญ่ โดยมีเส้นทางเดินเรือระหว่าง ฝั่งอำเภอดอนสัก-เกาะสมุย-เกาะพะงัน-เกาะเต่า ทั้งนี้การเดินทางจากท่าเทียบเรือนอนบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี-ท่าเทียบเรือแม่หาด เกาะเต่า ระยะทาง 115 กิโลเมตร และการเดินทางจากท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี-ท่าเทียบเรือแม่หาด เกาะเต่า ระยะทาง 47 กิโลเมตร

- การคมนาคมจากท่าเทียบเรือจังหวัดชุมพร-เกาะเต่า จากท่าเทียบเรือท่ายาง จังหวัดชุมพร-ท่าเทียบเรือแม่หาด เกาะเต่า ระยะทาง 77 กิโลเมตร

ทั้งนี้สามารถสรุปข้อมูลผู้ประกอบการเรือโดยสารที่ให้บริการมายังเกาะเต่าได้ดังนี้

ตารางที่ 21 รายชื่อผู้ประกอบการเรือโดยสาร เกาะเต่า

ลำดับที่	ผู้ประกอบการเรือ	โทรศัพท์/โทรสาร/เว็บไซต์
1.	บริษัท เรือเร็วลมพระยา จำกัด	077-456176 http://www.lomprayah.com
2.	บริษัท ซีทรานส์ ดิสคัฟเวอรี จำกัด	077-456907/077-456908 http://www.seatrandiscovery.com
3.	บริษัท ส่งเสริม เอ็กเพรส จำกัด	077-456274 http://www.songserm-expressboat.com
4.	พะงัน ครูซ	077-456012/ 089-8712939

ลำดับที่	ผู้ประกอบการเรือ	โทรศัพท์/โทรสาร/เว็บไซต์
5.	เรือแพ เกาะเจริญ (เกาะเต่า – ชุมพร)	081-7970276/ 077-456133/
6.	เรือแพทะเลทรัพย์ (เกาะเต่า – ชุมพร)	081-8945488/ 081-0861793
7.	เรือแพชุมทรัพย์สยาม (เกาะเต่า – ชุมพร)	
8.	เรือแพโชคกัลปิงหา (เกาะเต่า – ชุมพร)	
9.	เรือโชคทรัพย์นิภา (เกาะเต่า – ชุมพร)	077-456207
10.	เรือโชคทรัพย์นิภา (เกาะเต่า – สุราษฎร์ธานี)	077-456207
11.	เรือจิตรสิน (เกาะเต่า-ชุมพร)	077-456169
12.	เรือแสนดีมณีทรัพย์ 7, 3 (เกาะเต่า – สุราษฎร์ธานี)	
13.	เรือเอกเจริญ (เกาะเต่า – ชุมพร)	
14.	เรือพรทิวสิน (เกาะเต่า – ชุมพร)	081-8953055
15.	เรือรุ่งนภา (เกาะเต่า – ชุมพร)	
16.	เรือด่วนเอกวิญญู (เกาะเต่า – ชุมพร)	076-501821

ที่มา : เทศบาลตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.4.2.3 ทำเทียบเรือที่ให้บริการเพื่อการดำน้ำบนเกาะเต่า

2.4.2.4 เรือที่ให้บริการดำน้ำในพื้นที่เกาะเต่า

2.4.2.5 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว เนื่องจากบนเกาะเต่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนมาก จึงมีผู้ประกอบการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ที่มีผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ จากข้อมูลของเทศบาลตำบลเกาะเต่าได้ มีการรายงานผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีจำนวน 46 ราย

ตารางที่ 22 รายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เกาะเต่า

ลำดับที่	ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	Adventure Center	089-0191761/ 077-456897
2.	AC Two Tourist Service	077-456195/ 077-456645-6
3.	Angel Travel	077-456138/ 077-456137
4.	Backpacker's Travel	077-456769
5.	Ban's Travel	077-456465
6.	Big Fish Kae Shop	077-456132
7.	Blue Wave Travel	077-456114
8.	Carabao Travel	077-456402
9.	Crystal Travel	077-456252/ 077-456004
10.	Crystal2 Travel	081-9560229
11.	Diamond Tour	077-456350/ 081-7447512
12.	Ek Thunder Travel	077-456602/ 077-456604
13.	Freedom Net + Travel	077-456696
14.	Golden Travel	077-456662
15.	Good Luck Shop	077-456662

ลำดับที่	ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว	โทรศัพท์/โทรสาร
16.	Happy Holidays Travel	077-456947/ 087-1076730
17.	J.J. Travel	077-456184
18.	Koh Tao Booking Center	077-456187/ 077-456188
19.	Koh tao Fishing Tour	077-456738
20.	Nang Yuan Travel	077-456009/ 077-456176
21.	New Star Travel	077-456854
22.	Nopadhol Travel & Tour	077-456263
23.	Nune Travel	077-456695/ 087-2801078
24.	Oum Travel	077-456562/ 089-2901209
25.	PB Group Travel/ Fuji	077-456189/ 081-2294970
26.	Pele' Travel	077-456319/ 077-456320
27.	RPG Travel	077-456972
28.	Sairee Star Travel	077-456024
29.	Sairee Travel	077-456325-6
30.	Santa Travel	077-456144/ 077-456146
31.	Satang Travel	077-456345
32.	Satjapon Travel	077-456040/ 077-456232
33.	Save Way Travel	077-456439/ 087-8909513
34.	S.B. Travel	077-456365
35.	Siam Travel	077-456181/ 081-8938781
36.	Silver Sand Travel	077-456303
37.	Sunny Travel	077-456186
38.	Sunshine Email	077-456219
39.	Sun Smile Travel Lodge	077-456813-4
40.	Tim Travel	077-456229
41.	Tira Travel	077-456934
42.	Toto Travel	077-456491/ 077-456539
43.	Turtle Island Tours	077-456789/ 086-0008872
44.	Twin C Travel	077-456253
45.	Umaporn Travel	077-456191
46.	Viewpoint Travel	077-456025

ที่มา : เทศบาลตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.4.3 ที่พัก

จากรายงานของกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556: 54) ได้รายงานถึงจำนวนห้องพักไว้ว่ามีห้องพักสูงสุดเป็นอันดับที่ 3 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงแรมจำนวน 151 แห่ง มีห้องพักจำนวน 2,967 ห้อง ทั้งนี้จากข้อมูลเทศบาลเกาะเต่ามีผู้ประกอบการจำนวน 128 แห่ง ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 23 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะเต่า

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	AC Resort	077-456197/ 077-456034
2.	AC 2 Bungalows	077-456195/ 077-456645-6
3.	All Tree Village	081-2737834
4.	Ao Muong Resort	077-456665/ 089 6466706
5.	Aow Leuk Bungalow	077-456692
6.	Aow Leuk2 Bungalow	077-456779
7.	Anankhira Villas	077-456629
8.	Asia Divers IDC Resort	077-456054
9.	Ban's Diving Resort	077-456466/ 077-456057
10.	Baan Leelavadee	077-456892/ 087 0216378
11.	Baan Tao Bungalow	077-456201-2/ 089 8734534
12.	Bam Bam Guesthouse	077-456418
13.	Bamboo Huts	077-456531/ 081 9686000
14.	Beach Bay Villa GH	077-457077/ 077-457071
15.	Beach Club Resort	077-456222/ 077-456223
16.	Bhora Bhora Resort	077-456045
17.	Big Blue Resort	077-456415-6
18.	Big Fish Dive Resort	077-456290/ 081-8945106
19.	Bingo Bungalows	077-456172
20.	Black Tip Dive Resort	077-456204/ 077-456488-9
21.	Blue Diamond Resort	077-456255
22.	Blue Wave House	
23.	Blue Wind Resort	077-456166
24.	Bow Thong Beach B	077-456351/ 081 2294556
25.	Captain Nemo guest	086 0907996
26.	C.F.T. Bungalows	077-456730
27.	Chamaiporn Guesthouse	077-456170
28.	Char Bungalows	077-456450
29.	Charm Churee Villa	077-456393 / 077-456475
30.	Coral Grand Resort	077-456431-3/ 077-456430
31.	Coral View Resort	077-456058/ 077-456482
32.	D.D. Hut	077-456077
33.	Diamond Resort	077-456591
34.	Divepoint Apartments	077-456231
35.	Easy Divers Resort	077-456368
36.	Family Tanote Bay Resort	077-456757-8

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	โทรศัพท์/โทรสาร
37.	Golden Cape Bungalows	077-456609/ 089-2889948
38.	Gong Faa Residence	077-456332
39.	Gong Valley	087-2681285
40.	Green Tree Resort	077-456742
41.	Happy Daze Resort	077-456985
42.	Hin Wong Bungalows	077-456006/ 081-2294810
43.	Insom Guesthouse	077-456989-90
44.	In Touch Bungalows	077-456514
45.	Island Hill Bungalows	077-456691/ 086-1200716
46.	Jamahkiri Resort & Spa	077-456400-1
47.	Jansom Bay Bungalows	077-456883/ 089-0315324
48.	JP Resort	077-456099
49.	Kallaphanga Resort	087-2686985
50.	Khirana Beach Villas	077-456045
51.	Khun Ying House	077-456291
52.	Koh Tao Beachside R	077-456045
53.	Koh Tao Cabana	077-456250/ 077-456504-5
54.	Koh Tao Island Resort	077-456295
55.	Koh Tao Marina	077-456173
56.	Koh Tao Royal Resort	077-456156/ 077-456157
57.	Koh Tao Garden Resort	077-456500/ 077-456258
58.	Koh Tao Resort	077-456133-4/ 077-456198
59.	Koh Tao Tropicana	077-456167/ 077-456304-5
60.	Laemklong Bungalows	077-456083/ 077-456333
61.	Laem Thian Bungalows	077-456477/ 081-0835186
62.	Leelavadee Resort	077-456726/ 089-2921359
63.	Lotus Resort	077-456628
64.	Mango Bay Grand Resort	077-456948-9/ 087-8936998
65.	Moondance Bungalows	077-456762/ 089-2881463
66.	Moonlight Bungalows	089-2917417/ 081-0871073
67.	Mountain Reef	077-456697-9/ 081-9562916
68.	Mountain View	077-456094/ 086-2766417
69.	Mr. J's Bungalow	077-456066-7
70.	Nangyuan Dive Resort	077-456088-91/ 077-456088
71.	Narakaan Hotel	077-456644
72.	New Heaven Huts	087-9331329
73.	New Heaven Resort	077-456462

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	โทรศัพท์/โทรสาร
74.	Nice Moon Bungalows	077-456737
75.	Nok's Garden Resort	077-456350/ 081-7447512
76.	N.O. Guesthouse	077-456648
77.	Ocean View	081-2294849
78.	O-Chai Bungalow	077-456037
79.	Octopus Guesthouse	087-8959440/ 089-4564199
80.	O.K.2 Bungalow	077-456278/ 077-456506
81.	O.K. View Resort	077-456138
82.	Orachon House	077-456115/ 081-7777102
83.	Orchid Cliff	081-9569332/ 089-2925382
84.	Pahnun View	077-456484
85.	Phon somboon Guesthouse	081-8950161/ 089-8752947
86.	Pim's Guesthouse	077-456129
87.	Poseidon Bungalows	077-456735
88.	Pranee's Bungalows	077-456080
89.	Pranee's Guesthouse	077-456617
90.	Queen Resort	077-456002
91.	Rocky Resort	077-456035/ 081-9566918
92.	Sabai Sabai Resort	077-456473-4
93.	Saithong Resort	077-456868/ 077-456867
94.	Sairee Cottage	081-2294952/ 077-456126
95.	Sairee Hut Dive Resort	077-456000/ 077-456398-9
96.	Sairee View Resort	077-456649/ 081-8956554
97.	Save Bungalow	077-456656
98.	SB Cabana1	077-456005
99.	SB Cabana2	077-456600
100.	Sea Lodge	077-456111
101.	Sea Shell Dive Resort	077-456299/ 077-456271
102.	Sensi Paradise	077-456244/ 077-456487
103.	Shadowlands Residency	084-8496514
104.	Siam Cookie	077-456301
105.	Simple Life	077-456142
106.	Silver Cliff Bungalows	089-2907546
107.	Silver Sand Beach Resort	077-456603-6/ 077-456303
108.	Sun Lord	077-456139
109.	Sunrise Bungalow	084-4407955/ 084-7038231
110.	Sun Sea Bungalow	089-0374195

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	โทรศัพท์/โทรสาร
111.	Sunset Bungalow	077-456761/ 087-8888634
112.	Sunset Buri Resort Hotel	077-456266/ 077-456100
113.	Sunshine 1 Resort	077-456155/ 077-456706
114.	Sunshine 2 Bungalows	077-456154
115.	Sun Smile Lodge	077-456813-4
116.	Tao Thong Villa	077-456078
117.	Taa Toh Lagoon Resort	077-456192/ 077-456502-3
118.	Tanote View Resort	077-456542
119.	Thipwimarn Resort	077-456409/ 077-456567
120.	Tommy's Dive Resort	077-456039/ 077-456251
121.	Turtle Guesthouse	077-456940
122.	Utopia suites & GH	077-456729/ 089-8165654
123.	View Cliff Resort	077-456353-4/ 081-2294710
124.	View Point Bungalows	077-456444-4/ 077-456666
125.	View Rock Resort	077-456548-9/ 081-2294307
126.	Wandee Guesthouse	077-456388
127.	Yai Guesthouse	077-456459
128.	Yai Rom Bungalow	077-456267

ที่มา : เทศบาลตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรือแบบกินนอนบนเรือสำหรับการให้บริการกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำ (Live Aboard) เรือที่ให้บริการพร้อมที่พักส่วนใหญ่ไม่ได้ให้บริการเฉพาะพื้นที่เกาะเต่าเท่านั้นแต่ยังให้บริการในพื้นที่หรือจุดดำน้ำอื่นๆ อีกด้วยรวมถึงฝั่งอันดามัน จากการสำรวจเบื้องต้นมีมากกว่า 30 ลำ ความแตกต่างกันทั้งขนาด สภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกบนเรือ อาทิเช่น มีห้องปรับอากาศพร้อมที่นอนส่วนใหญ่จัดเป็นห้องย่อยๆ เพื่อสะดวกและให้ความเป็นส่วนตัว มีห้องพักผ่อนระหว่างการเดินทางพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความบันเทิง อุปกรณ์สำหรับนักดำน้ำ เช่น จดวางถังอัดอากาศ ระบบอัดอากาศ เป็นต้น จากการสำรวจพบว่าเรือบางลำที่ให้บริการนั้นไม่ได้ให้บริการเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ยังมีการให้บริการในน่านน้ำประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย เช่น ประเทศพม่า อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นต้น จากการสำรวจพบว่าเรือที่ให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มดำน้ำลึกนั้นมีรายละเอียดตามตารางที่ 5 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 24 รายชื่อผู้ประกอบการเรือพร้อมที่พักเพื่อการดำน้ำ

ลำดับที่	เรือพร้อมที่พักเพื่อการดำน้ำ	ขนาด (เมตร)	จำนวน นักดำน้ำ	โทรศัพท์/โทรสาร/เว็บไซต์
1.	ฐานา คาตามารัน	29 X 6.5		084-7167557 http://www.tapanaliveaboard.com/
2.	คาบาน่า MV1	25 X 5		
3.	Manta Queen	30 X 6		

ลำดับที่	เรือพร้อมที่พักเพื่อการดำน้ำ	ขนาด (เมตร)	จำนวน นักดำน้ำ	โทรศัพท์/โทรสาร/เว็บไซต์
4.	Manta Queen II	26 X 5.5	18	
5.	Divemaster I	32 X 6.5	20	02-2593191
6.	เจ้าหญิงน้อย	24 X 5.3	21	
7.	ภาณุณี	32 X 7	20	02-6841040-1
8.	เรือคุณ	30 X 6	20	02-45791622 081-7011558
9.	Scubanet	30 X 6	20	081-4452627/ 081-8077099 http://www.thai-scubanet.com
10.	โชคสุลี	27 X 6	20	075-326690
11.	ปาริณีย์	20 X 5	14	076-341126
12.	ดารณี	24 X 5	18	076-341126
13.	Chontara Beach	27 X 6.7	28	
14.	Black Manta	32 X 7.2	18	
15.	White Manta	36 X 7.5	24	
16.	Dream Catcher II	31 X 9.7	17	
17.	PP Harmony	25 X 5.5	18	076-281007-8
18.	ม้าน้ำ	24 x 4		076-281007-8
19.	บัณฑิต	20 X 5	14	081-4288082
20.	MV Peterpan	26 X 6.5	22	095-9424629 http://www.peterpancruise.com/
21.	วิไลสมุทร	26 X 6	22	076-341273
22.	Explorer	22 X 5	16	076-341673
23.	ฟ้าใส	24 X 6	20	02-9840838
24.	บุญมี	24 X 6	20	
25.	The Really Wickek Witch	26 X 6	24	076-280319
26.	June Hong Chan Lee	33 X 8	18	076-342186
27.	Jonathan Cruiser	22 X 5	14	076-281529
28.	Ocean Rover	30 X 8	16	076-281388
29.	Dive Asia 1	23 X 6	20	076-330598
30.	Carina	26 X 5	16	076-215738
31.	Hansa	20 X 6	12	076-215738
32.	Colona	25 X 5	12	076-280366

2.4.4 การบริการอาหารและเครื่องดื่ม

2.4.4.1 การบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ตั้งบนเกาะเต่า จากข้อมูลเทศบาลตำบลเกาะเต่าได้บันทึกจำนวนผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม (ร้านอาหาร/ผับ/บาร์) จำนวน 115 แห่ง

ตารางที่ 25 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะล้าน

ลำดับที่	ผู้ประกอบการร้านอาหาร	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	Tuk Ta Restaurant	
2.	AC Restaurant	
3.	Cafe Del Sol-cocktail Bar, Grill & Restaurant	
4.	Escobar-Tex/Mex Bistro	
5.	Farango Pizzeria (West 1995)	
6.	Puk's Thai Kitchen	
7.	Suthep Restaurant	
8.	The Raft Cafe-อ่าวร็อกกี้	
9.	Taste of Home	
10.	Barracuda Restaurant & Bar	
11.	Mint Kitchen	
12.	MOOV Restaurant, Club & Art Garden	
13.	La Dolce Vita	
14.	FLZZ beach lounge	
15.	Living Juices	
16.	Reef Sports Bar & Restaurant	
17.	Whitening	
18.	Porto Bello Bistro	
19.	Pranee's Kitchen	
20.	Starlight	
21.	Tukta Thai Food	
22.	Taraporn Bar & Restaurant	
23.	Su Chilli	
24.	Safari	
25.	Yin Yang	
26.	Hippo Bar & Grill	
27.	Simple Life Restaurant	
28.	Choppers Bar & Grill	
29.	Rimlae	
30.	cafe del sol	

ลำดับที่	ผู้ประกอบการร้านอาหาร	โทรศัพท์/โทรสาร
31.	Big Blue Restaurant	
32.	White Elephant	
33.	Coffee Boat	
34.	El Gringo	
35.	Chaba Restaurant	
36.	Jamahkiri Restaurant	
37.	Di Livio	
38.	Just Ming	
39.	Skybar	
40.	King Crab	
41.	Bhan Thai	
42.	Baan Thao Restaurant	
43.	ครัวลุงแป๊ะ	

ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกาะเต่าได้แก่ปัญหาการขาดแคลนน้ำ (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556: 94)

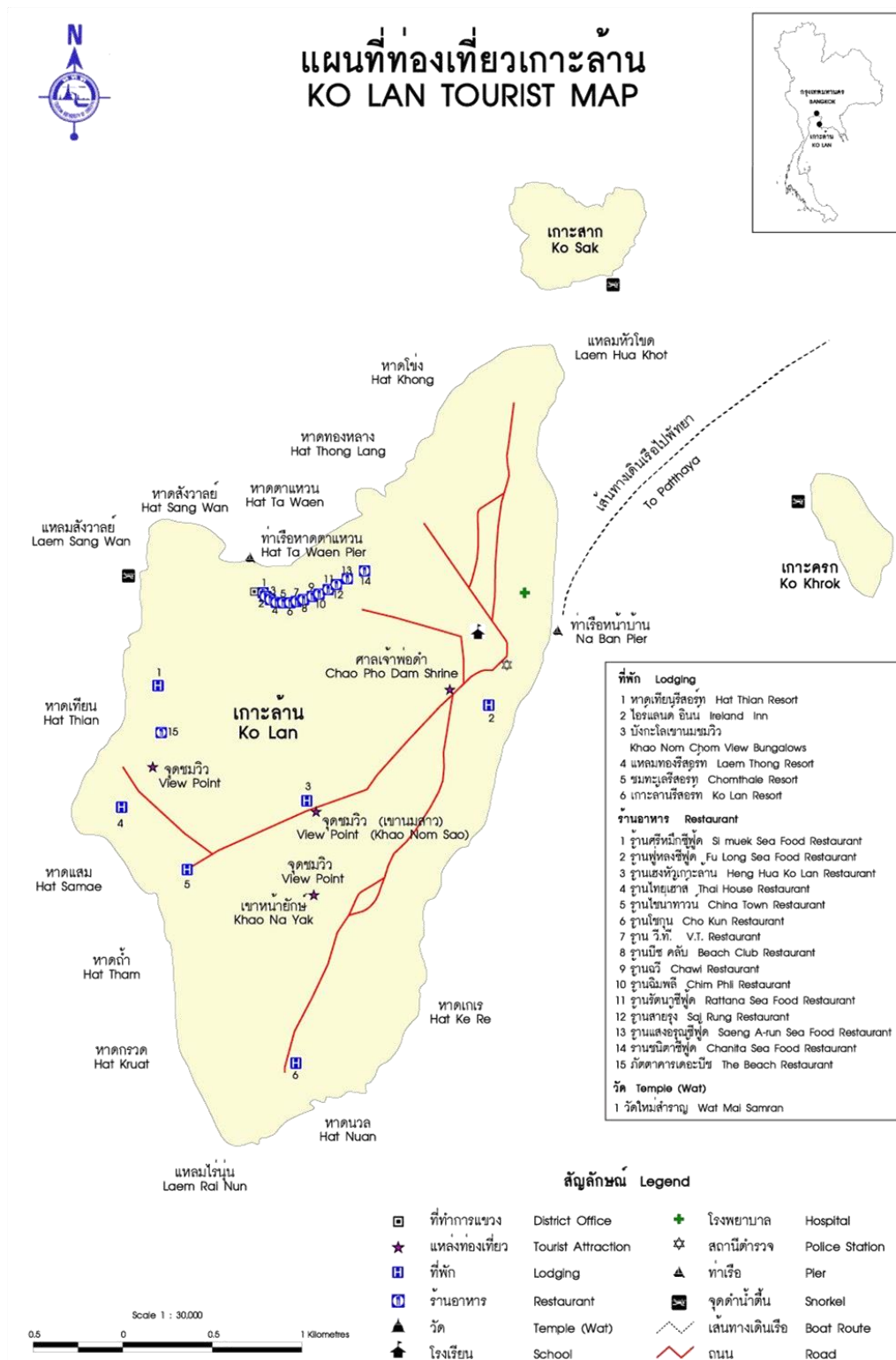
2.4.5 ปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่ เนื่องจากภูมิศาสตร์ของพื้นที่เป็นเกาะ และมีระยะทางห่างไกลจากแผ่นดินใหญ่ ทำให้การบริการจัดการระบบสาธารณูปโภคมีปัญหาเนื่องจากการขยายตัวด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาไฟฟ้า ตก ดับ และต้นทุนการผลิตไฟฟ้าสูง จากรายงานของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (กระทรวงพลังงาน, 2557: ออนไลน์) ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามแก้ไขโดยการติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าด้วยกระแสมอเตอร์ขนาดเล็กควบคู่กับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลของการไฟฟ้าภูมิภาค แต่ยังไม่เพียงพอทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องอยู่เป็นระยะ

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคบนเกาะซึ่งใช้น้ำจากแหล่งน้ำผิวดินจากบ่อน้ำตื้นและบ่อน้ำบาดาล จากรายงานการศึกษาวิจัย โครงการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ปรารถนา สัตติวิภาวี และคณะ, 2556: 137-139) กล่าวโดยสรุปว่าความต้องการใช้น้ำเฉลี่ยทั้งปีในปี พ.ศ. 2555 อยู่ที่ 440 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แต่กำลังการผลิตของเกาะเต่ามีน้อยกว่า 100 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้ต้องใช้น้ำผิวดินอื่นแลมีการขนส่งน้ำสะอาดจากฝั่งแผ่นดิน เช่นเดียวกับปัญหาด้านน้ำทิ้งที่ยังไม่มีระบบการจัดการและบำบัดน้ำทิ้งที่ดีเพียงพอ มีการติดตั้งถังดักไขมันแต่ยังไม่มากนัก

ปัญหาด้านขยะและสิ่งปฏิกูล ถึงแม้จะมีการติดตั้งโรงเผาขยะแล้วแต่พบว่าขยะมีความชื้นสูงและมีวัสดุที่เผาไหม้ไม่ได้สูง ประมาณได้ว่าสามารถนำขยะมาเผาได้เพียงร้อยละ 30 ของปริมาณที่จัดเก็บ ทำให้เกิดปัญหาขยะที่กองเพื่อรอการเผา ซึ่งการกองขยะหรือการตากขยะนั้นส่งผลทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษรวมถึงสภาพของพื้นที่เกาะเต่ามีฝนตกบ่อยทำให้ยังการกองขยะเพื่อรอการเผานั้นเป็นสิ่งที่ไม่เป็นผลดีต่อการทำลายขยะเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ยังต้องมีการบริหารจัดการเรื่องขยะ ทั้งเรื่องการคัดแยกขยะ เรื่องการจัดเก็บ และการคัดกรองขยะที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถใช้เตาเผาขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี

ภาพประกอบที่ 5 แผนที่ท่องเที่ยวเกาะล้าน

ที่มา : <http://www.hotsia.com/thailandmap/chonburi4.jpg>

เกาะล้านตั้งอยู่ห่างจากฝั่งเมืองพัทยา ระยะทางประมาณ 7.5 กิโลเมตร เกาะมีขนาดพื้นที่ประมาณ 3,500 ไร่ มีความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 4.65 กิโลเมตร และความกว้างของเกาะ 2.15 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นภูเขาร้อยละ 90 ของพื้นที่

สถิตินักท่องเที่ยวเกาะล้านรวบรวมโดยสำนักงานเมืองพัทยา สาขาเกาะล้าน (2555) ได้เก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังเกาะล้านแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 26 สถิตินักท่องเที่ยวเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี

สถานที่	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)					
	2555	2554	2553	2552	2551	2550
เกาะล้าน	2,767,257	2,737,061	2,020,502	1,524,505	1,032,408	862,002

ที่มา : สำนักงานเมืองพัทยา สาขาเกาะล้าน

2.5.1 หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะล้าน

2.5.1.1 การปกครองจากส่วนกลาง

- มาตรการด้านความปลอดภัยโดยกระทรวงคมนาคมให้กรมเจ้าท่ายกระดับความปลอดภัยทางน้ำในการบริหารจัดการความปลอดภัย การจราจรของเรือในอ่าวพัทยา-เกาะล้าน ในฐานะพื้นที่น่านร่อง โดยมี 5 มาตรการ ได้แก่ 1) จัดระเบียบพื้นที่ทางน้ำ 2) กำกับดูแลควบคุมการจราจรทางน้ำ 3) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน 4) สร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัย และ 5) ปฏิรูปกฎหมายให้สอดคล้องกับการพัฒนา

2.5.1.2 การปกครองส่วนภูมิภาค เนื่องจากพื้นที่เกาะล้านอยู่ภายใต้การปกครองในรูปแบบพิเศษของเมืองพัทยา ดังนั้นอำนาจหน้าที่และการบริหารจัดการเกาะล้านผ่านการปกครองส่วนภูมิกษานั้นมีน้อยมาก การบริหารจัดการพื้นที่เกาะล้านจึงอยู่ภายใต้การบริหารโดยเมืองพัทยาหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายและการพัฒนาเกาะล้านจึงขึ้นกับเมืองพัทยาทั้งหมด

2.5.1.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น (เมืองพัทยา, 2555: ออนไลน์) เนื่องจากเกาะล้านได้รับการประกาศเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแบบผู้จัดการเมือง (City Manager) โดยมีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร โดยมีพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ได้มีนโยบายเร่งด่วนและแผนการพัฒนาเมืองพัทยาซึ่งรวมถึงพื้นที่เกาะล้าน เพื่อพัฒนาในด้านต่างๆ อาทิเช่น

- นโยบายเร่งด่วน 14 ด้านของเมืองพัทยา มีการดำเนินการกับเกาะล้าน ในนโยบายที่ 3 ประปาถึงบ้านไฟฟ้าถึงเรือนเพื่อขยายการให้บริการไฟฟ้าและประปาให้ทั่วถึง นโยบายที่ 9 หมอถึงบ้าน โดยมีโครงการ “ศูนย์สาธารณสุข เกาะล้าน” นโยบายที่ 10 ถนนดินต้องสิ้นไป มีโครงการก่อสร้างทางเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยว หาดตาแหวน – หาดเทียน นโยบายที่ 13 มีมหรธรม มีนักท่องเที่ยว มีรายได้ ค่าขายคลอง โดยผ่านการจัดมหรธรมระดับชาติอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งซึ่งผนวกพื้นที่ต่างๆ รวมถึงเกาะล้านเข้าในกิจกรรมนี้ด้วย และนโยบายที่ 14 ธรรมชาติ หาดสวย น้ำใส มีโครงการปล่อยเต่าทะเลบริเวณหาดแสม โครงการติดตั้งทุ่นจอดเรือและจัดระเบียบจราจรทางทะเล

- แผนการพัฒนาเมืองพัทยามีการจัดทำแผนการพัฒนาทั้งระยะสั้น 3 ปี จนถึงแผนระยะยาว 10 ปี และแผนแม่บทการพัฒนาเมืองพัทยา

2.5.2 การเดินทางและผู้ประกอบการ

2.5.2.1 การเดินทางจากกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่นมายังเกาะล้าน การเดินทางจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางโดยทางบกได้แก่ การเดินทางโดยถนนหรือระบบราง

- การเดินทางโดยถนน สามารถใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์) มาถึงพัทยาหรือเดินทางโดยใช้เส้นทางสายบางนา-ตราด ผ่านตัวเมืองชลบุรีเพื่อมาถึงพัทยา เพื่อเดินทางมาลงเรือข้ามฟาก ณ ท่าเทียบเรือพัทยา หรือสามารถเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางซึ่งให้บริการ ทั้งรถตู้โดยสารประจำทาง รถโดยสารประจำทางทั้งจากสถานีขนส่งสายเหนือ/ตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิต) และจากสถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย)

- การเดินทางด้วยระบบราง สามารถเดินทางโดยรถไฟโดยการรถไฟแห่งประเทศไทยให้บริการจากสถานีหัวลำโพง กรุงเทพฯ มายังสถานีพัทยาได้

2.5.2.2 การเดินทางจากฝั่งหรือเกาะใกล้เคียงมายังเกาะล้าน การเดินทางจากฝั่งแผ่นดินใหญ่ไปยังเกาะล้านมีจุดบริการท่าเทียบเรือ ณ ท่าเทียบเรือพัทยา แหลมบาลีฮาย (Badi Hai Pier) ไปยังท่าหน้าบ้าน (Na Baan Pier) เกาะล้าน หรืออาจจะเลือกใช้บริการเรือเร็ว (สปีดโบ๊ต) เช่าเหมาลำ

2.5.2.3 ท่าเทียบเรือที่ให้บริการเพื่อการดำน้ำบนเกาะล้าน ท่าเทียบเรือที่ให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวรอบเกาะและดำน้ำทั้งดำน้ำตื้นและดำน้ำลึกให้บริการจากท่าหน้าบ้าน (Na Baan Pier)

2.5.2.4 เรือที่ให้บริการดำน้ำในพื้นที่เกาะล้าน

2.5.3 ที่พัก ที่พักบนเกาะล้านส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก มีสิ่งอำนวยความสะดวกปานกลาง มีราคาต่อคืนที่ไม่สูงมากนักตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาทจนถึงหลักพันต้นๆ จากการสำรวจที่พักบนเกาะล้านมีผู้ประกอบการที่พักจำนวนกว่าร้อยราย ดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 27 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะล้าน

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	จำนวนห้อง	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	ชูศรี รีสอร์ท 1, 2, 3	42	081-9458824
2.	บ้านแร่เกาะล้าน	33	090-7389473
3.	บ้านราชวดี เกาะล้าน	29	084-8708887/ 087-6170850
4.	ลมทะเล ตาแหวน บีช รีสอร์ท	24	082-4700992/ 084-8683252
5.	บ้านต้นไผ่	21	082-7858799/ 087-7481448
6.	บ้านเรนโบว์ เกาะล้าน	19	085-4320202
7.	บ้านสุขชี & สุขชี บีช	19	038-434188/ 084-6701827
8.	ริมทะเล รีสอร์ท	19	
9.	บ้านธนัชชา 1, 2	17	086-0380840/ 086-0419500
10.	บุญขึ้น รีสอร์ท เกาะล้าน	17	086-8494935/ 081-4352697
11.	บ้านเฉลิยม	17	089-2136653
12.	ชัลยาปุระ รีสอร์ท	17	085-4315662/ 081-9295156
13.	บ้านไอลทะเล ออนซี เกาะล้าน	16	02-6920030
14.	สบายดี โฮมสเตย์	16	080-6464343/ 086-1139804

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	จำนวนห้อง	โทรศัพท์/โทรสาร
15.	บ้านพุทธรักษา บ้านพักเกาะล้าน	16	081-3068244/ 081-2795393
16.	ซีพีซี เกสเฮาส์ 1 และ 2	16	085-6623323
17.	สุขสบาย รีสอร์ท เกาะล้าน	16	088-0075365/ 087-4032976
18.	โอ-นา รีสอร์ท เกาะล้าน	15	086-1443367
19.	น้องหญิงรีสอร์ท 1, 2	15	085-2848001
20.	พวยดี รีสอร์ท	15	081-0043464
21.	ป้ออริคิต รีสอร์ท	15	082-2588996
22.	มนตา รีสอร์ท เกาะล้าน	14	081-6832288/ 085-3495556
23.	วี.ที. รีสอร์ท เกาะล้าน	14	084-872-9373
24.	ลุงซีฟ บ้านพัก เกาะล้าน	12	081-7814391
25.	จินดา รีสอร์ท เกาะล้าน	11	088-4862799
26.	แน่นน้อย & ระเบียบน้ำ รีสอร์ท	11	081-8626949/ 092-0542178
27.	บ้านพักตากอากาศชิดลม เกาะล้าน	11	086-1393588/ 087-1406310
28.	เดอะ โลท์เฮาส์	11	038-434229/ 080-8326863
29.	บ้านริมน้ำ	11	083-5840680
30.	บ้านพัก บี เอ็ม	10	
31.	เดอะพีเจคอทเทจ เกาะล้าน	10	081-7638149/ 089-8328991
32.	เชียร์ รีสอร์ท	10	084-7055862/ 083-5847027
33.	ราตรีสุมาลี รีสอร์ท	10	089-1336973
34.	ชลิตา ซีวีว เกาะล้าน	10	094-9692403/ 089-9391436
35.	ไอส์แลนด์อินน์	10	081-8050068/ 086-1341420
36.	ซันไต์ซ่า รีสอร์ท เกาะล้าน	10	090-3922037
37.	บ้านรักเกียรติ	10	
38.	เคียงดาว รีสอร์ท เกาะช้าง	10	081-9270856/ 038-370448
39.	สุนทรี รีสอร์ท	10	081-7238759/ 089-5225885
40.	คิว- เทอง บังกะโล	9	086-6293541
41.	ปูนา ห้องพัก	9	089-2447011/ 081-4294814
42.	บ้านแฮปปี้ เลิฟ	9	089-2449020
43.	ชบาฮัท รีสอร์ท เกาะล้าน	9	089-9398407
44.	บ้านรักน้ำ	9	085-1710007/ 081-4597237
45.	ลลิตา รีสอร์ท	9	080-6362112
46.	รังนกน้อย รีสอร์ท เกาะล้าน	9	087-6108490
47.	ก้ามปู รีสอร์ท เกาะล้าน	9	087-6108490
48.	วันดีดี รีสอร์ท เกาะล้าน	9	088-7055055/ 089-7505505
49.	บ้านทะเลสวย	9	085-0561875
50.	สวัสดิ์ ทวีสุข @ เกาะล้าน	9	081-7827715
51.	บ้านคุณสุข	9	087-1418118/ 086-8348883

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	จำนวนห้อง	โทรศัพท์/โทรสาร
52.	บ้านเบิร์ด เบิร์ด	9	083-1116546
53.	น้อย ยุพิน บ้านพักเกาะล้าน	8	081-8611505
54.	พอสรีรีสอร์ท เกาะล้าน	8	081-7770608
55.	บ้านโคโคนัท	8	081-6969870
56.	ห้องพักหลงทะเล	8	
57.	ลาริน่า รีสอร์ท	8	081-4053956/ 081-6374442
58.	บ้านพัก โลมา	8	081-3830207
59.	บ้านอิมเมม	8	086-1138037/ 086-3234731
60.	เกาะล้านริเวียร่า รีสอร์ท	8	089-6855881/ 097-2379585
61.	สินอุไร รีสอร์ท	8	081-7442926
62.	เกาะล้านรีแล็กซ์ เฮาส์ เกาะล้าน	7	089-4997242
63.	สาหร่ายทะเล ห้องพัก เกาะล้าน	7	081-6870314
64.	บ้านท่องเที่ยวทะเล	7	084-4279930
65.	คัทลียา รีสอร์ท (คุณนายหลาน)	7	089-2514675
66.	ชมพูนุช ห้องพัก	7	089-0104701/ 084-9473183
67.	เกาะล้าน ซีวิว	7	083-1110624/ 087-6076968
68.	บ้านรินรักษ์ รีสอร์ท เกาะล้าน	7	080-0962828
69.	บ้านวิโรจน์	7	081-9456252
70.	พิกุล รีสอร์ท	7	038-434182
71.	บ้านกันเอง	6	
72.	บ้านพัก ตายาย ใจดี เกาะล้าน	6	083-5895368/ 089-9349173
73.	แกลบห้องพัก	6	
74.	กัญจนพร รีสอร์ท	6	081-2916475
75.	บ้านกัปตันฮุก	6	089-0991718
76.	บ้านมัจฉา เกาะล้าน	6	089-2528672/ 080-1022383
77.	บ้านทิพย์สุคนธ์	6	080-5699240/ 089-8046571
78.	บ้านรักเอย	6	082-4724936
79.	บ้านฟ้าใส	6	083-7626226
80.	โฮม บีช รีสอร์ท	6	081-7819887/ 081-7236608
81.	เปรี้ยวจำ เกสเฮาส์ เกาะล้าน	6	089-2492497/ 085-2227897
82.	ลมชีวิ รีสอร์ท หาดตาแหวน@เกาะล้าน	6	091-2345589
83.	บ้านขวัญเรือนรีสอร์ท	5	038-434143
84.	ชลิตห้องพัก	5	081-3059092/089-7848697
85.	บ้านพักเรียงทะเล	5	089-9328085/087-5848009
86.	ไทยเฮาส์ รีสอร์ท เกาะล้าน	5	094-4830027/085-9437567
87.	ทูลย์จำ โฮมบีช รีสอร์ท	5	081-2093826
88.	เรือนตะวัน	5	086-8292285/083-7626226

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	จำนวนห้อง	โทรศัพท์/โทรสาร
89.	ณภัค รีสอร์ท	5	081-7232202/086-1528374
90.	ชีวเฮาส์ รีสอร์ท เกะลั่น	5	089-6051698
91.	บ้านป่าชะรัด	5	
92.	แอทเกาะลั่น รีสอร์ท เกะลั่น	5	098-7495345
93.	บ้านปกาตา	4	089-5504255/089-8952464
94.	มียาปิ รีสอร์ท	4	087-5878588/085-2255755
95.	บ้านศรีคุณ	4	086-8153185
96.	บ้านวิวาริ	4	084-8649536/ 082-4421047
97.	บ้านเรนนะ เกะลั่น	4	096-2909686
98.	บ้านการ์ฟิลด์ เกะลั่น	4	086-1437385
99.	บ้านเคียงทะเล	4	081-9451249
100.	ลมทะเล บีช รีสอร์ท เกะลั่น	4	082-4700992/084-8683252
101.	ห้องพักน้องแดง	4	
102.	บ้านกลางเกาะ	4	087-7424226
103.	บ้านคนเกาะโฮมสเตย์ เกะลั่น	4	081-6506972
104.	บ้านตาลอง บีช เกะช้าง	4	086-1389381
105.	บ้าน ต.เต่า	3	087-9416987/092-4489378
106.	บ้านพัก กัลยา เกะลั่น	3	089-0914294
107.	บ้านทองเดิม	3	
108.	บ้านมั่นคง บ้านพักเกาะลั่น	3	082-4701294
109.	บ้านทรัพย์ทะเล	3	087-9837433/ 081-7732617
110.	บ้านสายลม	3	
111.	อ่าวลั่นเทียน โรแมนติก รีสอร์ท	3	081-9252202/ 087-1321382
112.	เจมส์ บ้านพัก เกะลั่น	3	080-1057783
113.	ไก่อ่า รีสอร์ท	3	084-8737509
114.	บ้านปลาอ้วน	2	
115.	นำ- ใน บ้านพัก	2	
116.	บ้านพักป่าหว้าสุขใจ	2	085-0852232
117.	บ้านเล & บ้านฟองทะเล	2	087-5415585
118.	บ้านต้นมะขาม	2	081-8379356
119.	มะลิ บ้านพัก เกะลั่น	1	080-6456550/ 083-5887074
120.	น้องเบนซ์เกาะลั่น	1	

เรือแบบกินนอนบนเรือสำหรับการให้บริการให้นักท่องเที่ยวดำน้ำ (Live Aboard) จากการสำรวจข้อมูลพบว่าเรือที่ให้บริการพร้อมที่พักในพื้นที่เกาะลั่นไม่ได้มีการให้บริการเฉพาะ เหมือนพื้นที่เกาะเต่า ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และจุดดำน้ำมีความแตกต่างกัน ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการเรือแบบกินนอนบนเรือ (Live Aboard) เหมือนเกาะเต่าที่มีจุดดำน้ำในพื้นที่ใกล้เคียง หรือห่างจากแผ่นดินใหญ่มาก

ไม่สะดวกในการเดินทาง แต่หากนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกที่ต้องการใช้บริการเรือพร้อมที่พักสามารถติดต่อเรือที่อยู่ในรายชื่อก่อนหน้าเพื่อมาให้บริการได้แต่อาจจะมียาค่าบริการที่สูงมากกว่าเนื่องจากมีต้นทุนการเดินทางที่สูงขึ้น

2.5.4 การบริการอาหารและเครื่องดื่ม

การบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ตั้งบนเกาะล้าน ส่วนใหญ่ให้บริการรองรับทั้งนักท่องเที่ยวทั้งที่พักบนเกาะและรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับกลุ่มธุรกิจนำเที่ยวที่ให้บริการนำเที่ยวเกาะล้านที่มีจัดรายการนำเที่ยวประเภทหนึ่งวัน โดยจะติดต่อร้านอาหารบนเกาะเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยจัดเป็นอาหารทั้งประเภทบุฟเฟต์ จัดบริการอาหารเป็นชุด และสั่งจากรายการอาหาร (A la carte) ทั้งนี้อาหารและเครื่องดื่มโดยเฉพาะเครื่องดื่มที่ให้บริการบนเกาะมีราคาสูงบนฝั่งกว่าเนื่องจากต้นทุนการขนส่ง

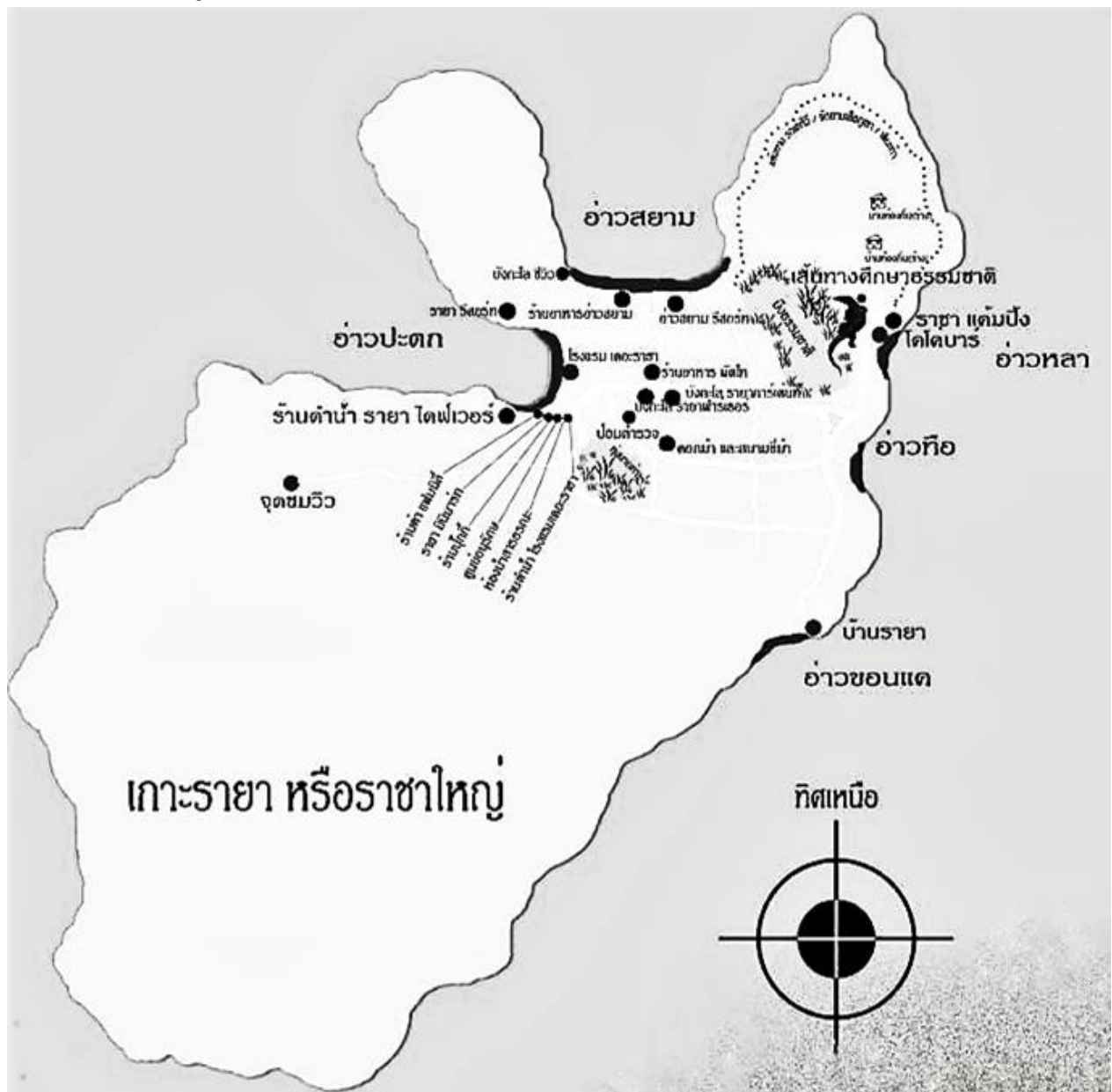
ตารางที่ 28 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะล้าน

ลำดับที่	ผู้ประกอบการร้านอาหาร	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	ร้านศรีหมึกซีฟู้ด	
2.	ร้านฟูหลงซีฟู้ด	
3.	เกาะล้านอาหารทะเล	087-6144771
4.	ร้านเฮงหัวเกาะล้าน	
5.	ร้านไทยเฮาส์	
6.	ร้านครัวพวงพะยอม	086-1514309
7.	ร้านไชน่าทาวน์	
8.	ร้านโซกุน	
9.	ครัวบ้านหอย	087-7470050
10.	ร้าน วี.ที.	084-8729373
11.	ร้านปิซคลับ	
12.	ครัวลมทะเล	084-8834739/ 084-3646670
13.	ร้านฉวี	
14.	ครัวรินรักษ์	080-0962828
15.	ร้านฉิมพลี	081-8478692
16.	ร้านรัตนาศีฟู้ด	
17.	ร้านครัวเฉลี่ยงลม	085-2125671
18.	ร้านสายรุ้ง	
19.	ร้านแสงอรุณซีฟู้ด	
20.	ร้านครัวชลิตาซีฟู้ด	087-1418118
21.	ภัตตาคารเดอะบีช	
22.	ร้านเจ็ญ่ม	090-1302857/ 081-6647397

2.5.5 ปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่ เนื่องจากภูมิศาสตร์ของพื้นที่เป็นเกาะเช่นเดียวกับเกาะเต่า เนื่องจากระยะทางจากแผ่นดินใหญ่ถึงเกาะมีระยะทางสั้นกว่า และมีจำนวนผู้ประกอบการและผู้พักอาศัยจำนวนน้อยกว่าทำให้ปัญหาเรื่องของความแออัดของพื้นที่ ความต้องการสาธารณูปโภค มีน้อยกว่า แต่ปัญหาและอุปสรรคมีทั้งในด้าน

การคมนาคมขนส่งระหว่างแผ่นดินใหญ่มายังเกาะล้าน เพราะพื้นที่ต่างๆ ถูกใช้เพื่อกิจกรรมทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยว จนทำให้ต้องเกิดมีการจัดการการใช้พื้นที่ทางน้ำเพื่อความปลอดภัย รวมถึงการจัดการด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำเพื่อลดอุบัติเหตุ ดังปรากฏเป็นมาตรการนำร่องด้านความปลอดภัยโดยกระทรวงคมนาคมให้กรมเจ้าท่ายกระดับความปลอดภัยทางน้ำในการบริหารจัดการความปลอดภัย และนอกจากนี้ยังมีปัญหาสาธารณูปโภคซึ่งกำหนดในนโยบายเร่งด่วน 14 ด้านของเมืองพัทยา ได้แก่ ไฟฟ้าโดยการขยายระบบสายไฟได้นำเพื่อให้ผู้อาศัยบนเกาะได้ใช้ไฟฟ้าอย่างทั่วถึง รวมถึงการพัฒนาระบบประปาอีกด้วย

เกาะราชา จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบที่ 6 แผนที่เกาะราชา

ที่มา : http://www.paiduaykan.com/76_province/south/phuket/mapraya.jpg

เกาะราชา (เกาะราชา – ภาษามลายู) ตั้งอยู่ห่างจากฝั่งเกาะภูเก็ตระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร เกาะมีขนาดพื้นที่ประมาณ 3,500 ไร่ มีความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 4.65 กิโลเมตร และความกว้างของเกาะ 2.15 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นภูเขาร้อยละ 80 ของพื้นที่

2.6.1 หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เกาะราชา

2.6.1 การปกครองจากส่วนกลาง

2.6.2 การปกครองส่วนภูมิภาค บนเกาะราชามีผู้พักอาศัยจำนวนน้อยจากข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลราไวย์ระบุจำนวนประชากร หมู่ที่ 3 บ้านเกาะโหลนรวมเกาะใกล้เคียงซึ่งรวมถึงเกาะราชามีจำนวนเพียง 442 คน ส่วนใหญ่พักอยู่อยู่บนเกาะโหลน ที่อาศัยบนเกาะราชาเป็นผู้ให้บริการการท่องเที่ยว อาทิเช่น ธุรกิจที่

พัก ร้านอาหาร และร้านค้าที่บริการแก่นักท่องเที่ยว จึงยังไม่มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองดังนั้นจึงยังไม่มีหน่วยงานราชการมาตั้งสำนักงานบนเกาะราชา มีเพียงที่ทำการตำรวจชุมชน หมู่ 3 (สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลราไวย์, 2556: 12) ส่วนการดำเนินงานต่างๆ ทั้งแผนงาน การบริหารจัดการอยู่ภายใต้การบริหารงานของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีการดำเนินการเป็นระยะ อาทิเช่น การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเกาะราชาใหญ่ เพื่อการท่องเที่ยวที่สมดุลและยั่งยืนเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 (สำนักข่าว ไอเอ็นเอ็น, 2558: ออนไลน์) โดยผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการโรงแรม ร้านอาหาร ตัวแทนชุมชนในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งปัญหาขยะบนเกาะและในทะเล และการจัดการน้ำเสียตามหลักวิชาการโดยการศึกษาหาแนวทางการดำเนินการต่อไป

2.6.3 การปกครองส่วนท้องถิ่น เกาะราชา อยู่ภายใต้การบริหารงานของเทศบาลตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยแผนการพัฒนามสามปี (พ.ศ. 2559 – 2561) (สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลราไวย์ , 2558: 130) จะมีการวางแผนการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ในปี พ.ศ. 2559 งบประมาณ 500,000 บาท

2.6.2 การเดินทางและผู้ประกอบการ

2.6.2.1 การเดินทางจากกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่นมายังเกาะราชา สามารถเดินทางโดยทางบกและทางอากาศเพื่อมายังจังหวัดภูเก็ต แล้วจึงมาต่อเรือเร็วหรือเรือโดยสาร บริเวณท่าฉลอง เพื่อเดินทางต่อไปยังเกาะราชา

- การเดินทางทางบก โดยรถยนต์หรือรถโดยสารประจำทาง สามารถเดินทางโดยใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม การใช้บริการรถโดยสารประจำทางสามารถเดินทางจากสถานีขนส่งสายใต้ (ใหม่) ถนนบรมราชชนนี ไปยังสถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต

- การเดินทางทางอากาศ สามารถใช้บริการสายการบินที่ให้บริการจากเมืองหลักๆ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่มายังภูเก็ตโดยมีเที่ยวบินตรงให้บริการ ทั้งสายการบินไทย สายการบินไทยสมาย สายการบินบางกอกแอร์เวย์ สายการบินนกแอร์ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินไทยโลออนแอร์ เป็นต้น ไปยังสนามบินนานาชาติภูเก็ต ใช้บริการรถรับจ้างเพื่อเดินทางมาลงเรือโดยสารบริเวณ ท่าฉลองเพื่อเดินทางไปยังเกาะราชา

2.6.2.2 การเดินทางจากฝั่งหรือเกาะใกล้เคียงมายังเกาะราชา เส้นทางเดินทางหลักเพื่อมายังเกาะราชาจุดหลักได้แก่ ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง จังหวัดภูเก็ต เป็นสะพานคอนกรีตมาตรฐานที่ยื่นไปในทะเลมีความยาวประมาณ 700 เมตร และยังมีบริการเรือโดยสารจากเกาะหรือจุดอื่นๆ เพื่อให้บริการอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก

2.6.2.3 ท่าเทียบเรือที่ให้บริการเพื่อการดำน้ำบนเกาะราชา ท่าเทียบเรือบนเกาะราชาปัจจุบันเป็นท่าเทียบเรือ

2.6.2.4 เรือที่ให้บริการดำน้ำในพื้นที่เกาะราชา เรือที่ให้บริการดำน้ำบริเวณเกาะราชาให้บริการจากท่าเทียบเรืออ่าวฉลองและให้บริการยังพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากเกาะราชาอีกด้วย

ตารางที่ 29 รายชื่อเรือให้บริการดำน้ำลึกบริเวณเกาะราชา

ลำดับที่	เรือให้บริการดำน้ำลึก	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	กิริตา	

ลำดับที่	เรือให้บริการดำน้ำลึก	โทรศัพท์/โทรสาร
2.	คีรีมาริน	
3.	จอลลีโรเจอร์	
4.	จามานี	
5.	โชคเรณู 7	
6.	โชคสมบูรณ์ 15	
7.	โชคสมบูรณ์ 5	
8.	โชคสมพร 15	
9.	โชคสมพร 16	
10.	โชคสมพร 7	
11.	คารณี	
12.	ทวีทรัพย์	
13.	นรินทร์	
14.	บลูสตาร์	
15.	บุญนาค 2	
16.	ประพิศ 12	
17.	ประพิศ 7	
18.	ประพิศ 9	
19.	ปลาสีดำ	
20.	ปาริณีย์	
21.	พรุ่งประเสริฐ 3	
22.	พังงาซีทัวร์	
23.	เพิ่มทรัพย์	
24.	มัทกุล	
25.	มายา 2	
26.	รีฟครุยเซอร์	
27.	รุ่งนภา	
28.	รุ่งวรรณ	
29.	ลดาวัลย์ 3	
30.	เล็สโก	
31.	ศรีสุรางค์	
32.	ส.ลดาวัลย์	
33.	ส.สมบูรณ์ 1	
34.	ส.สมบูรณ์ 2	
35.	ส.สมบูรณ์ 3	
36.	ส.สมบูรณ์ 4	
37.	สกุบาสปอร์ต	
38.	อ.โปไซดอน	

ลำดับที่	เรือให้บริการดำน้ำลึก	โทรศัพท์/โทรสาร
39.	อควาอาร์ท	
40.	อควาอาร์ท 3	
41.	อรากอน	
42.	อาร์ยเมมโมรี	
43.	อำไพสมุทร	
44.	เอ็กกาลิบัร	
45.	เอเชียนแอดเวนเจอร์	
46.	เอ็มวีอันดามันซีฟาเออร์	
47.	ฮาโลอันดามันทัวร์	

2.6.3 ที่พัก ที่พักบนเกาะราชามีความหลากหลายสูงมาก ตั้งแต่ที่พักที่ให้บริการด้วยเตียงราคาประมาณ 200 บาทต่อคืน จนถึงที่พักราคาคืนละกว่าหมื่นบาท จากการสำรวจเบื้องต้นและค้นข้อมูลพบว่า ณ ปัจจุบันมีธุรกิจที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวบนเกาะราชามีจำนวน 10 แห่ง ทั้งหมดอยู่ทางทิศเหนือของเกาะ ตั้งอยู่ใกล้อ่าวสยาม อ่าวปะตก และอ่าวหลา ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 30 รายชื่อผู้ประกอบการที่พักบนเกาะราชา

ลำดับที่	ผู้ประกอบการที่พัก	จำนวนห้อง	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	เดอะราชา	85	076-355455
2.	ราชารีสอร์ท อ่าวปะตก (พ.ย.-พ.ค.)	20	076-383136/ 081-6765995
3.	รายาบุรีริสอร์ท เกาะราชา		076-352025
4.	รายาซีวีว บังกะโล (พ.ย.-พ.ค.)		
5.	รายาฟาเธอร์	10	076-282811/ 081-7197311
6.	รายาไต้พิวิลเลจ		
7.	รายาการ์เด็นท์		
8.	รายาเพมมิลี		
9.	บ้านรายา ริสอร์ท แอนด์ สปา อ่าวซอนแค	48	076-261562/ 081-5692922
10.	ราชาโคโค แค้มป์		

เรือแบบกินนอนบนเรือสำหรับการให้บริการกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำ (Live Aboard) เรือที่ให้บริการกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกพร้อมที่พักสำหรับฝั่งทะเลอันดามันสามารถใช้เรือที่ได้รายงานไว้แล้ว เนื่องจากสภาพภูมิอากาศและลมมรสุม กระจายออกไปทั้ง 2 ฝั่งทะเล โดยฝั่งอ่าวไทยได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน ทำให้มีฤดูการท่องเที่ยวตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฝั่งอันดามันได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย ทำให้มีฤดูการท่องเที่ยวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ดังนั้นเรือที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงเป็นเรือกลุ่มเดียวกัน แต่จะย้ายแหล่งหรือจุดให้บริการดำน้ำตามช่วงฤดูและสภาพอากาศที่เหมาะสม

2.6.4 การบริการอาหารและเครื่องดื่ม

การบริการอาหารและเครื่องดื่มที่ตั้งบนเกาะราชา นอกจากผู้ให้บริการที่พักที่ประกอบธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มลูกค้าของร้านอาหารบนเกาะเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่พักบนเกาะและรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับกลุ่มธุรกิจนำเที่ยวที่ให้บริการนำเที่ยวเกาะราชาที่จัดรายการนำเที่ยวประเภทหนึ่งวัน โดยจะติดต่อร้านอาหารบนเกาะเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยจัดเป็นอาหารประเภทบุฟเฟต์ ทั้งนี้อาหารและเครื่องดื่มที่ให้บริการบนเกาะมีราคาสูงกว่าเนื่องจากการขนส่ง

ตารางที่ 31 รายชื่อผู้ประกอบการร้านอาหารบนเกาะราชา

ลำดับที่	ผู้ประกอบการร้านอาหาร	โทรศัพท์/โทรสาร
1.	ร้านอาหารอ่าวสยาม	
2.	ร้านอาหารผัดไท	
3.	ร้านโคโค่ คาเฟ่	

2.6.5 ปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่ เนื่องจากภูมิศาสตร์ของพื้นที่เป็นเกาะเช่นเดียวกับเกาะเต่าและเกาะล้าน ซึ่งจำนวนผู้พักอาศัยและผู้ประกอบการบนเกาะราชามีจำนวนน้อย รูปแบบการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นลักษณะท่องเที่ยวเพียงวันเดียวและพักบนเกาะภูเก็ตหรือพื้นที่อื่น ทำให้เกาะราชามีสถานที่บริการที่พักประมาณ 10 แห่งซึ่งแตกต่างจากเกาะเต่าและเกาะล้าน นอกจากนี้แนวทางของผู้ประกอบการในปัจจุบันได้พยายามยกระดับที่พักบนเกาะให้มีราคาสูง ทำให้เกิดการคัดกรองนักท่องเที่ยวที่มาพักบนเกาะ แต่ในขณะเดียวกันทำให้มีการอุปโภคบริโภคที่สูงเพื่อตอบสนองการบริการในระดับสูงอีกด้วย

การให้บริการสาธารณสุขจากภาครัฐ เนื่องจากบนเกาะราชายังไม่มีสถานอนามัยหรือสถานพยาบาลที่ให้บริการด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ทำให้ผู้ที่ต้องการรักษาพยาบาลต้องเดินทางมายังเกาะภูเก็ตซึ่งมีระยะทางพอสมควรและไม่สะดวกหาก

นอกจากนี้จากการศึกษาแผนการพัฒนาต่างๆ เมื่อเทียบกับพื้นที่เกาะเต่าและเกาะล้านนั้นพบว่า แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อการบริหารจัดการและรองรับการท่องเที่ยวยังมีอยู่น้อยมาก แต่มีการให้ความสำคัญในด้านแนวปะการังและทรัพยากรทางทะเลของพื้นที่ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่มีความจำเป็นที่ต้องมีแผนการพัฒนาพื้นที่เกาะราชาเพื่อรองรับการขยายตัวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายและความเสื่อมโทรมของพื้นที่ให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

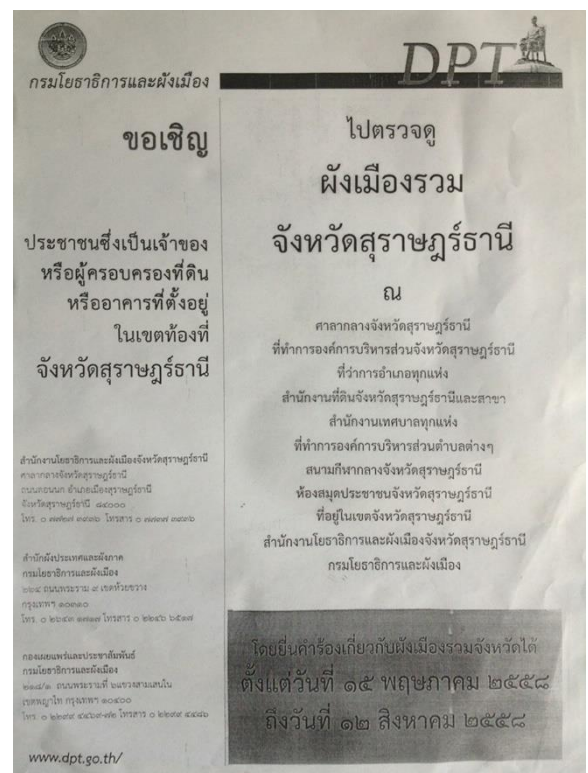
ภาคผนวก จ

การดำเนินการลงพื้นที่วิจัย

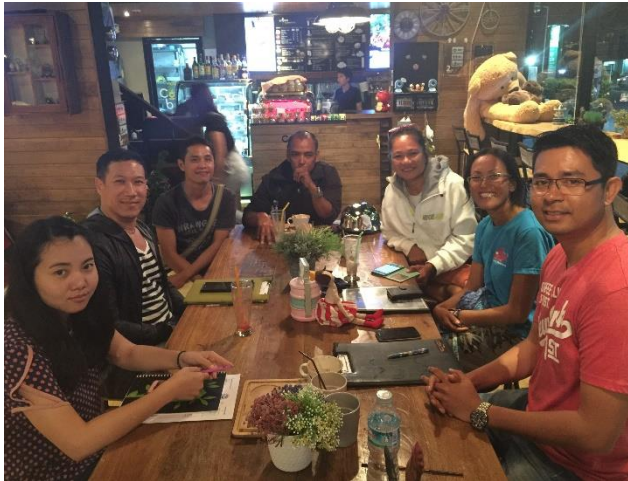

ประชุมคณะทำงานก่อนลงพื้นที่วิจัย
ณ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ระหว่างวันที่ 8 – 12 สิงหาคม พ.ศ. 2558

เอกสารประชาสัมพันธ์ระหว่างการลงพื้นที่
ณ เทศบาลตำบลเกาะเต่า อ.เกาะพะงัน
แนวทางการทำผังเมืองในท้องที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพชายหาด ชายทะเลเกาะเต่า
การระบายน้ำทิ้งจากชุมชน

การร่วมสังเกตการณ์ของนักวิจัยโครงการย่อย 3
ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและมัคคุเทศก์ที่
ให้บริการดำน้ำพื้นที่เกาะราชา จังหวัดภูเก็ต

คณะผู้วิจัยโครงการย่อย 3 ทดลองใช้บริการการ
ท่องเที่ยวเรือคายัคธุรกิจดำน้ำลึกเกาะราชา

คณะผู้วิจัยโครงการย่อย 3 เก็บข้อมูลเชิงพื้นที่บนเกาะ
ราชา เพื่อทราบถึงศักยภาพของเรือคายัคการท่องเที่ยว
ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดำน้ำลึกในพื้นที่

คณะผู้วิจัยโครงการย่อย 3 เข้าร่วมสังเกตการณ์การ
ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ
ธุรกิจด้านน้ำลึก ณ คณะสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะผู้วิจัยโครงการย่อย 3 ลงพื้นที่พื้พทยา/เกาะล้าน
เพื่อทราบสภาพการณ์การท่องเที่ยวดำน้ำลึกของ
เครือข่ายธุรกิจท่องเที่ยวดำน้ำลึก (เรือสายฝน) ผู้
ให้บริการเรือนำเที่ยวดำน้ำลึกในพื้นที่พื้พทยา/เกาะล้าน

มีการประชุมร่วมระหว่างคณะผู้วิจัยแผนงานและ
โครงการย่อยทุกโครงการเพื่อขับเคลื่อนการวิจัย
ร่วมกันและติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการวิจัย

ภาพเตาเผาขยะ เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : <http://www.manager.co.th/South/ViewNews>

ภาพบ่อฝังกลบขยะเกาะล้าน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
ที่มา : <http://www.pattayapreview.com/news>

ภาพการคัดแยกขยะที่เกาะราชา

โรงไฟฟ้าดีเซลอยู่ระหว่างการติดตั้งที่เกาะเต่า
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา: <http://www.siammechanic.com/14886536>

ระบบผลิตพลังงานไฟฟ้ากังหันลม เกาะลัน เมือง
พัตยา จังหวัดชลบุรี
ที่มา : <http://www.emagtravel.com/wp-content/uploads/2011/10/kohlarn25.jpg>

โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ เกาะลัน เมืองพัตยา
จังหวัดชลบุรี
ที่มา: <http://www.emagtravel.com/wp-content/uploads/2011/10/kohlarn26.jpg>

ภาคผนวก ฉ

ปฏิญญาเกาะเต่า

ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี คณะผู้บริหารเทศบาลเกาะเต่า ชมรมรักษ์เกาะเต่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวดำน้ำ ครูสอนดำน้ำ ผู้ประกอบการที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า กลุ่มเรือหางยาว เรือท่องเที่ยว กลุ่มประมงพื้นบ้านบนเกาะเต่า ประชาชนเกาะเต่า หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และนักวิชาการ

มีวิสัยทัศน์ ร่วมกันว่า

“เกาะเต่า มีระบบบริหารจัดการพื้นที่
และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบร่วมกันโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้ประกอบการ
ในลักษณะที่คำนึงถึงความสัมพันธ์กันเชิงนิเวศ
จากภูเขาถึงทะเล เพื่อการใช้ประโยชน์ในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้
และการใช้ประโยชน์แบบดั้งเดิมของชุมชนอย่างมีดุลยภาพกับการอนุรักษ์
และเป็นต้นแบบของการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยชุมชนของประเทศ”

มีความตระหนักร่วมกันว่า

- ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของเกาะเต่า โดยเฉพาะแนวปะการัง มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นระบบนิเวศที่สำคัญ ที่เกื้อหนุนวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณเกาะเต่ากำลังได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของ นักท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณค่าของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- มีกิจกรรมที่สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง ได้แก่ การทิ้งสมอเรือ การเหยียบ การตีตีนกบ การกระแทกของอุปกรณ์ดำน้ำ การปล่อยให้ตะกั่วถ่วงน้ำหนักของ CESA lines กระแทกปะการัง การให้อาหารปลา การทิ้งเศษอาหารลงในแนวปะการัง การเก็บสิ่งมีชีวิตทางทะเลที่เป็นสัตว์คุ้มครอง การตกปลา การยิงปลา และการประมงอื่นๆ ในบริเวณแหล่งดำน้ำ
- ผู้นำการท่องเที่ยวขาดประสบการณ์ และความสามารถในการนำท่องเที่ยวแนวปะการังอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ ที่อาจสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง และไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เกาะเต่า ได้แก่ การนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนดำน้ำตามหลักสูตรสากลลงไปแนวปะการัง (Try dive หรือ Tea bagging) Snuba หรือชื่อเรียกอื่นๆ ที่ใช้สายส่งอากาศช่วยหายใจได้น้ำ

ให้นักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนหลักสูตรการดำน้ำใช้ดำน้ำ Sea walking (เดินบนพื้นทะเลด้วยสายส่งอากาศ) เรือ scooter และเรือกล้วย

- นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเล ซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าและออกแหล่งดำน้ำของเรือ และการเข้าไปใช้จุดจอดเรืออย่างไม่ถูกวิธี

มีแนวทางการบริหารจัดการร่วมกันดังนี้

- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเกาะเต่า
- ส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีระบบบำบัดน้ำทิ้ง และการจัดการขยะของแต่ละกิจการ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร
- ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของกิจการจะควบคุม และมีความรับผิดชอบต่อการทำผิดข้อปฏิบัติ และกฎต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ผู้นำการท่องเที่ยว พนักงาน เด็กเรือ และผู้ควบคุมเรือ
- สร้างองค์ความรู้เพื่อนำข้อมูลทางวิชาการมาเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของนักวิชาการ ผู้ประกอบการ อาสาสมัคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความตระหนัก และจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชน นักเรียน และเยาวชนของชุมชนเกาะเต่า ทั้งในระบบการศึกษาตามหลักสูตรของท้องถิ่น และสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
- อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เกาะเต่า และพื้นที่ใกล้เคียง และปฏิบัติตามกฎต่างๆ ที่กำหนดไว้ในเขตการจัดการพื้นที่ทางทะเล รอบเกาะเต่า และกองหินใกล้เคียง
- ปฏิบัติตามข้อตกลงในการควบคุมผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อกำหนดกติกาการอนุรักษ์ และรูปแบบกิจกรรมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากแนวปะการังรอบเกาะเต่า และกองหินใกล้เคียง

มีข้อตกลงในการควบคุมผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ดังนี้

1. ข้อกำหนดทั่วไปของการท่องเที่ยวทางทะเล

- ปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ ที่กำหนดไว้ในเขตการจัดการพื้นที่ทางทะเล รอบเกาะเต่า และกองหินที่เป็นแหล่งดำน้ำ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เกาะเต่า และพื้นที่ใกล้เคียง
- ห้ามให้อาหารปลาในแนวปะการัง
- ห้ามทิ้งขยะสิ่งปฏิกูลทุกชนิด (เปลือกผลไม้ อาหาร น้ำมัน ฯลฯ) จากเรือที่อยู่ในระยะ 3 กิโลเมตรจากเกาะเต่า
- ห้ามตกปลา ยิงปลา จับสัตว์น้ำ และการประมงรูปแบบต่างๆ จากเรือท่องเที่ยว ในแนวปะการังที่เป็นแหล่งดำน้ำ
- ห้ามเก็บสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิตในแนวปะการัง และกองหิน (หอยมือเสือ เปลือกหอย ปะการัง กัลปังหา เห็ดหลิน ฯลฯ)

- ห้ามไล่ต้อน กักขัง หรือล่อให้ปลา และสิ่งมีชีวิตในทะเล เพื่อให้นักท่องเที่ยวดู

2. การท่องเที่ยวดำน้ำแบบใช้ถังอัดอากาศ (Scuba diving)

- จะมีมาตรการ จำกัดจำนวนนักดำน้ำ และเรือที่สามารถใช้แหล่งดำน้ำต่อครั้ง
- จำนวนนักเรียน Open Water จะต้องไม่เกิน 6 คนต่อ ผู้สอน 1 คน
- จำนวนนักเรียนในคอร์สอื่นๆ (Specialties advanced rescue ฯลฯ) ต้องไม่เกิน 6 คนต่อผู้สอน 1 คน
- สัดส่วนของ Fun divers จะต้องไม่เกิน 4 คน ต่อผู้นำดำน้ำ 1 คน
- นักท่องเที่ยวทุกคนที่ดำน้ำที่เกาะเต่าจะต้องดำน้ำกับ Dive leader
- จัดให้มีหลักสูตร และบัตรผู้นำการดำน้ำบริเวณเกาะเต่า และกองหินในพื้นที่ใกล้เคียง
- มีการลงโทษผู้นำการดำน้ำ ที่พบว่า สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง ทั้งจากตนเอง และลูกทัวร์
- นักดำน้ำจะต้องมีการฟื้นฟูความรู้ทักษะใหม่/แนะนำการดำน้ำในเกาะเต่า หาก
 - (1) ไม่เคยดำน้ำบริเวณที่มีปะการังมาก่อน
 - (2) ไม่ได้ดำน้ำเป็นเวลามากกว่า 1 ปี
 - (3) เรียนดำน้ำจากที่อื่นที่ไม่ใช่เกาะเต่า และมีประสบการณ์ดำน้ำน้อยกว่า 10 ครั้ง
- จะมีกฎระเบียบเกี่ยวกับความเร็ว และเวลาของเรือเมื่อ เข้า/ออกจากจุดจอดเรือ
- ควบคุมผลกระทบจาก CESA line โดยห้ามนำไปติด/มัดกับปะการัง
ห้ามปล่อยลงน้ำในบริเวณที่ความลึกจากพื้นหรือยอดของปะการัง น้อยกว่า 7 เมตร
และไม่ทิ้งไว้ในน้ำขณะที่ไม่มีการใช้งาน
- ผู้ประกอบการให้เช่าอุปกรณ์ และถึงดำน้ำ จะต้องตรวจสอบบัตรดำน้ำสากล และบัตร dive leader ของนักดำน้ำที่มาเช่าอุปกรณ์จากร้าน
ว่ามีทักษะและประสบการณ์เพียงพอจะไม่สร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง

3. การท่องเที่ยวดำน้ำผิวน้ำ (snorkelling)

- ห้ามนักท่องเที่ยว ดำน้ำแบบ Snorkel ใส่รองเท้า ถุงมือ และตีนกบลงน้ำ
- นักท่องเที่ยวแบบ snorkel จะต้องสวมชูชีพทุกคน
- นักท่องเที่ยวที่ตีตีนกบ หรือตีเท้าใกล้ปะการังมากเกินไปจะต้องถูกห้ามการดำน้ำทันที
- ลูกค้า Snorkel ที่อยู่ในทัวร์ หรือเป็นกลุ่ม (ยกเว้นรายย่อยที่จ้างเรือหางยาว) จะต้องมีการนำลงน้ำด้วย
- ผู้นำ Snorkel จะต้องผ่านการอบรม และรับรองก่อนทำการนำเที่ยว Snorkel
(การปฏิบัติด้านความปลอดภัย การกู้ภัย สิ่งแวดล้อม)
- จำนวนลูกค้า Snorkel ต่อไกด์ 1 คนจะต้องไม่เกิน 8 คน
- พนักงานของผู้ประกอบการดำน้ำ และ snorkel ที่นำนักท่องเที่ยวไปดำน้ำ จะต้องได้รับการอบรม
ข้อปฏิบัติในการนำนักท่องเที่ยวในแนวปะการัง
- พนักงานที่ถูกรับเห็นว่าทำผิดจะถูกลงโทษภายใต้กฎกติกาที่ตั้งขึ้นมาใหม่
- ผู้ประกอบการดำน้ำจะต้องมีเจ้าหน้าที่ผ่านการฝึกอบรม
และได้รับใบรับรองการประกอบอาชีพท่องเที่ยวแนวปะการังบริเวณเกาะเต่า

4. กิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลอื่นๆ

- สามารถให้ทดลองประสบการณ์การดำน้ำ แบบ Discover SCUBA Diving ตามมาตรฐานของสถาบันการดำน้ำสากล โดยมีข้อกำหนด ดังนี้
 - 1) มีการอบรมด้านความปลอดภัยและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้กับนักท่องเที่ยว
 - 2) จะต้องสอนทักษะต่างๆ ในบริเวณที่มีระยะอย่างน้อย 20 เมตรจากแนวปะการัง
 - 3) นักดำน้ำ DSD จะต้องรักษาระยะ 2 เมตรจากปะการัง (ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน)
 - 4) มีผู้ควบคุมการดำน้ำ อัตราส่วนผู้นำ 1 คน ต่อนักท่องเที่ยว ไม่เกิน 2 คน
- ห้ามกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาจสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการัง และไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เกาะเต่า ได้แก่
 - 1) การนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนดำน้ำตามหลักสูตรสากลลงไปในแนวปะการัง (Try dive หรือ Tea bagging)
 - 2) Snuba หรือชื่อเรียกอื่นๆ ซึ่งมีการใช้สายส่งอากาศช่วยหายใจให้นักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านการเรียนหลักสูตรการดำน้ำ
 - 3) Sea walking (เดินบนพื้นทะเลด้วยสายส่งอากาศ) และกิจกรรมอื่นๆ ที่สัมผัสพื้นทะเล
 - 4) เรือ scooter
 - 5) เรือกล้วย
 - 6) กิจกรรมท่องเที่ยวอื่นๆ ที่พบในภายหลังว่าอาจจะสร้างความเสียหายให้กับธรรมชาติ ทั้งแนวปะการัง ชายหาด คุณภาพน้ำ และไม่ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว
- จะมีการตรวจสอบกิจกรรมการนำนักท่องเที่ยวที่ไม่ผ่านหลักสูตรการดำน้ำ ลงไปในแนวปะการังอย่างเคร่งครัดหากพบนักท่องเที่ยว เตะ เหยียบ จับต้อง อุปกรณ์ดำน้ำกระแทก หรือสร้างความเสียหายให้กับแนวปะการังจะไม่ให้มีกิจกรรมดังกล่าวอีกต่อไป และจะมีการกำหนดมาตรการลงโทษผู้นำการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการที่เหมาะสมต่อไป

5. เรือท่องเที่ยวทางทะเล

- เรือจะต้องมีความสะอาด และปลอดภัย ต่อสิ่งแวดล้อมและนักท่องเที่ยว
 - 1) เช็กเครื่องยนต์ทุกปี และมีข้อมูลการตรวจเช็กครั้งล่าสุด
 - 2) น้ำมันเครื่อง น้ำมันเรือทั้งหมดจะต้องมีการจัดเก็บอย่างดีในที่เก็บที่มีฝาปิด
 - 3) ใต้ท้องเรือจะต้องสะอาดปราศจากขยะหรือน้ำมัน
 - 4) จะต้องมิดถังสำหรับเก็บของเสีย หรือน้ำเสีย
 - 5) มีอุปกรณ์ป้องกันใบพัดเรือตามความเหมาะสมกับเรือแต่ละประเภท
 - 6) ควบคุมความเร็วที่เหมาะสมในการเข้าสู่แหล่งดำน้ำ หรือบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวอยู่ในน้ำ
- มีเสื้อชูชีพอย่างเพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวบนเรือ
- ห้ามทิ้งสมอเรือในแนวปะการัง
- ห้ามทิ้งขยะ อาหารเหลือ และเศษอาหารจากการปรุงอาหารลงทะเล รวมถึงการห้ามให้อาหารปลา
- ห้ามใช้ไฟในการทำทุ่นผูกเรือ

- ห้ามลวกเรือ และพนักงานบนเรือตกปลา ยิงปลา และจับสัตว์น้ำต่างๆ ในบริเวณแหล่งดำน้ำ และในเขตพื้นที่ห้ามทำการประมงตามกฎหมาย
- ควบคุมจำนวน และขนาดของเรือที่เข้าไปในแนวปะการัง
- มีข้อกำหนดสำหรับการผูกทุ่นจอดเรือ ดังนี้
 - 1) ทุ่นสี่เหลี่ยม สำหรับผูกเรือใหญ่ ไม่เกิน 2 ลำ ต่อทุ่น
 - 2) ทุ่นสี่เหลี่ยม สำหรับผูกเรือหางยาว หรือเรือ speed boat ขนาดไม่เกิน 15 ที่นั่ง และจอดได้ไม่เกิน 2 ลำ ต่อทุ่น
 - 3) ทุ่นราวสี่เหลี่ยม (ทุ่นไขปลา) ใช้สำหรับกั้นหมายเขตแนวปะการังน้ำตื้น และการดำผิวน้ำ snorkelling ห้ามเรือเข้าไปในแนวปะการัง สามารถผูกได้เฉพาะเรือหางยาวเท่านั้น
- ใช้ทุ่นผูกเรืออย่างถูกวิธี และช่วยกันบำรุงรักษาทุ่นผูกเรือ ตามแนวทางที่กำหนด

6. การประมง

- กลุ่มประมงพื้นบ้านเห็นพ้องต้องกันว่า
- ไม่ทำการทำการประมงทุกรูปแบบในบริเวณที่ประกาศเขต “ที่รักษาพันพันธุ์ของเกาะเต่า” ได้แก่ พื้นที่บริเวณเกาะนางยวน มาถึงแม่หาด
- ไม่ทำการประมงทุกรูปแบบในรัศมี 80 เมตร รอบทุ่นจอดเรือท่องเที่ยว บริเวณแนวปะการัง และกองหินที่เป็นแหล่งดำน้ำ
- ไม่ทำการประมงด้วยลอบในบริเวณแนวปะการัง และกองหินรอบเกาะเต่า
- ไม่ทิ้งสมอเรือลงในแนวปะการัง
- ขนาดตาอวนที่สามารถทำการประมงในบริเวณเกาะเต่า ให้มีขนาดตาอวน ใหญ่กว่า 3 นิ้ว ขึ้นไป
- มีสัญลักษณ์ประจำเรือที่แสดงให้เห็นว่า เป็นเรือประมงพื้นบ้านของเกาะเต่า

7. การติดตามสถานภาพแนวปะการัง และลดผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ต่อทรัพยากรทางทะเล

- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และสถาบันการศึกษาต่างๆ จะติดตามตรวจสอบ ศักยภาพสถานภาพแนวปะการัง สิ่งมีชีวิตต่างๆ และสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ
- ส่งเสริมผู้ประกอบการในการติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานภาพแนวปะการัง และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- จัดหลักสูตร และการฝึกอบรมสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยวแนวปะการัง พนักงานเรือและคนขับเรือ โดยให้มีบัตรประจำตัวเพื่อใช้ในการควบคุมผลกระทบต่อแนวปะการัง

8. การประชาสัมพันธ์ และการควบคุมธุรกิจการท่องเที่ยว

- สร้างมาตรฐานการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการนอกพื้นที่ ทราบถึงกฎ กติกาการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของเกาะเต่า
- ควบคุม และเฝ้าระวังมาตรการลงโทษธุรกิจท่องเที่ยวที่สร้างผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริม และให้รางวัลผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ปฏิญญาเกาะเต่า

ข้อตกลงในการควบคุมผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล และการประมง
เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากแนวปะการังรอบเกาะเต่า และกองหินใกล้เคียง

รับรองโดย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นายอำเภอ

นายกอบชัย เสาวลักษณ์
กำนันตำบลเกาะเต่า และผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2

นายไชยนต์ ธุระสกุล
นายกเทศมนตรีเทศบาลเกาะเต่า

นายนายวรพันธ์ ตูวิเชียร
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1

นายโกศล พงศ์ผดุงเกียรติ
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3

ประธาน
ชมรมรักษ์เกาะเต่า